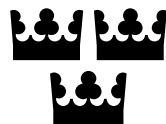

Försvar och samhällets krisberedskap

6

Förslag till statens budget för 2016

Försvaret och samhällets krisberedskap

Innehållsförteckning

1	Förslag till riksdagsbeslut	11
2	Utgiftsområde 6 Försvaret och samhällets krisberedskap	13
2.1	Omfattning	13
2.2	Mål för utgiftsområdet	14
2.2.1	Det militära försvaret.....	14
2.2.2	Samhällets krisberedskap.....	15
2.3	Resultatredovisning	15
2.3.1	Det militära försvaret.....	15
2.3.2	Samhällets krisberedskap.....	16
3	Försvaret	19
3.1	Mål för det militära försvaret	19
3.1.1	Mål från och med 2016	19
3.1.2	Mål till och med 2015	19
3.2	Beredskapskredit för totalförsvaret	20
3.3	Resultatredovisning	20
3.3.1	Omvärldsutveckling.....	20
3.3.2	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder	20
3.3.3	Resultat	21
3.3.4	Analys och slutsatser	48
3.3.5	Årlig revision.....	49
3.4	Politikens inriktning enligt den försvarspolitiska överenskommelsen 2016-2020	51
3.4.1	Totalförsvaret	52
3.4.2	Operationer och beredskap.....	52
3.4.3	Förbandsverksamhet m.m.	53
3.4.4	Materiel- och logistikförsörjning.....	58
3.4.5	Exportstöd.....	59
3.4.6	Forskning och utveckling.....	59
3.4.7	Förstärkning av Försvarens underrättelseförmåga	59
3.5	Budgetförslag	60
3.5.1	1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	60
3.5.2	1:2 Försvarens insatser internationellt	61
3.5.3	1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	62

3.5.4	1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	65
3.5.5	1:5 Forskning och teknikutveckling.....	67
3.5.6	1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	68
3.5.7	1:7 Officersutbildning m.m.	69
3.5.8	1:8 Försvarets radioanstalt	70
3.5.9	1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut.....	71
3.5.10	1:10 Nämnder m.m.....	72
3.5.11	Försvarets materielverk.....	72
3.5.12	1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m. 74	
3.5.13	1:13 Förvarsunderrättelse-domstolen.....	75
3.5.14	1:14 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten...75	
4	Samhällets krisberedskap.....	77
4.1	Mål för samhällets krisberedskap	77
4.2	Resultatredovisning.....	77
4.2.1	Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder.....	78
4.2.2	Resultat	78
4.2.3	Analys och slutsatser.....	88
4.3	Politikens inriktning.....	91
4.4	Budgetförslag.....	95
4.4.1	2:1 Kustbevakningen	95
4.4.2	2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	96
4.4.3	2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.	98
4.4.4	2:4 Krisberedskap	98
4.4.5	2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	100
4.4.6	2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	100
4.4.7	2:8 Statens haverikommission	103
5	Strålsäkerhet	105
5.1	Omfattning	105
5.2	Utgiftsutveckling.....	105
5.3	Resultatredovisning.....	105
5.3.1	Resultatredovisning och andra bedömningsgrunder.....	105
5.3.2	Resultat	105
5.3.3	Analys och slutsatser.....	106
5.4	Politikens inriktning.....	106
5.5	Budgetförslag.....	107
5.5.1	3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten.....	107
6	Elsäkerhet	109
6.1	Omfattning	109
6.2	Utgiftsutveckling.....	109
6.3	Resultatredovisning.....	109
6.3.1	Resultat	109
6.3.2	Analys och slutsatser.....	110
6.4	Budgetförslag.....	110
6.4.1	4:1 Elsäkerhetsverket	110

Tabellförteckning

Anslagsbelopp	12
Tabell 2.1 Underindelning av utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt myndigheter vars verksamhet helt eller delvis finansieras inom utgiftsområdet	13
Tabell 2.2 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap	14
Tabell 2.3 Härledning av ramnivån 2016–2019. Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap'	14
Tabell 3.1 Försvarsmaktens anslagsförbrukning under 2014	22
Tabell 3.2 Anslagsutveckling 1:2, anslagspost 1 <i>Försvarsmaktens väpnade insatser internationellt</i>	25
Tabell 3.3 Personella förändringar i Försvarsmakten	35
Tabell 3.4 Personalkostnader i Försvarsmakten	35
Tabell 3.5 Anslagsutveckling 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	60
Tabell 3.6 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap	61
Tabell 3.7 Anslagsutveckling 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	61
Tabell 3.8 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt	62
Tabell 3.9 Anslagsutveckling 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	62
Tabell 3.10 Investeringsplan	63
Tabell 3.11 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	64
Tabell 3.12 Redovisning av anskaffningar	64
Tabell 3.13 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar	65
Tabell 3.14 Anslagsutveckling 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	65
Tabell 3.15 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och tillgångar	66
Tabell 3.16 Redovisning av vidmakthållande och avveckling	67
Tabell 3.17 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	67
Tabell 3.18 Anslagsutveckling 1:5 Forskning och teknikutveckling	67
Tabell 3.19 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:5 Forskning och teknikutveckling	68
Tabell 3.20 Anslagsutveckling 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	68
Tabell 3.21 Uppdragsverksamhet	68
Tabell 3.22 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	69
Tabell 3.23 Anslagsutveckling 1:7 Officersutbildning	69
Tabell 3.24 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:7 Officersutbildning	70

Tabell 3.25 Anslagsutveckling 1:8 Försvarets radioanstalt.....	70
Tabell 3.26 Uppdragsverksamhet.....	70
Tabell 3.27 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:8 Försvarets radioanstalt...	71
Tabell 3.28 Anslagsutveckling 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut.....	71
Tabell 3.29 Uppdragsverksamhet.....	71
Tabell 3.30 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut.....	72
Tabell 3.31 Anslagsutveckling 1:10 Nämnder m.m.	72
Tabell 3.32 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:10 Nämnder m.m.	72
Tabell 3.33 Uppdragsverksamhet.....	73
Tabell 3.34 Uppdragsverksamhet.....	73
Tabell 3.35 Anslagsutveckling 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor.....	74
Tabell 3.36 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor.....	74
Tabell 3.37 Anslagsutveckling 1:13 Förvarsunderrättelsedomstolen.....	75
Tabell 3.38 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:13 Förvarsunderrättelsedomstolen.....	75
Tabell 3.39 Anslagsutveckling 1:14 Statens inspektion för förvarsunderrättelseverksamheten.....	75
Tabell 3.40 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:14 Statens inspektion för förvarsunderrättelseverksamheten.....	76
Tabell 4.1 Antal omkomna i bränder.....	79
Tabell 4.2 Fördelning av medel till frivilligorganisationer 2014.....	82
Tabell 4.3 Kostnader och avgiftsintäkter för Rakel 2012–2014.....	84
Tabell 4.4 Olje- och kemskyddsoperationer 2009–2014.....	85
Tabell 4.5 Utsläpp och rättsliga åtgärder 2010–2014.....	85
Tabell 4.6 Fiskeriövervakning 2010–2014.....	86
Tabell 4.7 Kontrollåtgärder (sjösäkerhetstillsyn) 2010–2014.....	86
Tabell 4.8 Redovisning av operation Hermes 2014.....	88
Tabell 4.9 Genomsnittlig utredningstid 2012–2014.....	88
Tabell 4.10 Anslagsutveckling 2:1 Kustbevakningen.....	95
Tabell 4.11 Offentligrättslig verksamhet.....	95
Tabell 4.12 Uppdragsverksamhet.....	96
Tabell 4.13 Härledning av anslagsnivån 2016–2019, för 2:1 Kustbevakningen.....	96
Tabell 4.14 Anslagsutveckling 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor.....	96
Tabell 4.15 Beställningsbemyndigande för anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor.....	97
Tabell 4.16 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor.....	97
Tabell 4.17 Anslagsutveckling 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.....	98
Tabell 4.18 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.....	98
Tabell 4.19 Anslagsutveckling 2:4 Krisberedskap.....	98
Tabell 4.20 Beställningsbemyndigande för anslaget 2:4 Krisberedskap.....	99
Tabell 4.21 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 2:4 Krisberedskap.....	99
Tabell 4.22 Anslagsutveckling 2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal.....	100
Tabell 4.23 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal.....	100

Tabell 4.24 Anslagsutveckling 2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	100
Tabell 4.25 Offentligrättslig verksamhet	101
Tabell 4.26 Uppdragsverksamhet	101
Tabell 4.27 Investeringsplan	102
Tabell 4.28 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	102
Tabell 4.29 Anslagsutveckling 2:8 Statens haverikommission	103
Tabell 4.30 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 2:8 Statens haverikommission	103
Tabell 5.1 Utgiftsutveckling inom område Strålsäkerhet	105
Tabell 3.2 Anslagsutveckling 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	107
Tabell 5.3 Offentligrättslig verksamhet – Strålsäkerhetsmyndigheten	107
Tabell 5.4 Uppdragsverksamhet – Strålsäkerhetsmyndigheten	107
Tabell 5.5 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	108
Tabell 3.6 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	108
Tabell 6.1 Utgiftsutveckling inom område Elsäkerhet	109
Tabell 6.2 Anslagsutveckling 4:1 Elsäkerhetsverket	110
Tabell 6.3 Offentligrättslig verksamhet	110
Tabell 6.4 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 4:1 Elsäkerhetsverket	111

Diagramförteckning

Diagram 3.1 Andel befattningar i insatsorganisationen som har en ansatt beredskap på högst 3 månader	27
Diagram 3.2 Producerade flygtimmar JAS 39	33
Diagram 3.3 Tillväxten av GSS/K relativt Försvarens målbild och planering...	36
Diagram 3.4 Tillväxten av GSS/T relativt Försvarens målbild och planering...	36
Diagram 3.5 Antal sökande till grundläggande militär utbildning	36
Diagram 4.1 Fördelning av medel från anslag 2:4.....	81

1 Förslag till riksdagsbeslut

Regeringen föreslår att riksdagen

1. bemyndigar regeringen att för 2016 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 40 000 000 000 kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden (avsnitt 3.2),
2. godkänner investeringsplanen för Försvarsmakten för 2016–2019. Regeringen bemyndigas även att i övrigt få fatta nödvändiga beslut beroende på oförutsedda förändrade förutsättningar (avsnitt 3.5.3),
3. bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 70 900 000 000 kronor 2017–2027 (avsnitt 3.5.3),
4. bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 23 000 000 000 kronor 2017–2024 (avsnitt 3.5.4),
5. bemyndigar regeringen att för 2016 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 19 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital (avsnitt 3.5.11),
6. bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 2:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 80 000 000 kronor 2017–2019 (avsnitt 4.4.2),
7. bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 2:4 *Krisberedskap* besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera allvarliga extraordinära händelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 712 000 000 kronor 2017–2019 (avsnitt 4.4.4),
8. bemyndigar regeringen att för 2016 besluta att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 300 000 000 kronor för beredskapsinvesteringar (avsnitt 4.4.6),
9. godkänner investeringsplanen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för 2016–2019 (avsnitt 4.4.6),
10. bemyndigar regeringen att under 2016 för anslaget 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 60 000 000 kronor för 2017–2021 (avsnitt 5.5.1),
11. för budgetåret 2016 anvisar ramanslagen under utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap enligt följande uppställning:

Anslagsbelopp*Tusental kronor*

Anslag		
1:1	Förbandsverksamhet och beredskap	26 304 776
1:2	Försvarmaktens insatser internationellt	1 124 715
1:3	Anskaffning av materiel och anläggningar	8 415 827
1:4	Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar	6 877 682
1:5	Forskning och teknikutveckling	605 058
1:6	Totalförsvarets rekryteringsmyndighet	24 248
1:7	Officersutbildning m.m.	209 705
1:8	Försvarets radioanstalt	924 926
1:9	Totalförsvarets forskningsinstitut	178 796
1:10	Nämnder m.m.	5 801
1:11	Internationella materielsamarbeten, industrifrågor m.m.	109 220
1:13	Försvarsunderrättelsedomstolen	7 922
1:14	Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten	12 916
2:1	Kustbevakningen	1 098 650
2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	74 850
2:3	Ersättning för räddningstjänst m.m.	21 080
2:4	Krisberedskap	1 078 646
2:6	Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal	224 171
2:7	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	1 052 561
2:8	Statens haverikommission	44 260
3:1	Strålsäkerhetsmyndigheten	371 909
4:1	Elsäkerhetsverket	59 713
Summa		48 827 432

2 Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

2.1 Omfattning

För att återspegla den verksamhet som finansieras från utgiftsområde 6 *Försvar och samhällets krisberedskap*, har regeringen valt att i budgetpropositionen gruppera utgiftsområdets verksamhet i tre underindelningar: Försvar

(anslag 1:1 till 1:14), Samhällets krisberedskap (anslag 2:1 till 2:8), Strålsäkerhet och Elsäkerhet (anslag 3:1 och anslag 4:1).

Figuren nedan visar fördelningen i de tre undergrupperna samt hemvisten för de myndigheter vars verksamhet helt eller delvis finansieras inom utgiftsområde 6 under 2016.

Tabell 2.1 Underindelning av utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap samt myndigheter vars verksamhet helt eller delvis finansieras inom utgiftsområdet

Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap				
Försvar			Samhällets krisberedskap	Strålsäkerhet och Elsäkerhet
- Försvarsmakten inkl. Militära underrättelse-tjänsten	- Försvarets radioanstalt	- Försvars-högskolan (Officers-utbildning)	- Myndigheten för samhälls-skydd och beredskap	- Strålsäkerhets-myndigheten
- Försvarets materielverk	- Statens inspektion för försvars-underrättelse-verksamheten		- Kust-bevakningen	- Elsäkerhets-verket
- Totalförsvarets forsknings-institut	- Försvars-underrättelse-domstolen		- Statens haveri-kommission	
- Totalförsvarets rekryterings-myndighet				
<i>Försvarsdepartementet</i>			<i>Justitie-departementet</i>	<i>Miljö-departementet</i>

Tabell 2.2 Utgiftsutveckling inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap

Miljoner kronor

	Utfall 2014	Budget 2015 ¹	Prognos 2015	Förslag 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019
Försvar	43 843	44 519	43 838	44 802	46 118	47 052	49 141
Samhällets krisberedskap	3 662	3 446	3 439	3 594	3 661	3 677	3 769
Strålsäkerhet	351	362	362	372	378	383	390
Elsäkerhet	53	53	52	60	59	58	58
Äldreanslag	68	67	66	0	0	0	0
Totalt för utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap	47 978	48 447	46 757	48 827	50 216	51 171	53 359

Tabell 2.3 Härledning av ramnivån 2016–2019. Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap¹

Miljoner kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	48 451	48 451	48 451	48 451
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	495	792	1 295	2 043
Beslut	-120	972	1 424	2 864
Överföring till/från andra utgifts- områden	1	0	0	1
Övrigt		0	0	0
Ny ramnivå	48 827	50 216	51 171	53 359

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

2.2 Mål för utgiftsområdet

De övergripande målen för vår säkerhet är att värna befolkningens liv och hälsa, att värna samhällets funktionalitet och att värna vår förmåga att upprätthålla våra grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rksr. 2008/09:292). Hävdandet av vårt lands suveränitet är en förutsättning för att Sverige ska kunna uppnå målen för vår säkerhet.

2.2.1 Det militära försvaret

Mål från och med 2016

Riksdagen har beslutat (prop. 2014/15:109 avsnitt 5.2, bet. 2014/15:FöU11, rskr. 2014/15:251) att målet för det militära försvaret från och med 2016 ska vara att enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet, försvara Sverige och främja vår säkerhet. Detta ska ske genom att:

- hävda Sveriges suveränitet, värna suveräna rättigheter och nationella intressen,
- förebygga och hantera konflikter och krig,
- skydda Sveriges handlingsfrihet vid politisk, militär eller annan påtryckning och om det krävs försvara Sverige mot incidenter och väpnat angrepp samt
- skydda samhället och dess funktionalitet i form av stöd till civila myndigheter.

De krav på Försvarsmaktens operativa förmåga som riksdagen tidigare beslutat ska upphöra vid utgången av 2015.

Mål till och med 2015

Till och med utgången av 2015 gäller det av riksdagen beslutade målet för det militära försvaret att enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet, försvara Sverige och främja vår säkerhet. Detta ska ske genom att:

- hävda Sveriges suveränitet, värna suveräna rättigheter och nationella intressen,
- förebygga och hantera konflikter och krig samt,
- skydda samhället och dess funktionalitet i form av stöd till civila myndigheter (prop. 2008/09:140 avsnitt 5.1, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292).

Riksdagen har beslutat att Försvarsmakten till och med 2015 ska ha en operativ förmåga som möjliggör att Försvarsmakten kan genomföra omvärldsbevakning, insatser och utveckling av insatsorganisationen. Denna operativa förmåga ska uppnås enskilt och tillsammans med andra (prop. 2008/09:140 avsnitt 5.3, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292).

Resultatredovisningen görs mot de mål och krav som riksdagen har beslutat ska gälla till och med 2015.

2.2.2 Samhällets krisberedskap

De av regeringen angivna målen för krisberedskapen som förtydligades i budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1 utg.omr. 6, bet. 2014/15:FöU1, rskr. 2014/15:63) är att:

- minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet,
- värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

Riksdagen har beslutat (prop. 2014/15:109, avsnitt 5.6 bet. 2014/15:FöU11, rskr. 2014/15:251) att målet för det civila försvaret från och med 2016 ska vara att:

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och
- bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

2.3 Resultatredovisning

I detta avsnitt redovisas kortfattade sammanfattningar av den resultatredovisning som återfinns i avsnitt 3 *Försvar* respektive avsnitt 4 *Samhällets krisberedskap*.

Resultatindikatorer och bedömningsgrunder för respektive område återfinns i avsnitt 3 *Försvar* och avsnitt 4 *Samhällets krisberedskap*. Resultatredovisningen i avsnitt 3 görs mot de mål och krav som riksdagen har beslutat ska gälla till och med 2015.

Resultatredovisningen för områdena strålsäkerhet och elsäkerhet återfinns i avsnitt 5 *Strålsäkerhet* respektive avsnitt 6 *Elsäkerhet*.

2.3.1 Det militära försvaret

Den säkerhetspolitiska situationen har försämrats som ett resultat av den ryska aggressionen mot Ukraina och landets agerande i övrigt. Den ryska militära förmågan fortsätter öka genom bland annat tillförsel av modern materiel och fortsatt övningsverksamhet. Den ryska ledningen har visat att den också är beredd att använda den militära förmågan för att uppnå sina politiska mål. Parallellt med detta har rysk underrättelseverksamhet och påverkansoperationer i vårt närområde ökat. Regeringen bedömer att denna utveckling kommer att fortsätta.

Regeringens bedömning är att Försvarsmakten 2014 i stora drag hade förmåga som motsvarade de krav som ställts på myndigheten för året. Samtidigt konstaterar regeringen att det under 2014 försämrade säkerhetspolitiska läget ställer förändrade och ökade krav på Försvarsmaktens operativa förmåga. Vikten av och allvaret i de begränsningar Försvarsmakten redovisat har i och med detta ökat.

Regeringen följer utvecklingen av Försvarsmaktens operativa förmåga, krigsförbandens förmåga och deltagande i internationella operationer.

Huvuddelen av förbanden i insatsorganisationen bör normalt vara tillgängliga inom tre månader och inget förband bör normalt ha en beredskap överstigande sex månader. För att följa detta redovisas i avsnitt 3 andelen av befattningarna i insatsorganisationen, exklusive hemvärn, som är tillgängliga inom

högst tre månader. Vidare följs övergången från pliktbaserad till frivillig personal – i och med det försvarspolitiska inriktningsbeslutet från 2009 – genom uppföljning av ”antalet rekryterade gruppbefäl, soldater och sjömän i förhållande till Försvarsmaktens målbild och planering”.

Materiel- och logistikförsörjning är medel för att stödja krigsförbanden i uppbyggnaden av deras operativa förmåga och möjliggöra för krigsförbanden att utföra sina uppgifter i fred och vid höjd beredskap. Målet för materiel- och logistikförsörjningen är att krigsorganisationen ska ha en tillräckligt god försörjning för att kunna lösa ålagda uppgifter.

Regeringen följer materiel- och logistikförsörjningen både genom resultatindikatorer och genom uppföljning av beslutade större materielinvesteringar. Uppföljningen med resultatindikatorer inleddes i och med budgetpropositionen för 2015 medan redovisningen av de större materielinvesteringarna påbörjades i och med budgetpropositionen för 2013. Vad gäller uppföljningen med resultatindikatorer behöver resultaten följas över tiden för att tydliga slutsatser ska kunna dras. Flera av de större beslutade materielinvesteringarna har inte genererat något ekonomiskt utfall. Detta understryker vikten av implementeringen av den s.k. Investeringsplaneringsutredningens förslag (SOU 2014:15), vilka syftar till att förbättra styrningen och uppföljningen av planerade och påbörjade materielinvesteringar.

Försvarsunderrättelsemyndigheterna har under 2014 bedrivit försvarsunderrättelseverksamhet och tagit fram efterfrågade underlag för regeringens, Regeringskansliets och Försvarsmaktens samt andra myndigheters behov.

Det är regeringens bedömning att försvarsunderrättelsemyndigheterna samt Försvarsunderrättelsedomstolen och Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten har uppfyllt de av riksdagen och regeringen ställda kraven samt att samarbetet mellan myndigheterna har fortsatt att vidareutvecklas på ett positivt sätt.

2.3.2 Samhällets krisberedskap

Resultatredovisningen inom samhällets krisberedskap baseras på dels förmågan att motstå störningar – förebygga olyckor och

kriser, dels förmågan att hantera nödlägen – räddningstjänst, krishantering och civilt försvar. Vidare baseras redovisningen på förmågan att skydda hav och kust och slutligen på förmågan att följa upp, utvärdera och lära från inträffade händelser.

Det långsiktiga förebyggande arbetet har handlat om att förbättra skyddet mot olyckor och stärka krisberedskapen inom olika områden som t.ex. säkrare hantering av farliga ämnen och förbättringar av informationssäkerheten.

Arbetet enligt den nationella strategin för att stärka brandskyddet genom stöd till enskilda och Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps framtagande av kunskapsunderlag och stöd till kommuner och länsstyrelser är exempel på aktiviteter som har gett resultat under året.

Arbetet med det civila försvaret har utvecklats under 2014 men har bedrivits i begränsad omfattning.

Medel från utgiftsområde 6 har bidragit till att stärka krisberedskapen genom t.ex. tillsynsverksamhet, kunskapsuppbyggnad genom informationsspridning, riskkartläggningar och analyser i samhällsviktiga verksamheter. Sammantaget bedöms åtgärderna ha minskat riskerna för olyckor och kriser men det krävs bl.a. ett fortsatt arbete för att förbättra informationssäkerheten. Alla aktörer behöver fortlöpande arbeta aktivt för att stärka förmågan att förebygga och hantera it-incidenter och internationellt samarbete är en förutsättning även för det nationella arbetet.

MSB:s insatser i form av bl.a. stöd för ledning och samverkan samt i form av förstärkningsresurser har bidragit till en framgångsrik hantering av ett antal händelser. Genom internationella insatser har MSB bidragit till att minska lidande och skadeverkningar vid allvarliga olyckor och katastrofer i andra länder. Förmågan att hantera nödlägen har även förbättrats genom utbildningar och verksamhet som har bedrivits av frivilliga. Detta visade sig bl.a. vid hanteringen av skogsbranden i Västmanland där frivilligas insatser spelade en betydande roll.

Samhällets förmåga att skydda hav och kust är en viktig del i arbetet med skydd mot olyckor och krisberedskap. Regeringen bedömer att Kustbevakningens måluppfyllelse är god samtidigt som situationen med personalbrist

med anledning av det ekonomiska läget har påverkat myndighetens verksamhet.

Statens haverikommission har genom sin verksamhet bidragit till att nå målen för såväl krisberedskapen som för skydd mot olyckor.

3 Försvar

3.1 Mål för det militära försvaret

3.1.1 Mål från och med 2016

Riksdagen har beslutat (prop. 2014/15:109, bet. 2014/15:FöU11, rskr. 2014/15:251) att målet för det militära försvaret från och med 2016 ska vara att enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet, försvara Sverige och främja vår säkerhet. Detta ska ske genom att:

- hävda Sveriges suveränitet, värna suveräna rättigheter och nationella intressen,
- förebygga och hantera konflikter och krig,
- skydda Sveriges handlingsfrihet vid politisk, militär eller annan påtryckning och om det krävs försvara Sverige mot incidenter och väpnat angrepp samt
- skydda samhället och dess funktionalitet i form av stöd till civila myndigheter.

Regeringen har angett (prop. 2014/15:109) att Försvarsmakten bör bidra till målen för vår säkerhet och målen för det militära försvaret genom att enskilt och tillsammans med andra myndigheter, länder och organisationer lösa följande uppgifter:

- upprätthålla tillgänglighet i fred samt beredskap för intagande av höjd beredskap för att kunna förebygga och hantera konflikter och krig, skydda Sveriges handlingsfrihet inför politisk, militär eller annan påtryckning och, om det krävs, försvara Sverige mot incidenter och väpnat angrepp,

- främja vår säkerhet genom deltagande i operationer på vårt eget territorium, i närområdet och utanför närområdet,
- upptäcka och avvisa kränkningar av det svenska territoriet och i enlighet med internationell rätt värna suveräna rättigheter och nationella intressen i områden utanför detta och
- med befintlig förmåga och resurser bistå det övriga samhället och andra myndigheter vid behov.

Riksdagen har beslutat (prop. 2014/15:109, bet. 2014/15:FöU11, rskr. 2014/15:251) att de krav på Försvarsmaktens operativa förmåga som riksdagen tidigare beslutat ska upphöra vid utgången av 2015.

3.1.2 Mål till och med 2015

Till och med utgången av 2015 gäller det av riksdagen beslutade målet för det militära försvaret att enskilt och tillsammans med andra, inom och utom landet, försvara Sverige och främja vår säkerhet. Detta ska ske genom att:

- hävda Sveriges suveränitet, värna suveräna rättigheter och nationella intressen,
- förebygga och hantera konflikter och krig samt,
- skydda samhället och dess funktionalitet i form av stöd till civila myndigheter.

Riksdagens har beslutat att Försvarsmakten till och med 2015 ska ha en operativ förmåga som möjliggör att Försvarsmakten kan genomföra omvärldsbevakning, insatser och utveckling av insatsorganisationen. Denna operativa förmåga ska uppnås enskilt och tillsammans med andra (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2008/09:292).

Resultatredovisningen görs mot de mål och krav som riksdagen har beslutat ska gälla till och med 2015.

3.2 Beredskapskredit för totalförsvaret

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2016 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 40 000 000 000 kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden.

Skälen för regeringens förslag: Regeringen fick nyttja en kredit i Riksgäldskontoret på högst 40 000 000 000 kronor för 2015. Regeringen anser att motsvarande bemyndigande bör lämnas för 2016. Beredskapskrediten ska säkerställa att en nödvändig beredskaps-höjning inte förhindras eller fördröjs därför att regeringen inte disponerar nödvändiga betalningsmedel. Om beredskapskrediten utnyttjas avser regeringen att återkomma till riksdagen med redovisning av behovet av medel för den fortsatta verksamheten.

Regeringen bör mot denna bakgrund bemyndigas att för 2016 utnyttja en kredit i Riksgäldskontoret som uppgår till högst 40 000 000 000 kronor i händelse av krig, krigsfara eller andra utomordentliga förhållanden.

3.3 Resultatredovisning

3.3.1 Omvärldsutveckling

Regeringen har i proposition Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016–2020 (prop. 2014/15:109, bet. 2014/15:UFöU5, rskr. 2014/15:250) redovisat sin syn på den säkerhetspolitiska utvecklingen i närområdet. I

samband med den ryska aggressionen mot Ukraina som inleddes i början av 2014 och Rysslands agerande i övrigt har den säkerhetspolitiska situationen försämrats i Europa. Relationen mellan Ryssland å ena sidan och Europa och USA å den andra har påverkats negativt. Detta påverkar även situationen i Östersjöområdet. Under 2014 har närvaron av stridskrafter från såväl Ryssland som Natoländer ökat. Den ryska förmågetillväxten fortsätter och under 2014 har ytterligare materiel tillförts de väpnade styrkorna och andra åtgärder vidtagits som stärker den ryska förmågan i Sveriges närområde. Till detta kan läggas ökad underrättelseverksamhet och påverkansoperationer. I takt med ökade spänningar bedöms vikten av Sveriges militära förmåga för stabiliteten i vårt närområde öka. Denna utveckling bedöms fortsätta.

3.3.2 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

De indikatorer och bedömningsgrunder som används för att redovisa resultaten inom det militära försvaret är följande:

- Försvarsmaktens operativa förmåga
- Deltagandet i internationella operationer
- Krigsförbandens förmåga
- Andelen befattningar som har beredskap högst tre månader
- Antalet rekryterade gruppbefäl, soldater och sjömän i förhållande till Försvarsmaktens målbild och planering
- Materieluppfyllnadsgrad
- Under året aktiverat på balansräkningen i förhållande till avskrivningar (återinvesteringskvot)
- Materieförsörjningskostnader i förhållande till Försvarets materielverks fakturerade intäkter från kunder

Operativ förmåga

Försvarsmakten förmåga att lösa myndighetens uppgifter redovisas i avsnittet Försvarsmaktens operativa förmåga. Bedömningarna utgår från den värdering som sker på såväl krigsförbandsnivå som operativ nivå, vilken

myndigheten redovisar för regeringen. Sådana värderingar är alltid behäftade med osäkerheter. Regeringen bedömer dock att tillförlitligheten har ökat i takt med att krigsplacering av materiel och personal fortgått, samt att Försvarmaktens metoder utvecklats.

Deltagande i internationella operationer

Försvarets förmåga visas även i den beredskap och tillgänglighet som upprätthålls samt de nationella och internationella operationer som genomförs. Detta redovisas i avsnittet Insatser och beredskap.

Uppbyggnad av förmåga

Som grund för bedömning av krigsförbandens förmåga beskrivs respektive stridskrafts utveckling i avsnitt om lednings- och underrättelseförband, logistikförband, arméstridskrafterna, marinstridskrafterna respektive flygstridskrafterna.

Centralt i det försvarspolitiska inriktningsbeslutet 2009 var att öka krigsförbandens användbarhet och tillgänglighet. Vid beslut om höjd beredskap bör beredskapstiden inte för något förband överstiga en vecka. Ökad tillgänglighet speglades även av att andelen befattningar i krigsförbanden som har beredskap på högst tre månader skulle öka. Detta redovisas i avsnittet Insatsorganisationens utveckling.

En viktig komponent för att nå den användbarhet som efterfrågades i det försvarspolitiska inriktningsbeslutet 2009 var att krigsförbanden skulle vara bemannade med frivillig personal. Övergången från pliktbaserad till frivillig personal speglas av resultatindikatorn ”antalet rekryterade gruppbefäl, soldater och sjömän i förhållande till Försvarmaktens målbild och planering”, vilken redovisas under avsnittet Personalförsörjning.

Materieförsörjning

Tillgången till nödvändig materiel är en förutsättning för utvecklingen av krigsförbandens operativa förmåga. För

värderingen av huruvida krigsorganisationen förfogar över den materiel som krävs för att lösa ålagda uppgifter redovisas materieluppfyllnadsgraden som en bedömningsgrund. Bedömningen utgår från Försvarmaktens värdering av krigsförbanden. Därutöver redovisas två resultatindikatorer; dels återinvesteringskvoten som visar på i vilken utsträckning det balansgilla värdet av Försvarmaktens materiel upprätthålls över tiden, dels materielförsörjningskostnaderna som är ett mått på effektiviteten i anskaffningsprocessen.

3.3.3 Resultat

I tabellen nedan redovisas Försvarmaktens anslagsförbrukning under 2014 uppdelad på produktgrupper, enligt Försvarmaktens redovisning. Produktgruppen övriga verksamheter omfattar bl.a. statsceremoniell verksamhet och exportstöd. Anslagsförbrukningen redovisas mot anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap*, anslaget 1:2 *Försvarmaktens insatser internationellt*, anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*, anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* samt anslaget 1:5 *Forskning och teknikutveckling*.

Tabell 3.1 Försvarsmaktens anslagsförbrukning under 2014

Verksamhet	Förbandsverksamhet och beredskap Anslag 1:1	Försvarsmaktens Insatser internationellt Anslag 1:2	Anskaffning av materiel & anläggningar Anslag 1:3	Materiel & anläggningar Anslag 1:4	Forskning & teknikutveckling Anslag 1:5	Summa
1. Insatser						
Internationella insatser	584	970	1	-5	-	1 550
Nationella insatser	50	-	-	-	-	50
Totalt insatser	634	970	1	-5	-	1 600
2. Uppbyggnad av insatsorganisationen och beredskap						
Insatsorganisationen gemensamt	-	-	16	48	-	63
Arméförband	6 806	-	3 406	934	-	11 147
Marinförband	4 111	-	758	802	-	5 671
Flygvapenförband	6 579	-	5 263	2 830	17	14 689
Lednings- och underrättelseförband	2 137	-	952	1 338	-	4 427
Logistikförband	886	-	333	616	-	1 834
Nationella skyddsstyrkorna	1 630	-	123	-	-	1 753
Totalt insatsorganisationen/beredskap	22 148	-	10 850	6 569	17	39 584
3. Utveckling						
Forskning och utveckling	31	-	4	-	610	645
Materielutveckling	289	-	9	1	-	298
Totalt utveckling	319	-	13	1	610	943
4. Övriga verksamheter						
	287	-	-	-	-	287
5. Fredsfrämjande verksamhet						
	26	2	-	-	-	28
6. Stöd till samhället						
	69	-	-	-	-	69
Summa	23 483	972	10 864	6 564	627	42 510

Försvarsmaktens operativa förmåga

Regeringens bedömning är att Försvarsmakten 2014 i stora drag hade förmåga som motsvarade de krav som ställts på myndigheten för året. Samtidigt konstaterar regeringen att det under 2014 försämrade säkerhetspolitiska läget ställer förändrade och ökade krav på Försvarsmaktens operativa förmåga. Vikten av och allvaret i de begränsningar Försvarsmakten redovisat har i och med detta ökat.

Försvarsmaktens samlade operativa förmåga

Försvarsmakten skulle 2014, i enlighet med det försvarspolitiska inriktningsbeslutet 2009, ha en operativ förmåga och en planering som möjliggjorde genomförande av omvärldsbevakning, insatser och utveckling av insatsorganisationen. Denna operativa förmåga skulle uppnås enskilt och tillsammans med andra. Regeringen bedömer att myndigheten under 2014 haft förmåga att möta de krav som inför 2014 ställts på myndigheten, men det har funnits begränsningar relativt ett försämrat omvärldsläge och högre konfliktnivåer.

Förmåga att genomföra nationella operationer

Försvarsmakten har under året genomfört ett stort antal nationella operationer där underrättelseoperationen i Stockholms mellersta och södra skärgård mot främmande undervattensverksamhet särskilt bör omnämnas. Ekonomiska förstärkningar under 2014 har medgivit utökad incidentberedskap samt utökad närvaro i Östersjöområdet.

Regeringen bedömer att Försvarsmakten under 2014 har haft förmåga att främja svensk säkerhet genom nationella operationer i den utsträckning som krävts. Försvarsmakten har emellertid begränsningar i att kunna möta olika händelseutvecklingar och hot som kan uppstå vid ett snabbt och allvarligt försämrat omvärldsläge. Brister finns främst inom förmågan att med en kraftsamlad insatsorganisation verka vid högre konfliktnivåer och avseende uthållighet kopplat till långvariga påfrestningar. Begränsningar finns också i att kunna ta emot militärt stöd. Begränsningarna kvarstår sedan föregående år.

Regeringen konstaterar att den ökade militära verksamheten i närområdet i kombination med den även i övrigt försämrade säkerhetspolitiska situationen ställer högre krav på förmågan att genomföra nationella operationer.

Förmåga att genomföra internationella operationer

Försvarsmakten redovisar att förmåga under 2014 har funnits att främja svensk säkerhet genom internationella operationer, men begränsningar har funnits avseende de målsättningar som enligt det försvarspolitiska inriktningsbeslutet 2009 skulle uppnås på sikt. Här avses dels att ha förmåga att över tiden hålla cirka 2 000 personer ur insatsorganisationen insatta, nationellt och internationellt, dels att ha förmåga att kontinuerligt delta i upp till fyra förbandsinsatser, varav minst en ska kunna vara av bataljonsstridsgruppsstorlek. Dessa målsättningar utgår dock i och med det försvarspolitiska inriktningsbeslutet 2015, varför dessa begränsningar bedöms vara acceptabla.

Förmåga att stödja civil verksamhet

Försvarsmakten ska med befintlig förmåga och resurser bistå det övriga samhället och andra myndigheter vid behov. Regeringen konstaterar att Försvarsmakten under 2014 har fortsatt lämna värdefullt stöd till civil verksamhet och myndighetens förmåga att stödja civil

verksamhet har fortsatt utvecklas bl.a. genom att Försvarsmakten under 2014 intagit beredskap för att stödja polisen med helikoptertransporter. Vidare har Försvarsmakten vid ett stort antal tillfällen även lämnat stöd till civil verksamhet, däribland i samband med skogsbranden i Västmanland, höga vattenflöden i Halland, ammunitionsröjning, eftersök av försvunna personer samt som stöd med flyg- och helikoptertransporter.

Sammantaget bedömer regeringen att Försvarsmaktens har förmåga att stödja civil verksamhet på den nivå som krävs.

Förmågan att utveckla det militära försvaret

Försvarsmakten ska enligt sin instruktion utveckla militärt försvar, Detta sker i övningar och operationer samt genom kompetensutveckling, forskning- och teknikutveckling samt studier. Regeringen bedömer att Försvarsmakten, med bl.a. utökad övningsverksamhet, har godtagbar förmåga att vidareutveckla det militära försvaret.

Försvarsplanering

Försvarsmakten ska enligt sin instruktion ha en aktuell operativ planering. Denna utformas i myndighetens försvarsplanering. Inom denna planeras bl.a. för hur incidenter såväl som väpnade angrepp ska mötas och hanteras. Regeringen bedömer att Försvarsmakten har fortsatt bedriva försvarsplanering i enlighet med givna inriktningar.

Insatser och beredskap

Nationella insatser och incidentberedskap

Försvarsmakten har fortsatt haft förmåga att upptäcka och avvisa kränkningar av svenskt territorium. Nationell beredskap har upprätthållits i syfte att hävda den territoriella integriteten. Stridsflyg med incidentuppgifter har funnits tillgänglig med hög startberedskap och incidentberedskapen har ständigt anpassats mot utvecklingen i närområdet.

Tolv kränkningar av svenskt luftrum har skett under 2014, vilket är i nivå med 2013. Sverige har ouppsåtligen kränkt finskt luftrum vid ett tillfälle. Ingen kränkning har skett på havsytan. I oktober 2014 genomförde Försvarsmakten en underrättelseoperation i Stockholms skärgård. Den efterföljande analysen fastslog att främmande undervattensverksamhet hade

förekommit på svenskt territorium. På land har beredskapsstyrkor och bevakningsförband ständigt funnits avdelade. Under 2014 har 450 bevakningsinsatser genomförts, vilket är en fördubbling mot 2013. Framförallt kopplas denna ökning till bevakning av skyddsvärd verksamhet, såsom transportverksamhet och stationär bevakning.

Med anledning av det försämrade säkerhetspolitiska läget fattade riksdagen på regeringens förslag beslut om att tillskjuta extra medel till förbandsanslaget i samband med höständringsbudgeten för 2014 (prop. 2014/15:2). Detta har möjliggjort en utökad verksamhet med krigsförband ur alla stridskrafter. Svensk vilja och förmåga att värna sitt territorium och sina intressen har på detta sätt demonstrerats vilket bidrar till att höja tröskeln mot angrepp, hot och påtryckningar. Verksamheten har vidare bidragit till att Försvarsmaktens förmåga att planera, leda och genomföra insatser har utvecklats och i förlängningen förmågan att hävda Sveriges territoriella integritet.

Deltagandet i internationella operationer

Under 2014 har Försvarsmakten deltagit med en väpnad styrka i Isaf i Afghanistan och Minusma i Mali. Försvarsmakten har vidare deltagit i EUTM (European Union Training Mission) Mali, EUTM Somalia, med flygtransportresurser inom ramen för FN:s insats i Sydsudan, UNMISS och till stöd för EU:s insats i Centralafrikanska republiken, EUFOR RCA. Vidare har Försvarsmakten bidragit till verksamhet inom ramen för säkerhetssektorreform och kapacitetsbyggande.

Under 2014 har 835 personer, varav 77 kvinnor, varit insatta i internationella insatser. Detta innebär en minskning med cirka 45 procent jämfört med 2013, vilket främst beror på den minskade militära insatsen i Afghanistan.

Försvarsmakten har fortsatt genomförandet av FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 och 1820 omfattande bl.a. integreringen av jämställdhetsperspektiv i de internationella operationerna.

Regeringens samlade bedömning är att de förband som deltagit i internationella insatser har uppfyllt de krav som ställts i respektive insatsområde på förbandets organisation, bemanning, utrustning och genomförande.

Försvarsmaktens väpnade insatser internationellt

Minusma, Mali

Försvarsmakten har under 2014 deltagit med stabsofficerare på central och regional nivå inom ramen för FN:s insats i Mali, Minusma. Det av riksdagen beslutade bidraget med ett underrättelseförband har under 2014 genomfört förberedelser för att påbörja verksamhet under första kvartalet 2015.

Försvarsmakten har utöver förband för byggnation och stabsofficerare bidragit med en vaktstyrka om cirka 10 personer till FN:s underrättelseenhet i Bamako.

Det svenska bidraget uppgick vid årsskiftet till cirka 150 personer, i huvudsak bestående av ingenjörssoldater kopplade till byggnationen av Camp Nobel i Timbuktu.

Isaf, Afghanistan

Under år 2014 reducerades det svenska bidraget till Isaf från cirka 300 personer till cirka 30 personer i slutet av året.

I maj 2014 avslutades i huvudsak det svenska bidraget till Isaf då *Nordic Baltic Transition Support Unit* som Sverige, Finland, Norge och Lettland deltagit inom, avslutade sin rådgivnings- och utbildningsverksamhet på plats. Även helikopterenheten avslutade sin verksamhet. Förbandet har bestått av cirka 40 personer och totalt fyra stycken helikopter 16, varav tre stycken ständigt varit operativa.

En betydande avveckling av infrastruktur har genomförts under 2014, och en omstruktureringsenhet har arbetat med att bl.a. avveckla infrastruktur vid *Camp Northern Lights*, som överlämnades till afghanska armén i slutet av juni 2014. Sveriges kvarvarande områdesansvar överlämnades i samband med detta till *Regional Command North*. Därutöver har all övrig svensk infrastruktur avvecklats. Fram till årsskiftet bidrog Sverige med kvalificerad sjukvårdspersonal till Isaf.

Under andra halvåret 2014 har Isaf genomgått en omställning för att möjliggöra en övergång till Natos nya utbildnings- och rådgivningsinsats, *Resolute Support Mission (RSM)*.

Det svenska bidraget till RSM uppgick vid årsskiftet till cirka 30 personer och består av främst rådgivare till de afghanska säkerhetsstyrkorna och stabspersonal. Tyskland är ramansvarig nation och leder *Train Advise Assist Command-North* där bl.a. Sverige ingår.

Det svenska bidraget grupperas på den tyska basen Camp Marmal utanför Mazar-e Sharif.

Sverige har även lämnat stöd till den afghanska armén genom bidrag till fonden för denna, *ANA Trust Fund*.

Regeringens bedömning är att det svenska bidraget under 2014 har bidragit till de afghanska säkerhetsstyrkornas förmåga att självständigt bedriva militär verksamhet. Därutöver har stöd lämnats till Isafs norra kommando som under hösten fullgjorde omställningen inför övergången till RSM. Regeringen delar Försvarens bedömning att viktiga erfarenheter har gjorts inom ramen för engagemanget inom Isaf, bl.a. vad gäller specifika förmågor och funktioner och vad gäller Försvarens förmåga att samverka med andra länder på såväl taktisk, operativ som strategisk nivå.

NBG 15

Arbetet med att förbereda den nordiska stridsgruppen, NBG 15 (Nordic Battlegroup), inför EU-beredskapsperioden första halvåret 2015 har fortlöpt enligt plan under 2014. Försvarens makten har genomfört förmågehöjande övningar. Slutövningen genomfördes i november där styrkan som helhet övades i Sverige.

Under november 2014 genomfördes även en politisk övning, POLEX, i Försvarens departementets regi där den politiska nivån från NBG-länderna deltog. Syftet med övningen var att öva de beslutsprocesser inom EU som föregår en insats.

Kosovo

Försvarens verksamhet i Kosovo har under 2014 utgjorts av stöd till uppbyggnad och etablering av Kosovos säkerhetsstrukturer genom sekondering av åtta befattningar vid *Nato Advisory Team*, *Nato Liaison and Advisory Team* samt befattningen som svensk militär samverkansofficer vid KFOR HQ.

Finansiellt bidrag har även lämnats till Folke Bernadotteakademien för sekondering av svensk rådgivare vid sekretariatet för Kosovos säkerhetsråd. Utöver detta har Försvarens makten lämnat finansiellt bidrag till röjning av oexploderad ammunition, planering och projektering av utbildningsanläggning för eftersök och räddningsinsatser, infrastrukturstöd samt till utbildningsinsatser.

Ekonomiskt utfall

Anslaget 1:2 *Försvarens insatser internationellt* uppgick 2014 till 1 227 828 000 kronor, inklusive beslut om ändringar i statens budget. Det ekonomiska utfallet på anslaget har i huvudsak följt planeringen med undantag för att det ekonomiska utfallet för Isaf är lägre än beräknat. Bakgrunden till underutnyttjandet är att underhållet för återställande av materiel har försenats och därför kommer att behöva genomföras under kommande år. Förskjutningen mellan 2014 och 2015 beräknas uppgå till cirka 50 000 000 kronor.

Tabellen nedan visar tilldelade medel och utfall för Försvarens väpnade insatser internationellt under 2014.

Tabell 3.2 Anslagsutveckling 1:2, anslagspost 1 Försvarens väpnade insatser internationellt

Tusentals kronor

Insats	Tilldelade medel	Utfall	Utfall/ram
ISAF	698 000	495 000	71%
Minusma	370 000	327 000	88%
Atalanta ME03	7 000	1 000	14%
Övrigt	20 000	13 500	68%
Athena	30 000	22 500	75%
Totalt 1:2.1*	1 078 000	859 000	80%

*Total ram för anslagspost 1:2.1 inklusive beslut om ändringar i statens budget.

Försvarens övriga insatser internationellt

Inriktningen för Sveriges arbete med säkerhetssektorreform (SSR) innebär att stödet ska utgöra en integrerad och samlad del av en långsiktig svensk politik gentemot det aktuella landet eller regionen. På så sätt bör stödet, i möjligaste mån, kopplas samman med övriga svenska fredsfrämjande och konfliktförebyggande insatser samt utvecklingsarbeten. Omfattningen av SSR- och militärt kapacitetsbyggande verksamhet har de senaste åren ökat i omfattning.

Försvarens makten bidrog under 2014 till SSR- och kapacitetsuppbyggande verksamhet i Georgien, Ukraina, Moldavien, på västra Balkan och i östra Afrika. Verksamheten har bestått av erfarenhetsutbyten, kunskapsöverföring såsom utbildnings- och mentorstöd, sekonderad

personal till SSR-insatser och stöd till militär kapacitetsuppbyggnad.

Regeringens bedömning är att den svenska SSR- och kapacitetsuppbyggande verksamheten har bidragit positivt till utvecklingen inom respektive verksamhetsområde.

EUTM Mali

Försvarsmakten har under 2014 bidragit till EU:s utbildningsinsats i Mali med en stabsofficerare och tio utbildare. Den svenska personalen har ingått i den gemensamma nordisk-baltiska utbildningsgruppen som leds av Finland. Gruppen har bestått av utbildare från Sverige, Finland, Estland, Lettland och Litauen. Utbildningen har genomförts enligt plan på plats i Koulikoro, nordöst om huvudstaden Bamako.

Insatsen syftar till att utbilda soldater ur den maliska armén med den övergripande målsättningen att återta statlig kontroll över de norra delarna av landet. Insatsen har därmed en koppling till det svenska bidraget till Minusma.

EUTM Somalia

EU:s utbildningsinsats i Somalia har bjudits in av den somaliska regeringen för att utbilda den somaliska regeringens säkerhetsstyrkor och därigenom förbättra säkerheten i landet. Utbildningsinsatsen genomför sin verksamhet i Somalias huvudstad Mogadishu och insatsens högkvarter är placerat på Mogadishus internationella flygplats. Ursprungligen var insatsen placerad i Uganda men flyttades i januari 2014 från Uganda till Somalia.

Under 2014 har cirka 1 200 soldater ur den somaliska regeringens säkerhetsstyrkor utbildats. Försvarsmakten deltog under 2014 med sex stabsofficerare, däribland ställföreträdande chef för insatsen, och tio utbildare. Den svenska styrkan har bidragit till att uppnå insatsens mål och har gett Försvarsmakten värdefulla erfarenheter av internationell samverkan.

Ekonomiskt utfall

Under 2014 utnyttjades cirka 113 miljoner kronor av anslaget 1:2 *Förbandsverksamhet och beredskap*, anslagspost 2 *Försvarsmaktens övriga insatser internationellt*.

Mot bakgrund av stödinsatserna med flygtransport till FN:s insats i Sydsudan, UNMISS och till EU:s insats i Centralafrikanska republiken, EUFOR CAR, ökades utrymmet

under 2014 på anslagspost 2 *Försvarsmaktens övriga insatser internationellt*.

Förbandsverksamhet

Insatsorganisationens utveckling

Genomförandet av försvarsreformen har under 2014 fortsatt i enlighet med riksdagens beslut (prop. 2008/09:140, bet. 2008/09:FöU10, rskr. 2009/10:269) och inriktningsbeslutet för perioden 2010–2014. Regeringen konstaterar att det försämrade säkerhetspolitiska läget innebär ökade utmaningar i fred men innebär framför allt att Försvarsmaktens förmåga att verka som en krigsavhållande tröskel bör stärkas jämfört med tidigare inriktningsbeslut och Försvarsmaktens hittillsvarande planer. Redan under 2014 har förstärkningar skett på anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap*, vilket bl.a. har medgivit ökad övningsverksamhet.

Försvarsmaktens verksamhet har i stort genomförts enligt myndighetens planering så som den redovisades i myndighetens budgetunderlag för år 2014. Dock har myndigheten minskat antalet utbildningsplatser på grundläggande militär utbildning inför och under 2014. Minskat inflöde av utbildad personal gör att den pågående ökningen av anställd personal i Försvarsmakten kan försenas. Därmed bedöms andelen kvarstående pliktplacerad personal i organisationen inte minska så snabbt som planerat. Detaljerad redovisning för verksamheten under 2014 återfinns under respektive stridskraft.

Övningsverksamheten var under 2014 inledningsvis begränsad men förstärkningarna av anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* möjliggjorde ambitionsökningar i verksamheten för samtliga stridskrafter. Utökade funktions- och beredskapsövningar genomfördes under hösten 2014 med gott resultat och särskilt de stridskraftsgemensamma övningarna gav värdefulla erfarenheter. Övningar genomfördes i hela landet, men geografisk tyngdpunkt låg på Östersjön, Gotland och Mälardalen.

Parallellt med att försvarsreformen genomförs har förband ur insatsorganisationen genomfört insatser eller funnits tillgängliga för incidentberedskap och styrkeregister.

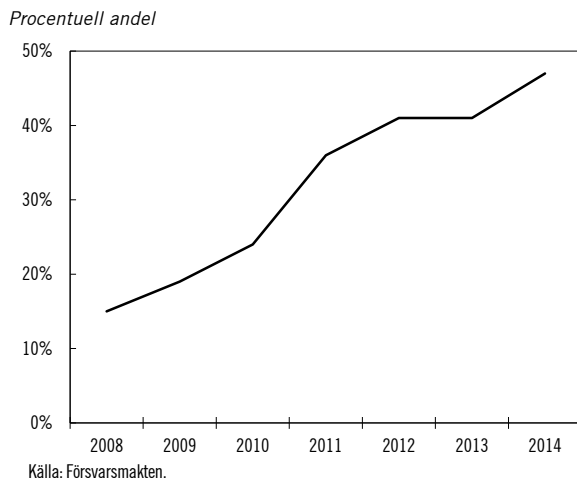
Vid beslut om höjd beredskap bör beredskapstiden inte för något förband överstiga en vecka. Försvarsmakten har fortsatt arbetet

med att införa sina nya mobiliserings- och beredskapssystem och mobiliserings- och försvarsplanering har fortsatt. Krigsförbandens duglighet har dock i många fall inte nått tillfredsställande nivå för att möta kravet på tillgänglighet vid höjd beredskap.

Huvuddelen av förbanden i insatsorganisationen bör normalt vara tillgängliga inom tre månader och inget förband bör normalt ha en beredskap överstigande sex månader

I diagram 3.1 nedan redovisas resultatindikatorn andelen av befattningarna i insatsorganisationen exklusive hemvärn som enligt Försvarsmakten är tillgängliga inom högst tre månader.

Diagram 3.1 Andel befattningar i insatsorganisationen som har en ansatt beredskap på högst 3 månader

I diagrammet redovisas hur andelen har förändrats mellan 2008 och 2014.

Andelen befattningar i insatsorganisationen, exklusive hemvärnsförband, som enligt Försvarsmakten finns tillgängliga inom tre månader har successivt ökat. Detta indikerar att Försvarsmakten allt bättre uppfyller beredskapskravet att huvuddelen av förbanden normalt bör vara tillgängliga inom tre månader.

Internationellt förmågeutvecklingsamarbete

Sverige, liksom många av Europas länder, strävar efter att på ett rationellt sätt använda, vidmakthålla och utveckla militära förmågor. Ett sätt att nå detta mål är att fördjupa det internationella samarbetet t.ex. genom att metodiskt arbeta för ökad interoperabilitet och nya övningsformer.

Sverige har till FN, EU och Nato anmält förband till internationella styrkeregister. Dessa

register sammanställer de resurser som Sverige efter nationellt beslut kan bidra till internationella insatser under ledning av FN, EU eller Nato.

Inom ramen för dessa samarbeten genomför Försvarsmakten bl.a. utbildnings- och övningsverksamhet, erfarenhetsutbyte och deltagande i internationella insatser.

Den 29 oktober 2014 fattade Nato formellt beslut om Sveriges deltagande i *Enhanced Opportunities Programme* (EOP) för en period om tre år. EOP innebär möjligheter till ett fördjupat samarbete som omfattar bl.a. politiska konsultationer, deltagande i övningsplanering och tillgång till kvalificerade övningar samt erfarenhets- och informationsutbyte.

Det fördjupade samarbetet medför ökad färdighet för Försvarsmaktens personal, en förbättrad interoperabilitet och en ökad operativ förmåga. Samarbetet ökar även civila myndigheters förmåga att bidra till både nationella och internationella insatser.

Under 2014 har flera aktiviteter och samarbeten genomförts. Sverige har anmält förband till Natos snabbinsatsstyrkas reservstyrkeregister, *NATO Response Forces' Response Forces Pool*.

Den 4 september 2014 undertecknade Sverige ett samförståndsavtal med Nato om värdlandsstöd. Samförståndsavtalet träder i kraft först efter det att riksdagen lämnat sitt godkännande och Sverige meddelat Nato att alla krav därmed uppfyllts. Den 19 december 2014 beslutade regeringen om ett uppdrag till Försvarsmakten som innebär att myndigheten ska vidta de förberedelser som behövs för att säkerställa att Sverige ska kunna uppfylla sina åtaganden enligt samförståndsavtalet.

Försvarsmaktens engagemang i förmågeutvecklingsprojekt inom den europeiska försvarsbyrån, EDA, har fortsatt under 2014. Exempel på sådana projekt är tillvaratagande av analyskunskaper för att säkerställa förmåga till teknisk destruering av hemmagjorda bomber, en EU-gemensam modulär sjukvårdsförmåga för internationella insatser, utbyte av reservdelar med andra länder för bättre tids- och kostnadseffektivitet, en instruktörutbildning för taktiskt helikopterflyg samt utbyte av sjölägesinformation.

Ett flertal internationella övningar har genomförts med deltagande av förband från olika stridskrafter. Exempel på övningar med

stort deltagande från Försvarmakten är Cold Response 14, Northern Coast 14, Open Spirit 14, Viking 14 och Baltops 14.

Nordiskt försvarssamarbete

Under 2014 har det nordiska försvarssamarbetet utvecklats och utökats ytterligare, såväl multilateralt inom ramen för samarbetsformatet Nordic Defence Cooperation (Nordefco) som bilateralt.

Inom Nordefco har ytterligare steg tagits under 2014 för att fördjupa det nordiska samarbetet. Exempel på detta är framtagandet av handlingsplaner för att på sikt inrätta en gemensam luftlägesbild, säker kommunikation, reducerad byråkrati och utveckling av CBT (Cross Border Training) med fokus på alternativ landningsplats.

Under 2014 genomförde Försvarmakten sammanlagt 153 Nordefco-relaterade aktiviteter, förutom det gränsöverskridande samarbetet mellan flygstridskrafterna, *Cross Border Training* (CBT). Detta är en ökning i förhållande till 2013 då 133 aktiviteter genomfördes. Beslut fattades om att även inkludera Island i CBT-avtalet.

Under 2014 etablerades det nordisk-baltiska kapacitetsuppbyggnadsinitiativet, NBAP.

Den 2–3 februari 2014 genomfördes flygövningen Iceland Air Meet på Island. Detta var första gången svenskt stridsflyg deltog i en övning på Island.

I maj 2014 undertecknade försvarsministrarna i Sverige och Finland en handlingsplan som beskriver hur försvarssamarbetet mellan Finland och Sverige kan fördjupas. Samtliga stridskrafter och även försvarsdepartementen omfattas av planen. Förslagen i handlingsplanen har utretts gemensamt av försvarsmakterna som inkom med en slutredovisning den 31 januari 2015.

I februari 2015 presenterades resultatet av en parallell process som pågått sedan slutet av 2009. Arbetet har syftat till att utreda behoven och möjligheterna för ett operativt bilateralt försvarssamarbete, utbyte av information om våra länders förmågor och bedömning av interoperabiliteten mellan försvarsmakterna. Avsikten är att det bilaterala samarbetet även ska omfatta operativ planering och förberedelser för gemensamt användande av civila och militära resurser i olika scenarier. Exempel på detta kan vara hävdandet av respektive lands territoriella integritet eller utövande av rätten till självförsvar enligt artikel 51 i FN-stadgan. Sådan planering

och sådana förberedelser ska vara ett komplement till, men skilda från, respektive lands nationella planering. Samarbetet innebär en möjlighet till gemensamt agerande, men inte några utfästelser. Regeringen gav den 11 december (Fö2014/02043/SI) Försvarmakten i uppdrag att, tillsammans med sin danska motsvarighet, undersöka förutsättningarna för fördjupat försvarssamarbete med Danmark. Regeringens bedömning är att den säkerhetspolitiska utvecklingen i vårt närområde stärker behovet av ett fördjupat bilateralt och nordiskt samarbete. Inom försvarsområdet finns, utifrån ett svenskt perspektiv, egentligen inga andra principiella begränsningar än att samarbetet inte innebär ömsesidiga försvarsförpliktelser. Ett långtgående samarbete med ett eller flera nordiska länder är avgörande för att möjliggöra effektivare resursanvändning och ökad militär förmåga. Det stärker därtill de nordiska ländernas förmåga att verka tillsammans och ökar tröskeln för konflikter och incidenter i vårt närområde.

Lednings- och underrättelseförband

Regeringen bedömer att utvecklingen av ledningsförbanden i stora drag motsvarar riksdagens beslut och regeringens inriktningsbeslut för perioden 2010–2014.

Arbetet med införandet av Försvarmaktens ledningssystem för insatsorganisationen och materiel till NBG 15 har fortsatt under 2014, även om förseningar av viss ledningssystemmateriel föreligger. Bristande tillgänglighet inom sambands- och ledningssystem har medfört begränsningar i verksamheten och uppbyggnaden av krigsförbanden även inom övriga stridskrafter. Regeringen avser fortsatt noga följa införandet av Försvarmaktens ledningssystem för insatsorganisationen, särskilt avseende markstridskrafterna.

Försvarmakten anger att planeringen inför NBG 15 och Minusma medförde resurskonflikter under året, både ur ett personellt och ur ett materiellt perspektiv. Myndigheten har arbetat kontinuerligt med att analysera och hantera dessa konflikter.

Liksom föregående år har personalsituationen under 2014 varit ansträngd inom ledningsområdet, t.ex. avseende officerare med ledningssystemkompetens. För att förbättra förutsättningarna för kompetensförsörjning på

längre sikt har Försvarsmakten omdisponerat personal från ledningsförbanden till officersutbildningsverksamheten. Detta har påverkat krigsförbandsutvecklingen negativt, men myndigheten har bedömt omdisponeringen som nödvändig för den långsiktiga kompetensförsörjningen.

Under 2014 har följande lednings- och underrättelseförband vidmakthållits och vidareutvecklats:

- ett högkvarter med stabförband,
- ett rörligt operativt ledningsförband (ROL/FHQ),
- en sambandsbataljon,
- en ledningsplatsbataljon,
- en telekrigsbataljon,
- ett it-försvarförband med Computer Emergency Response Team (CERT),
- ett psyopsförband,
- FM centrum för meteorologi och oceanografi (METOCC),
- FM telekrigsstödenhet (TKSE),
- ett telenät- och marktelefonförband (FMTM),
- fyra regionala staber,
- en nationell underrättelseenhet (NUE) samt
- ett specialförband.

Försvarsmaktens utökade verksamhet under året har bidragit positivt till utvecklingen av ledningsförbanden. De i NBG 15 ingående ledningsförbanden har genomfört förberedelser, bl.a. övnings- och utbildningsverksamhet, inför beredskapsperioden med början den 1 januari 2015. De regionala staberna har under året bidragit till en god förmåga att samverka med andra myndigheter och lämna stöd till samhället.

Försvarsmakten har även genomfört ett arbete för att skapa en lägesbild i informationsmiljön.

Flera övningar genomfördes inom ledningsområdet under 2014, bl.a. den nationella operativa ledningsövningen Dagny 14, den multinationella stabsovningen Viking 14 och tre fältövningar med deltagare från samtliga stridskrafter och Högkvarteret, som sammantaget bidragit till utvecklingen av Försvarsmaktens ledningsförmåga. De i NBG 15 ingående ledningsförbanden har deltagit i övningsverksamhet inför beredskapsperioden

2015. Beredskapsövningar har genomförts som en följd av anslagsförstärkningen till Försvarsmakten.

Delar av ledningsförbanden har under året deltagit i insatsen i Afghanistan, vilket bidragit till kompetensutveckling vid förbanden. Ledningsförbanden har också lämnat ett omfattande stöd till samhället vid bekämpningen av branden i Västmanland.

Följande förband som ska vara tillgängliga inom 360 dagar har under 2014 varit anmälda till internationella styrkeregister:

- ett rörligt operativt ledningsförband/Force Headquarters (ROL/FHQ),
- ett kompani ur ledningsbataljon samt
- en sambandspluton ur sambandsbataljon.

Under 2014 har regeringen inte fattat beslut om några anskaffningar.

Följande viktigare materiel har beställts av Försvarsmakten under året:

- anskaffning av kommunikationsnod,
- anskaffning av materiel till telekrigsbataljon,
- anskaffning av Stridsledningssystem Bataljon (SLB) steg 2 samt
- anpassning av telekom ledningsplatser.

Under 2014 har bl.a. följande materiel tillförts:

- kryptomateriel,
- uppgradering av radaranläggning 870,
- IFF-antenn på korvett typ Visby,
- stabshytt och teknikhytt,
- kryptotelefoner samt
- intern-gruppradio-materiel.

De materiella bristerna inom området kan i flera fall kopplas till markförbandens brist på sambands- och ledningssystem. Flera viktiga system så som kommunikationsnod, SLB och telekom för ledningsplatser kommer att bidra till att täcka dessa brister. Regeringen konstaterar dock att beställningen av radioapparater – en av de i nuläget viktigaste komponenterna för ledningsförmågan – har skjutits framåt i tiden. Regeringen avser följa detta för att undvika ett förmågeglapp i och med att äldre radio fasas ut.

Logistikförband

Regeringen bedömer att utvecklingen av logistikförbanden i stora drag motsvarar riksdagens beslut och regeringens inriktningsbeslut för perioden 2010–2014.

Uppbyggnaden och förberedelserna inför deltagandet i Minusma samt deltagande i underrättelseoperationen i Stockholms skärgård har medfört omplanering och prioritering av uppgifter. Försvarsmakten redovisar att arbetet med Minusma och NBG 15 har bidragit till ett intensivt år för logistikförbanden. Även införandet av det integrerade resurs- och ekonomiledningssystemet Prio har krävt mycket arbete.

Under 2014 har följande logistikförband vidmakthållits och vidareutvecklats:

- en operativ ledningsteknisk bataljon,
- en teknisk bataljon,
- två logistikbataljoner,
- två sjukhuskompanier,
- två sjukvårdsförstärkningskompanier,
- ett transportledningskompani,
- Försvarsmaktens logistik (FMLOG) stab samt
- tre nationella logistikstödsenheter (National Support Element, NSE).

1. Sjukhuskompaniet sattes upp under 2014 och
2. Logistikbataljonen påbörjade under året uppfyllnad av materiel och personal. De delar av logistikförbanden som ingår i NBG 15 har utbildats och rekryterats löpande under året och har deltagit i övnings- och utbildningsverksamhet inför beredskapsperioden 2015.

Logistikförbanden har under 2014 övat och ökat sin förmåga att stödja armé- och flygförband. Försvarsmakten uppger att förstärkningarna av anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* bidragit till detta. Genom övningsverksamheten har logistikförbanden också prövat ett nytt logistikbaskoncept.

Personalen i omstruktureringsstyrkan i Afghanistan har avslutat sin verksamhet och hantering av hemtagen materiel från Isaf har bidragit till kompetensutveckling.

Följande förband som ska vara tillgängliga inom 90 dagar har under 2014 varit anmälda till internationella styrkeregister:

- en teknisk pluton samt
- en sjukvårdspluton.

Materiellaget för logistikförbanden har under året varit ansträngt, bl.a. till följd av förberedelser inför Minusma. Bristerna har främst gällt lastbilar, funktionscontainrar, truckar, hjullastare, lasthanteringsutrustning, reservdels- och verktygssatser samt sambands- och ledningssystemmateriel. Försvarsmakten har arbetat för att öka tillgängligheten till befintlig materiel i syfte att till del täcka bristerna. Därigenom har också situationen avseende förberedelserna för NBG 15 förbättrats. Försvarsmakten anger att bristerna kommer att kunna åtgärdas helt först på längre sikt. Bristande tillgänglighet till logistikmateriel har medfört begränsningar i verksamheten och uppbyggnaden av insatsorganisationen.

Vidare har under året bl.a. följande materiel tillförts logistikförbanden:

- klädespersedlar,
- kroppsskydd 12,
- ballistiska skyddsglasögon/laserskyddslinser,
- övervakningsmonitor 5 T,
- container för livsmedel och elverk samt
- säkerhetsmateriel för firning/klättring.

Regeringen avser fortsatt följa Försvarsmaktens arbete med att åtgärda bristerna, men konstaterar att Försvarsmakten gjort nödvändiga prioriteringar t.ex. avseende Minusma och NBG 15.

Armétridskrafterna

Regeringen bedömer att utvecklingen av armétridskrafterna i stora drag motsvarar riksdagens beslut och regeringens inriktningsbeslut för perioden 2010–2014.

Förberedelser för insatsen i Mali, Minusma, har påverkat den materiella tillgängligheten vid delar av arméns krigsförband. Personaluppfyllnaden avseende kontinuerligt tjänstgörande soldater (GSS/K) vid arméförbanden har varit god, medan uppfyllnaden av tidvis tjänstgörande soldater (GSS/T) fortsatt varit ansträngd. Nationell och internationell beredskap har upprätthållits.

Under året har övningsverksamheten för armétridskrafterna fokuserat på förberedelser

inför insatser, internationell beredskap och förmågeuppbyggnad vid krigsförbanden.

Under 2014 har följande arméförband vidmakthållits:

- två brigadstaber,
- fem mekaniserade bataljoner,
- en motoriserad skyttebataljon,
- en lätt skyttebataljon,
- tre stridvagnskompanier,
- två artilleribataljoner,
- två luftvärnsbataljoner,
- en jägarbataljon,
- en underrättelsebataljon,
- en säkerhetsbataljon,
- två ingenjörsbataljoner,
- två militärpolis kompanier,
- ett CBRN-kompani (förband för skydd mot kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära stridsmedel),
- ett tungt transportkompani,
- en livbataljon samt
- fyrtio hemvärnsbataljoner.

Delar ur arméförbanden har genomfört övningar inom bataljons ram, med begränsade målsättningar. Andra delar ur arméstridskrafterna har under 2014 deltagit i övningsverksamhet inom brigads ram under den multinationella övningen *Cold Response* samt den nationella övningen *Brigstri*. I och med det planerade återtagandet av brigadförmågan har deltagandet vid dessa övningar gynnat uppbyggandet av den nationella förmågan att verka i brigads ram. Under hösten 2014 genomfördes övningen *Joint Action* tillsammans med NBG15-länderna. Övningens fokus var interoperabilitet, samövning av förbandet och stridsträning, för att därigenom pröva förbandets förmåga att lösa stridsgruppens huvuduppgifter. Övningen genomfördes med gott resultat. Utöver detta har arméstridskrafterna planerat och genomfört utökade beredskapsövningar bl.a. i Stockholm och på Gotland.

Arméstridskrafterna har genom deltagande i internationella insatser vidmakthållit förmågan att genomföra markoperationer och att samverka med andra länder. Arméstridskrafterna har stöttat insatserna i Afghanistan och Mali,

samt bidragit med personal till utbildningsinsatsen i Somalia. Erfarenheterna från de internationella insatserna gynnar deltagande förbands förmåga att agera tillsammans med andra länder och organisationer i internationella miljöer. Påverkan på den materiella tillgängligheten vid delar av arméstridskrafternas krigsförband i och med förberedelserna inför Minusma anses som rimliga. Skarp verksamhet är prioriterad.

Hemvärnet med de nationella skyddsstyrkorna har under året genomfört krigsförbandsövningar (KFÖ) samt särskilda övningar för förband (SÖF). Försök med införande av 12 cm granatkastare till hemvärnet har inletts. Försöket kommer fortsätta under 2015. Hemvärnets stöd till samhället har under 2014 omfattat cirka 99 000 timmar med ett flertal betydande och efterfrågade stödinsatser till samhället. Detta innebär en ökning med över 50 000 timmar i förhållande till 2013. Bland de största stödinsatserna utmärker sig branden i Västmanland och översvämningarna i Halland.

Följande förband som ska vara tillgängliga inom 90 dagar har under 2014 varit anmälda till internationella styrkeregister:

- en mekaniserad bataljon,
- ett ingenjörkompani,
- ett militärpolisförband,
- en CBRN-insatsstyrka,
- en artillerilokaliseringsradargrupp,
- en jägarpluton samt
- en luftvärnspluton.

Under 2014 har regeringen fattat beslut om följande anskaffningar:

- renovering stridsfordon 90 och
- anskaffning av brobandvagnar.

Följande viktigare materiel har beställts av Försvarmakten under året:

- anskaffning av brobandvagn,
- anskaffning av sambandsmateriel till luftvärnsrobotsystem 98 (IRIS-T) samt
- anpassning av luftvärnsrobotsystem 97 (HAWK).

Under 2014 har bl.a. följande materiel tillförts:

- pansarterrängbil 360,
- bandvagn 410,
- terrängbil 141/151 samt
- C-stridsdräkter.

Under året har även gruppfordon levererats till hemvärnet.

De materiella bristerna har främst utgjorts av vissa fordonstyper, reservdels- och verktygssatser, artilleri och sambands- och ledningssystem. Inom flera av dessa områden har regeringsbeslut om anskaffning redan fattats.

Under året har viktiga leveranser av de lättare fordonstyperna pansarterrängbil 360 och bandvagn 410 genomförts. Vad gäller pansarterrängbil har 109 av totalt 113 beställda levererats varför beställningen i det närmaste är slutlevererad. Av total cirka 150 beställda bandvagn 410 har 19 stycken levererats under året. Under året har även leveranser av robotar (IRIS-T) till ny insatsförmåga luftvärn påbörjats. Serieleveranser av artillerisystemet ARCHER till Försvarmakten är planerat tidigast hösten 2015.

Regeringens bedömning är att de system som tillförs kommer att bidra till att täcka tidigare och nu identifierade brister. Regeringen konstaterar dock att renoveringen av stridsvagn 122 och stridsfordon 90 ännu inte har beställts. Dessa system är avgörande för arméns operativa effekt och regeringen kommer att följa upp hur beställningsläget för dessa utvecklas.

Marinstridskrafterna

Regeringen bedömer att utvecklingen av marinstridskrafterna i allt väsentligt motsvarar riksdagens beslut och regeringens inriktningsbeslut för perioden 2010–2014.

Huvuddelen av de marina förbanden har en tillfredsställande personaluppfyllnad. Dock finns brister inom vissa nyckelkategorier som är gränssättande för förbandens operativa förmåga. Verksamhet för att fortsatt utveckla amfibieförbandens förmåga att strida i skärgårdsmiljö med stridsbåtar har prioriterats och besättningsutbildning har genomförts.

Under 2014 producerades 24 550 gångtimmar för marinstridskrafterna jämfört med 24 947 gångtimmar 2013. Skillnaden i gångtid mellan 2013 och 2014 kan framför allt förklaras av att fler fartyg var i operativ drift under 2013 än under 2014.

Regeringen bedömer att genomförd insats- och övningsverksamhet, nationellt och internationellt, har bidragit till de marina stridskrafternas förmågeutveckling. Sjöstridsflottiljledningarna har fortsatt utvecklat förmågan till nationell och internationell sjögående sjöstyrkeledning med övnings- och insatsverksamhet. Samövningarna med de marina förbanden har utvecklats under året.

Under 2014 har följande förband vidmakthållits:

- två sjöstridsflottiljledningar,
- två korvettdivisioner,
- två minröjningsdivisioner,
- två underhållsdivisioner,
- en röjdykardivision,
- en ubåtsflottilj med ledning,
- en amfibiebataljon,
- ett bevakningsbåtskompani,
- en marin basbataljon samt
- en sjöinformationsbataljon.

Insatser har genomförts för att hävda territoriell integritet.

Samarbetet med övriga kustländer i Östersjön inom sjöövervakning har utvecklats vidare genom fördjupning av projekten Surveillance Co-operation Finland Sweden (SUCFIS) och Sea Surveillance Cooperation Baltic Sea (SUCBAS). Inom dessa områden har interoperabiliteten och därmed effekten ökat när samarbetet fördjupats.

Under andra halvåret 2014 har förberedelser i form av planering och utbildning genomförts inför deltagande i EU:s marina insats Atalanta utanför Somalias kust. Delar av den operativa reserven (amfibieskyttekompani med sjö- och landrörlighet) har under året varit insatta i Afghanistan vilket varit positivt ur såväl ett förmågeskapande perspektiv som ett rekryteringsperspektiv. Övningen Northern Coasts 2014 har med gott resultat genomförts med deltagande från ett flertal Östersjöländer. Här övades bl.a. en svensk-finsk sammansatt stab inom ramen för *Swedish Finnish Naval Task Group*. Övningarna Baltops, Passex och den marina höstövningen genomfördes alla med gott resultat. Bland annat har fokus i övningsverksamheten lagts på

försvarsmaktsgemensam sjömålsstrid med flygvapnet.

Härutöver har marinen bedrivit funktionsvis utbildning på fartygs- och divisionsnivå samt på plutons-, kompani- och bataljonsnivå. Fokus har bl.a. varit ubåtsjakt och strid i skärgårdsområden samt bastaktik.

Under 2014 var följande marina förband anmälda till internationella styrkeregister med 90 dagars beredskap:

- ett sjöminröjningsförband,
- ett korvettförband,
- ett ubåtsförband samt
- del av en amfibiebataljon.

Under 2014 har regeringen fattat beslut om följande anskaffning:

- halvtidsmodifiering ubåt typ Gotland.

Följande viktigare materiel har beställts av Försvarmakten under året:

- livstidsförlängning av ubåten HMS Södermanland,
- renovering/modifiering av vedettbåt HMS Malmö,
- grundöversyn och modifiering av ubåten HMS Halland samt
- halvtidsmodifiering av ubåt typ Gotland.

Under 2014 har bl.a. följande materiel tillförts:

- modifierad korvett typ Visby,
- åtgärds paket för HMS Carlskrona samt
- blandgaspaket.

Försvarmakten har hemställt om modifieringar av korvetterna HMS Gävle och HMS Sundsvall. Ärendet bereds för närvarande inom Regeringskansliet.

Ubåtsräddningsfarkosten URF har modifierats. Leverans skedde efter försening under året. Förmågan säkerställdes under tiden i samverkan med Frankrike, Storbritannien och Norge.

Regeringen konstaterar att beställningarna av planerade uppgraderingar av flera marina materielsystem är försenade i förhållande till den ursprungliga planeringen. Regeringen kommer att följa upp hur beställningsläget för dessa utvecklas.

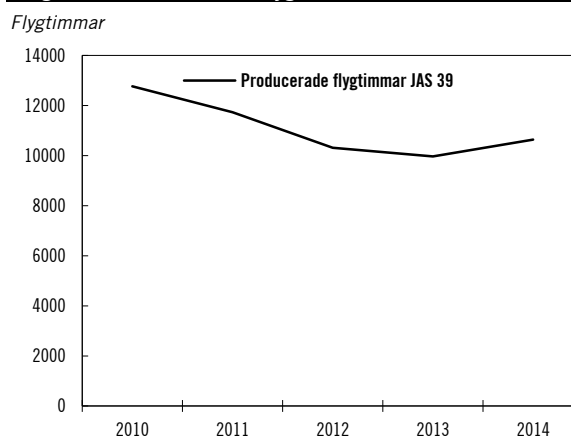
Flygstridskrafterna

Regeringen bedömer att utvecklingen av flygstridskrafterna i stora drag motsvarar riksdagens beslut och regeringens inriktningsbeslut för perioden 2010–2014.

Flygförband

Den negativa trenden för flygtidsuttaget har till följd av förstärkning av förbandsanslaget brutits, även om nivån fortsatt inte når det operativa behovet. Under 2014 producerades 10 643 flygtimmar JAS 39, jämfört med 9 968 år 2013. Till följd av nivån på flygtidsproduktionen och låg tillgänglighet till viss utrustning, har vissa stridsflygförband inte uppnått sina förbandsmålsättningar. Incidentberedskapen har under hela året funnits tillgänglig med hög startberedskap och har tidvis anpassats med anledning av tidvis förhöjd övningsverksamhet i närområdet.

Diagram 3.2 Producerade flygtimmar JAS 39

Under 2014 har följande flygförband vidmakthållits:

- en stridslednings- och luftbevakningsbataljon,
- två flygbasbataljoner,
- fyra stridsflygdivisioner JAS 39 samt
- en transport- och specialflygsenhet, bestående av transportflygdivision Tp 84, ledningsflyggrupp ASC 890, signalspaningsdivision S 102B, central transportflygdivision samt den svenska kontingent som ingår i Heavy Airlift Wing inom ramen för SAC (Strategic Airlift Command).

Ett antal flygövningar har under året genomförts med gott resultat. *Cross Border Training* pågår frekvent i norr och har inletts med Danmark, som en del av det nordiska försvarssamarbetet. Stöd har även getts till finsk utbildning. Under inledningen av 2014 deltog flygvapenförband med gott resultat i flygövningen *Red Flag* i Nevada, USA, liksom i *Joint Warrior* i Storbritannien. Transport och specialflygheter deltog i den multinationella övningen *Green Flag*.

Flygvapenförbanden har med transportflyg bidragit till uppbyggnaden av det svenska styrkebidraget till Minusma. Under året lämnades ett omfattande stöd till samhället, framförallt i samband med bekämpningen av skogsbranden i Västmanland.

Regeringen har i tidigare budgetpropositioner redovisat brister i tillgång till utbytesenheter och reservdelar, samt att det bl.a. påverkat flygtidsproduktionen negativt. Under 2014 har bristerna i försörjningen reducerats. Det är emellertid fortfarande låg tillgänglighet på viss utrustning, vilket föranleder Försvarmakten och Försvarets materielverk att fortsätta det gemensamma arbetet med att åtgärda bristerna.

Under 2014 har två stycken Tp 84 Herculesflygplan i enlighet med Försvarmaktens planering för flygsystemets fortsatta vidmakthållande tagits ur drift. Antalet operativa Tp 84 har som en konsekvens av beslutet nedgått från åtta till sex.

Regeringen har inte fattat beslut om några anskaffningar till flygförbanden under 2014. Försvarmakten har heller inte lagt några beställningar av större betydelse. Under året har bl.a. följande materiel tillförts flygförbanden:

- ytterligare flygplan upgraderade från JAS 39A/B till JAS 39C/D (prop. 2006/07:100, bet. 2006/07:FiU21, rskr. 2006/07:222),
- gångtidsförlängning av sjömålsrobot Rb 15,
- avionikmodifierade Sk 60.

Mot bakgrund av den uteblivna försäljningen av JAS 39E till Schweiz föreslog regeringen engångsvisa förstärkningar av anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* om sammantaget 2 900 miljoner kronor. Regeringen bedömer att åtgärden till del reducerat de negativa konsekvenserna för den operativa balansen i Försvarmakten som annars hade riskerat att uppstå.

Helikopterförband

Förmågan och tillgängligheten ökar allt eftersom helikoptersystemen införs och blir operativa. Dock har förseningarna av helikopter 14 och den sjöoperativa konfigurationen fått negativa konsekvenser för den operativa förmågan. Regeringen följer utvecklingen och införandet av helikopter 14-systemet och den sjöoperativa förmågan allt eftersom systemet införs under kommande period. Totalt har nio markoperativa helikoptrar i den interimistiska (ej kontrakterade) konfigurationen levererats till Försvarmakten.

Helikopterförbanden har under våren 2014 avslutat insatsen i Afghanistan med helikopter 16. Stödet till Isaf har innefattat en sjukvårdshelikopterenhet och förbandet har löst sina beredskapsuppgifter enligt plan och måluppfyllnad. Regeringen delar Försvarmaktens bedömning att bidraget har inneburit en utveckling av den operativa förmågan och ledningsförmågan för helikopterförbandet.

Uppbyggandet av stödet till polisen avseende beredskap med medeltung helikopterkapacitet har fortsatt enligt plan. Verksamhet i form av övningar och förberedelser har skett i nära samarbete med Polismyndigheten och nödvändiga förutsättningsskapande processer är framtagna. Stödets inverkan på andra uppgifter beror på den valda ambitionsnivån, där beredskapstid och startberedskap är faktorer som påverkar Försvarmaktens förmåga att hantera andra uppgifter.

Regeringen har inte fattat beslut om några anskaffningar till helikopterförbanden under 2014. Försvarmakten har heller inte lagt några beställningar av större betydelse. Under året har bl.a. fyra helikopter 14 levererats till Försvarmakten i en interimistisk (ej kontrakterad) konfiguration. Sammantaget förfogade Försvarmakten vid årsskiftet därmed över nio helikopter 14 i olika konfigurationer

Personalförsörjning

Grunderna för Försvarmaktens personalförsörjning i perioden 2010–2015 angavs i riksdagens inriktningsbeslut 2009 och riksdagens beslut 2010 (prop. 2009/10:160, bet. 2009/10:FöU8, rskr. 2009/10:269) om utformningen av den reformerade totalförsvarsplikten, frivillig rekrytering och frågor kopplade till grundläggande militär

utbildning. Regeringen följer kontinuerligt upp reformen av personalförsörjningen. Utöver resultatindikatorn rörande antalet rekryterade GSS i förhållande till Försvarsmaktens planering och målbild följer regeringen även förändringar i personalstrukturen, veteranpolitiken och frivilligverksamheten.

I tabell 3.3 redovisas hur antalet anställda har förändrats från 2013 till och med första halvåret 2015.

Tabell 3.3 Personella förändringar i Försvarsmakten

	2013-12-31	2014-12-31	2015-06-30
Officerare totalt	7 837 ⁽¹⁾	7 576 ⁽²⁾	7379
- varav män	7 426	7 155	6936
- varav kvinnor	411	421	443
Specialistofficerare totalt	1 340	1575	1696
- varav män	1 212	1435	1543
- varav kvinnor	128	140	153
Civilanställda totalt	5 365	5 195	5094
- varav män	3 195	3 059	3038
- varav kvinnor	2 170	2 136	2056
Reservofficerare totalt	6 561	6 348	6311
- varav män	6 394	6 168	6130
- varav kvinnor	167	180	181
Kontinuerligt tjt. GSS totalt	5 391	5 570	5730
- varav män	4 821	4 950	5113
- varav kvinnor	570	620	617
Tidvis tjt. GSS totalt	2 666	3 462	3530
- varav män	2 469	3 180	3218
- varav kvinnor	197	281	312

1) Varav cirka 2 900 placerade på befattningar för specialistofficerare.
2) Varav cirka 2 800 placerade på befattningar för specialistofficerare.

Genomsnittsåldern för yrkesofficerare (officerare och specialistofficerare) ligger kvar på 42 år. För civilanställda ligger genomsnittsåldern kvar på 46 år.

Andelen yrkesofficerare som är kvinnor har endast ökat marginellt de senaste åren och är för närvarande 6,1 procent. I gruppen officerare är andelen kvinnor 5,5 procent medan andelen män är 94,5 procent. Bland specialistofficerare har andelen kvinnor minskat något från 9,6 procent till 8,8 procent medan andelen män är 91,2 procent. I gruppen kontinuerligt tjänstgörande soldater har det skett en marginell ökning av andelen kvinnor, från 10,6 procent till 11,1 procent. Andelen män är 88,9 procent. Inom

ramen för regeringens uppdrag jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM) myndigheter, har Försvarsmakten uppdragits att implementera den handlingsplan för jämställdhetsintegrering som fastställdes 2013. Under 2014 har myndighetens styrning och uppföljning, utbildningar samt materielförsörjning granskats och reviderats ur ett jämställdhetsperspektiv. Myndighetens styrdokument har reviderats, kursinnehållet i officersutbildningarna i Försvarsmakten och vid Försvarshögskolan har setts över. Inom materielförsörjningen har vikt lagts vid att materielleverantörer särskilt ska beakta Försvarsmaktens krav på att materielen ska passa all personal oavsett kön och storlek.

I tabell 1.5 redovisas hur Försvarsmaktens personalkostnader har utvecklats från och med 2009. Personalkostnaderna anges i löpande priser.

Tabell 3.4 Personalkostnader i Försvarsmakten

Miljoner kronor (löpande priser)

År	2010	2011	2012	2013	2014
Lönekostnader ¹⁾	7 609	7 966	8 136	8 222	8 262
Sociala avgifter ²⁾	3 793	3 856	4 254	3 809	3 768
Övrigt ³⁾	417	515	509	539	464
Totalt	11 819	12 337	12 898	12 570	12 495

1) Lönekostnader exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal.

2) Sociala avgifter enligt lag och avtal samt pensionskostnader

3) Övriga personalkostnader

Lönekostnaderna relativt 2013 har minskat något på grund av att färre personer har deltagit i internationella insatser, detta har dock i huvudsak balanserats av en tillväxt av gruppbefäl, soldater och sjömän samt av kostnader för löneökningar. Övriga personalkostnader har minskat något på grund av lägre kostnader för kompetenshöjande utbildning.

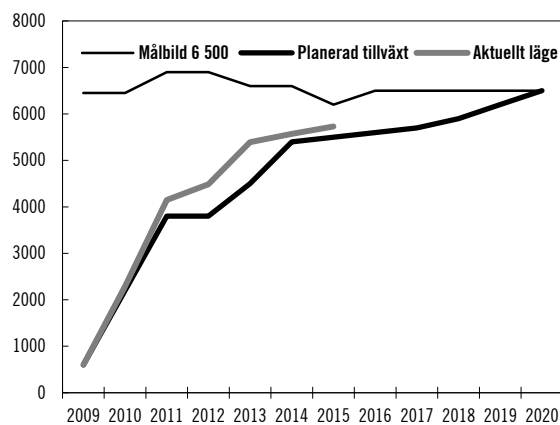
Antalet rekryterade gruppbefäl, soldater och sjömän i förhållande till Försvarsmaktens målbild och planering

Den frivilliga personalförsörjningen har i olika grad utvecklats i enlighet med Försvarsmaktens planering. Försvarsmaktens planering har också förändrats liksom målbilden för antalet GSS/K respektive GSS/T i krigsförbanden. Rekryteringen av GSS/K har utvecklats i stort enligt Försvarsmaktens planering och i vissa fall överstigit planeringsmålen. 2014 hade

Försvarmakten rekryterat 5 570 GSS/K i förhållande till 5 400 som var målet för 2014 och målbilden på totalt 6 500. Vid halvårskiftet 2015 var antalet 5 730.

Diagram 3.3 Tillväxten av GSS/K relativt Försvarmaktens målbild och planering

Antal rekryterade GSS/K

Källa: Försvarmakten.

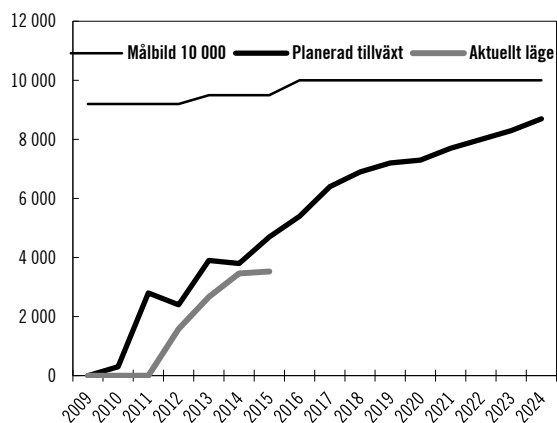
Samtidigt redovisar Försvarmakten en högre personalomsättning av GSS/K, definierad som avbruten anställning på egen begäran med mera, än vad myndigheten utgått från i sina planeringsantaganden. Under 2014 avbröt 15 procent av GSS/K anställningen tidigare än planerat. Under perioden 2012–2014 har avgångarna fluktuerat mellan 14 och 19 procent. Den prognosticerade medelanställningstiden var 2014 cirka 4 år i stället för de 6 år som myndigheten planerat för. Försvarmakten redovisar ett ökande men inte tillräckligt återflöde till andra personalkategorier från de som avbryter sin anställning som GSS/K. För närvarande väljer cirka 55 procent av dem att fortsätta sitt engagemang inom Försvarmakten i en annan personalkategori, främst som GSS/T eller officersaspiranter. Försvarmakten har redovisat som sin bedömning att personalomsättningen är en naturlig del, givet åldersstrukturen för GSS/K och att försök med att reducera avgångarna ytterligare torde rendera i orimligt stora resurs- och kraftansträngningar. Myndigheten redovisar vidare att det är positivt att den genomsnittliga anställningstiden för de GSS/K som avslutar sin anställning i förtid har ökat från 1 år till 2,3 år från 2012 till 2014.

Rekryteringen av GSS/T har varit mindre framgångsrik än för GSS/K vilket påverkar förutsättningarna för att säkerställa uppfyllnad i krigsförbanden. Försvarmakten har från 2011

successivt justerat ned rekryteringsmålen. Försvarmakten hade 2014 rekryterat 3 462 GSS/T i förhållande till 3 800 som var målet 2014 och målbilden på totalt 10 000. Vid halvårsskiftet 2015 var antalet cirka 3 530. För GSS/T var avgångarna 8 procent under 2014.

Diagram 3.4 Tillväxten av GSS/T relativt Försvarmaktens målbild och planering

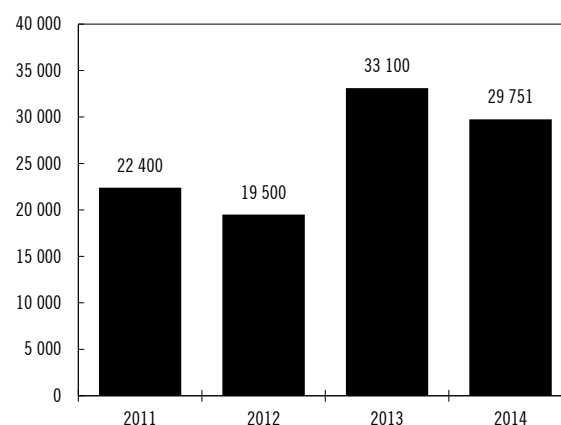
Antal rekryterade GSS/T

Källa: Försvarmakten.

Antalet ansökningar till den grundläggande militära utbildningen har varit fortsatt stort. Det totala antalet ansökningar har dock minskat något till cirka 29 800 från att ha uppgått till cirka 33 100 år 2013.

Diagram 3.5 Antal sökande till grundläggande militär utbildning

Källa: Försvarmakten och Totalförsvarets rekryteringsmyndighet.

Försvarmakten har under 2014 reducerat antalet platser till GMU genom beslut grundade på produktionsförutsättningar. Det har resulterat i att 2014 års planering (BU) om 4 500 individer inte har uppnåtts. Totalt har cirka 2 300 rekryter påbörjat GMU 2014, jämfört med cirka 3 800 under 2013. Av dessa har under året cirka 1 500

fullföljt utbildningen och ingått anställning som GSS/T eller K, påbörjat utbildning mot officer eller specialistofficer eller tecknat avtal med hemvärnet, jämfört med cirka 2 300 under 2013. Andelen kvinnor som valt att ta anställning eller att teckna avtal efter genomförd grundutbildning var 16 procent jämfört med 14 procent år 2013.

Krigsförbanden är fortfarande till stor del uppfyllda av tidigare utbildade värnpliktiga. Då de värnpliktiga inte har repetitionsutbildats sedan grundutbildningen sjunker deras användbarhet successivt samtidigt som de inte kan användas till insatser i fredstid. Användbarhet och förmåga höjs i takt med att värnpliktiga byts ut mot frivillig personal. Även de som utbildas men som inte fullföljer sin anställning bidrar vid sin krigsplacering till att höja förmågan. Försvarsmakten är därmed fortfarande till stor del beroende av krigsplacerad men ej anställd totalförsvarspliktig personal för att fullt ut bemanna alla krigsförband. Med anledning av detta samt mot bakgrund av det försämrade omvärldsläget beslutade regeringen i november 2014 om att åter aktivera den del av plikttagstiftningen som ger Försvarsmakten möjlighet att med stöd av lagen om totalförsvarsplikt kalla in även den krigsplacerade personal som inte är anställd i Försvarsmakten till repetitionsutbildning. Därigenom förbättras Försvarsmaktens möjligheter att öva hela krigsförband vilket i sin tur verkar positivt för krigsdugligheten hos dessa förband.

Yrkes- och reservofficerare

Det införda flerbefälssystemet medför ett pågående förändringsarbete inom Försvarsmakten. Under 2014 har 335 yrkesofficerare anställts, varav cirka 11 procent kvinnor. Av de nyanställda yrkesofficerarna var cirka 200 specialistofficerare och cirka 130 officerare. Andelen kvinnor bland officerarna uppgick till cirka 15 procent, bland specialistofficerarna var andelen kvinnor cirka 10 procent. Den antalsmässiga obalansen mellan officersbefattningar och officerare samt mellan officerare och specialistofficerare kvarstår. Antalet officerare har dock under 2014 fortsatt minskat medan specialistofficerarna har ökat, vilket följer myndighetens personalförsörjningsplan. Till dess att antalet grundutbildade specialistofficerare svarar mot

myndighetens behov fortsätter Försvarsmakten att placera officerare på de vakanta specialistofficersbefattningarna. För närvarande är cirka 2 800 officerare och cirka 1 450 grundutbildade specialistofficerare placerade på specialistofficersbefattningar.

Under 2014 har 24 yrkesofficerare lämnat Försvarsmakten med hjälp av myndighetens karriärväxlingsverktyg. Under många år har reservofficerssystemet haft ett begränsat inflöde, resultatet av detta är en ogynnsam ålders- och kompetensstruktur. Medelåldern är 49 år och andelen kvinnor är 2,4 procent. Under 2014 har myndigheten anställt cirka 150 reservofficerare, varav andelen kvinnor uppgick till cirka 7 procent. Cirka 140 reservofficerare har avslutat sin anställning under 2014. Försvarsmakten har påbörjat ett arbete för att komma i balans mellan tillgång och behov av reservofficerare. Försvarsmakten erbjuder regelmässigt en avgången yrkesofficer en ny anställning som reservofficer, för att skapa bättre förutsättningar att tillföra kompetenser och erfarenheter till den samlade volymen av reservofficerare. Utveckling och genomförande av grundläggande reservofficersutbildning av blivande reservofficerare har även fortsatt under 2014. Försvarsmakten har under 2014 planerat för att under 2015 påbörja en kortare inomverksutbildning av såväl specialist- som taktiska reservofficerare. De elever som har eller kommer att ha en civil högskoleexamen om 180 högskolepoäng kommer genom utbildningen att examineras som taktiska reservofficerare. Utbildningen kommer att fortsatt utvecklas under 2016 och 2017.

Veteransoldater

Under 2014 har Försvarsmakten etablerat Försvarsmaktens veteranenhet (FM VeteranE) genom en sammanslagning av de resurser som tidigare fanns i Högkvarteret och i Försvarsmaktens HR-centrum. Enhetens huvuduppgift är bl.a. att utgöra myndighetens kompetenscentrum för veteran- och anhörigverksamheten.

Frivillig försvarsverksamhet

Frivillig försvarsverksamhet är en viktig del av Försvarsmaktens förmåga. De frivilliga försvarsorganisationerna arbetar fortsatt för att effektivisera och fylla upp erbjudna kurser i enlighet med vad som tidigare rapporterats av Försvarsmakten. De frivilliga

försvarsorganisationerna påvisar bättre resultat avseende uppfyllnad än vad som rapporterades föregående år. De 92 miljoner kronor som Försvarsmakten disponerade för uppdragsersättning till de frivilliga försvarsorganisationerna för deras utbildningsverksamhet m.m. har förbrukats. Under 2014 har 24 stycken grundläggande soldatutbildning för frivilliga (GU-F) och 22 stycken rekryteringshelger genomförts. Elevvolymen på GU-F har ökat med 12 procent och antalet godkända elever uppgick till cirka 430 vilket är en ökning från 2013 då motsvarande siffra var cirka 380. Antalet kvinnor uppgick till 42 procent och en tydlig majoritet av eleverna är under 35 år.

De frivilliga försvarsorganisationerna har fått organisationsstöd (organisations- och verksamhetsbidrag) inom ramen för anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap*. Organisationsstödet uppgick till cirka 45,4 miljoner kronor och gick bl.a. till administrativ verksamhet, rekrytering syftande till nuvarande och kommande uppdrag samt till verksamhetsutveckling.

Grundorganisation, miljö och fysisk planering

Grundorganisation

Försvarsmaktens totala hyreskostnader uppgick under 2014 till cirka 2 350 miljoner kronor. Under 2013 var den totala hyreskostnaden cirka 2 528 miljoner kronor. Anledningen till att kostnaderna har reducerats under 2014 var varmt väder, förändrat ränteläge samt att Försvarsmakten har haft ett minskat behov av extern förhyrning av lokaler.

Miljöfrågor

Försvarsmakten har samlat myndighetens interna miljöbestämmelser i ett dokument, Försvarsmaktens Handbok Miljö. Den nya handboken är en viktig del av Försvarsmaktens miljöledningssystem och innehåller bestämmelser för Försvarsmaktens interna miljöarbete. Av den framgår det att miljöhänsyn ska vara en naturlig del i myndighetens strategiska processer. Det har bl.a. lett till att miljökrav, exempelvis krav på strategisk miljöbedömning vid upphandlingar, har införts i den nya Försvarslogistikplanen för 2015.

Försvarsmaktens miljöpolicy, som tar sin utgångspunkt i de av riksdagen beslutade

miljökvalitetsmålen och generationsmålet (prop. 2009/10:55, bet. 2009/10:MJU25, rskr. 2009/10:377), har integrerats i myndighetens styrdokument, bl.a. i Försvarsmaktens strategiska inriktning. Under 2014 har Försvarsmakten fortsatt att göra framsteg när det kommer till myndighetens arbete med att nå miljökvalitetsmålen. Myndigheten har fortsatt att vidareutveckla sitt miljöledningssystem och sin miljöledningsinstruktion. Det har även bildats en samarbetsgrupp inom Försvarssektorn som utvecklar fokusområden, projekt och insatser för att hantera miljöaspekter inom försvarssektorn.

Vind- och vågkraft

Med utgångspunkt i luftfartsförordningens bestämmelser om höga objekt och flyghinder gör Försvarsmakten en så kallad hinderprovning. Provningen görs med utgångspunkt i övnings- och skjutverksamhet, militär luftfart och kommunikations- och sensorsystem som Försvarsmakten och andra myndigheter i försvarssektorn har. I vindkraftshanteringen gäller att Försvarsmakten i mer än 80 procent av ärendena inte har något att erinra. År 2014 fick Försvarsmakten cirka 300 vindkraftremisser, vilket är cirka 350 färre än 2013. Under 2014 fick Försvarsmakten inga remisser om vågkraft, 2013 inkom endast en remiss.

Materiel- och logistikförsörjning

Resultatindikatorernas och bedömningsgrundens utveckling

Materiel- och logistikförsörjning är medel för att stödja krigsförbanden i uppbyggnaden av deras operativa förmåga och möjliggöra för krigsförbanden att utföra sina uppgifter i fred och vid höjd beredskap. Målet för materiel- och logistikförsörjningen är följaktligen att krigsorganisationen ska ha en tillräcklig god försörjning för att kunna lösa ålagda uppgifter.

För att följa upp resultatet inom materiel- och logistikförsörjningen bedömer regeringen materieluppfyllnadsgraden i krigsorganisationen. Därutöver redovisar regeringen två resultatindikatorer för att belysa dels i vilken utsträckning materielen förnyas i tillräcklig utsträckning (återinvesteringskvot), dels statens effektivitet i materieförsörjningen (materieförsörjningskostnader).

Under 2014 fortsatte återinvesteringskvoten att utvecklas positivt. För första gången sedan 2010 översteg värdet 1, vilket innebär att värdet av leveranserna av beredskapsinventarier till Försvarsmakten översteg storleken på avskrivningarna. Under året ökade samtidigt materielförsörjningskostnaderna något jämfört med föregående år. Detta, i kombination med att Försvarets materielverk redovisat att leveransförmågan underskedar verkets interna målsättning, indikerar att såväl effektiviteten som produktiviteten inom materielförsörjningen kan utvecklas.

Regeringen kan vidare konstatera att flera beslutade materielinvesteringar inte genererat något ekonomiskt utfall (se stycket *Redovisning av pågående materielprojekt* nedan). Mot denna bakgrund har regeringen påbörjat ett arbete för att analysera avvikelserna i investeringsplaneringen, syftande till att säkerställa att krigsförbanden i tid tillförs nödvändig materiel.

I det följande redovisas resultatet vad gäller materiel- och logistikförsörjning utifrån de resultatindikatorer och den bedömningsgrund som presenterades i avsnitt 3.3.2 *Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder*.

Materieluppfyllnadsgrad

Regeringen följer årligen upp utvecklingen av krigsorganisationen, bl.a. vad avser krigsförbandens tillgång till materiel. Materieluppfyllnadsgraden utgör en samlad bedömning av i vilken utsträckning krigsorganisationen över lag förfogar över den materiel som krävs för att lösa ålagda uppgifter. Bedömningen av materieluppfyllnadsgraden baseras på Försvarsmaktens värdering av krigsorganisationen.

Materieluppfyllnadsgraden varierar mellan krigsförbanden. Under 2014 medförde brister i tillgången till materiel att det, i likhet med föregående år, fanns begränsningar i flera krigsförbands förmåga att lösa sina uppgifter. En marginell förbättring kunde emellertid skönjas. Brister fanns inom såväl dimensionerande materiel som inom förnödenhetsförsörjningen.

Återinvesteringskvot

Återinvesteringskvoten beskriver i vilken utsträckning den förslitning av beredskapsinventarierna som representeras av

avskrivningarna i Försvarsmakten som ersätts av åter- eller nyanskaffade beredskapsinventarier.

Kvoten bör vara större än 1 men kan under något eller några år sjunka under 1 givet att materiel med lång avskrivningstid anskaffats.

Utvecklingen är sedan 2011 positiv och kvottalet har ökat från 0,82 till 1,11. Under 2014 översteg därtill värdet av leveranserna av beredskapsinventarier till Försvarsmakten storleken på avskrivningarna.

Materieförsörjningskostnader

Försvarets materielverks kostnader för anskaffning av varor/materiel och materielförsörjningstjänster i förhållande till Försvarets materielverks fakturerade intäkter från kunder är ett mått på effektiviteten i materielanskaffningen. Slutsatser kring indikatorn behöver dras för en period över flera år då det som faktureras mot kund ett år kan ha upparbetats under flera år. Över perioden 2012–2014 är kvoten cirka 0,88. Det är en liten minskning jämfört med perioden 2011–2013, då kvoten var cirka 0,91. Försvarets materielverks omkostnader uppgår således till drygt 10 procent och har ökat något. Underlaget är dock för litet för att det ska vara möjligt att bedöma en mer långsiktig trend.

Strategisk styrning av materielförsörjningen

Regeringen har i ett flertal budgetpropositioner utvecklat resultatredovisningen i materielförsörjningen genom en gradvis utvecklad materielredovisning. I betänkandet *Investeringsplanering för försvarsmateriel* (SOU 2014:15) föreslog utredaren hur regeringen i budgetpropositionen ytterligare kan förbättra redovisningen till riksdagen. Även Försvarsberedningen framhöll betydelsen av att utredningens förslag omhändertas. Syftet är att skapa goda förutsättningar för riksdagen att utöva sin finansmakt. Dessa förslag genomförs nu bl.a. genom att Försvarsmakten har fått i uppdrag att inkomma med ett förslag till en 12-årig investeringsplan inom materielområdet.

Uppdrag till Ekonomistyrningsverket

I december 2014 gav regeringen Ekonomistyrningsverket i uppdrag att föreslå hur en renodling av Försvarsmaktens anslag kan åstadkommas. Detta i syfte att tydliggöra och effektivisera dess användning enligt den inriktning som anges i *Investeringsplaneringsutredningen* (SOU

2014:15). Ekonomistyrningsverket skulle även utreda konsekvenserna av en eventuell höjning av anslagskrediten till 10 procent på anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*, efter den föreslagna renodlingen av anslaget. Analysen skulle även omfatta en bedömning om varför renodlingen av anslagen skulle motivera en höjning av anslagskrediten. Uppdraget har remissbehandlats och bereds för närvarande i Regeringskansliet.

Redovisning av pågående materielprojekt

Korvett typ Visby

Anskaffningen av korvett typ Visby omfattar fem multifunktionella fartyg som kan verka mot hot i luften samt på och under ytan. Syftet med anskaffningen är att vidmakthålla en kvalificerad förmåga till sjöstrid. Korvetterna tillförs korvettdivisionerna.

Utvecklingen av systemet påbörjades under 1990-talet och har vid ett flertal tillfällen försenats och fördröjats. Nuvarande projektplan togs fram 2009. Fyra fartyg har nu levererats i version 5, vilket inkluderar sjömålsrobot. Det sista fartyget levererades till Försvarmakten första kvartalet 2015.

Till och med 2014 har Försvarmakten upparbetat cirka 10,6 miljarder kronor i anslagsmedel inom projektet. Inga ekonomiska avvikelser jämfört med gällande plan har redovisats.

Halvtidsmodifiering ubåt typ Gotland

Efter riksdagens godkännande (prop. 2009/10:99, bet. 2009/1:FiU21, rskr. 2009/10:348) beslutade regeringen den 1 juli 2010 om modifiering och livstidsförlängning av två befintliga ubåtar av Gotlandsklass.

Regeringen redovisade i propositionen Vårändringsbudget för 2014 (prop. 2013/14:99) att det inte var möjligt att nå avtal om halvtidsmodifiering av ubåt typ Gotland inom ramen för de pågående kontraktsförhandlingarna. Regeringen upphävde i samband med det anskaffningsbeslutet från 2010. Halvtidsmodifieringen bedömdes dock alltjämt vara nödvändig för att vidmakthålla Försvarmaktens förmåga till undervattensstrid och underrättelseinhämtning. Modifieringen fullföljs därför i enlighet med riksdagens beslut, men genom en annan industriell lösning. Mot denna bakgrund slutredovisades projekt Halvtidsmodifiering ubåt typ Gotland i samband

med budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1).

Den 11 december 2014 fattade regeringen ett nytt beslut om att bemyndiga Försvarmakten att beställa halvtidsmodifiering av två ubåtar typ Gotland. Under 2014 har Försvarmakten upparbetat 11 miljoner kronor i anslagsmedel inom projektet. Inga ekonomiska avvikelser har redovisats.

Ersättning lätt torped

Efter riksdagens godkännande (prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FöU1, rskr. 2010/11:103) har regeringen den 14 oktober 2010 beslutat om att ersätta det nuvarande lätta torpedsystemet. Vapensystemet planeras att införas i korvettdivisionerna, i helikopterflottiljen samt i ubåtflottiljen. Vapensystemet syftar till att vidmakthålla en kvalificerad väpnad förmåga.

Avsikten var att projektet skulle beställas av Försvarmakten under 2014. Projektet är dock försenat och beställning avses göras under 2015.

Anskaffning och införande av torpedsystemet på ytstridsfartyg och ubåtar planeras vara genomförd under 2023.

Till och med 2014 har Försvarmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet.

Halvtidsmodifiering av dykfartyg typ Spårö

Regeringen har den 10 januari 2013 beslutat att anskaffa halvtidsmodifiering av två röjdykfartyg typ Spårö som ingår i minröjningsdivisionerna. Modifieringen syftar till att förlänga fartygens tekniska och operativa livslängd.

Anskaffningen var planerad att beställas under 2014 men är försenad. Avsikten är nu att beställa halvtidsmodifieringen under 2015.

Till och med 2014 har Försvarmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet.

Uppgradering av stridsbåtar

Regeringen har den 14 mars 2013 beslutat om en uppgradering av stridsbåt 90. Uppgraderingen omfattar bl.a. motorer och framdrivningssystem samt lednings-, sambands- och navigationssystem i syfte att förlänga båtarnas tekniska och operativa livslängd. Båtarna ingår i amfibiebataljonen.

Uppgraderingen var planerad att beställas under 2014 och slutföras under 2018. Under 2014 har dock bara förberedelser inför kommande beställning skett varför beställningen nu är planerad att ske under 2015. Inga

förseningar av slutleverans har dock rapporterats av Försvarsmakten.

Till och med 2014 har Försvarsmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet.

Signalspaningsfartyg

Regeringen beslutade den 22 april 2010 om anskaffning av ett nytt signalspaningsfartyg. Den 14 november 2013 beslutade regeringen att Försvarsmakten fick utöka den ekonomiska ramen för anskaffningen sedan de prisuppgifter som inhämtats visat på en högre kostnadsbild än den bedömning som det ursprungliga beslutet var baserat på.

Anskaffningen syftar till att tillgodose behovet av underrättelseinhämtning till sjöss och ersätter det nuvarande signalspaningsfartyget HMS Orion.

Anskaffningen är försenad och det nya signalspaningsfartyget planeras vara levererat först 2017, vilket är en senareläggning av tidsplanen med cirka två år.

Till och med 2014 har Försvarsmakten upparbetat 30 miljoner kronor i anslagsmedel inom projektet.

Artillerisystem ARCHER

Regeringen har efter riksdagens godkännande (prop. 2005/06:132, bet. 2005/06:FöU10, rskr. 2005/06:264) beslutat om anskaffning av 24 stycken ARCHER-enheter i form av renovering och modifiering av haubits 77B. Anskaffningen har skett i samarbete med Norge. Beslutet syftar till att säkerställa en kvalificerad förmåga till indirekt eld samt ge möjligheter till att delta i insatser internationellt med artilleriförband. ARCHER-systemet skulle ha varit operativt i Försvarsmakten 2012. På grund av tekniska problem har tillförseln av systemet försenats.

Fyra pjäser levererades i en förserie hösten 2013, varpå Försvarsmakten kunde påbörja utbildningen.

Norge har aviserat att avbryta samarbetet med Sverige rörande ARCHER. Sverige har ett fortsatt operativt behov av artilleriförmåga och regeringen bedömer att ARCHER tillgodoser detta.

Serieleveranser till den svenska Försvarsmakten bedöms kunna påbörjas tidigast hösten 2015 och slutlevereras 2017.

Fram till 2013 har Försvarsmakten upparbetat cirka 1,2 miljarder kronor i anslagsmedel inom projektet. Inga anslagsmedel har upparbetats under 2014. Inga ekonomiska avvikelser har

redovisats. Inriktningen är att de pjäser Norge valt att avstå ifrån ska säljas till tredje part. Om försäljning till tredje part av den norska delen av avtalet uteblir kan det uppstå fördyringar för Sverige.

I och med att samtliga Haubits 77B utgått ur insatsorganisationen, för att byggas om till ARCHER och att det uppstått förseningar i tillförseln av ARCHER, har förmågan till indirekt eld varit nedsatt.

Splitterskyddad bandvagn

Regeringen har efter riksdagens godkännande (prop. 2010/11:1, bet. 2010/11:FöU1, rskr. 2010/11:103) beslutat om anskaffning av upp till 60 stycken splitterskyddade bandvagnar.

Anskaffningen omfattade initialt 48 stycken bandvagn 410 och tillhörande systemmateriel. Genom att utlösa en option beslutade regeringen år 2013 om anskaffning av ytterligare bandvagnar vilket innebär att projektet omfattar totalt 150 stycken bandvagnar. Beslutet syftar till att vidmakthålla förmåga till trupptransport, ledning, sjuktransport och logistik genom att ersätta äldre fordon som avvecklas. Materielen tillförs bl.a. ingenjörsbataljonerna och logistikbataljonerna under 2013–2016. Fram till 2014 har 48 stycken fordon levererats till Försvarsmakten.

Till och med 2014 har Försvarsmakten upparbetat cirka 690 miljoner kronor i anslagsmedel inom projektet. Inga ekonomiska eller operativa avvikelser från ursprungsplanen har redovisats.

Splitterskyddade hjulgående fordon

Regeringen har efter riksdagens godkännande (prop. 2009/10:2, bet. 2009/10:FiU11, rskr. 2009/10:47) beslutat om anskaffning av högst 113 stycken splitterskyddade hjulgående fordon.

Anskaffningen omfattar 113 stycken pansarterrängbil 360, integrationskostnader för vapenstation och ledningssystem, systemmateriel samt underhåll och utbildning. Beslutet innebär att pansarterrängbil 360 ska kunna användas för trupptransport, ledning, sjuktransport och reparation i syfte att ge förmåga till rörlighet med en hög skyddseffekt.

Materielen kommer att tillföras den motoriserade skyttebataljonen. Ursprungligen planerades materielen vara operativ från år 2012, men på grund av förseningar i projektet tillfördes de fyra första fordonen år 2013. Under 2014 har 109 stycken fordon levererats till

Försvarsmakten. Således har samtliga 113 fordon levererats.

Till och med 2014 har cirka 3,4 miljarder kronor upparbetats inom ramen för projektet. Inga ekonomiska avvikelser från ursprunglig ekonomisk ram har redovisats. Regeringen återkommer med en slutredovisning av projektet.

Korträckviddigt luftvärn

Regeringen har efter riksdagens godkännande (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:FöU1, rskr. 2012/13:93) den 20 december 2012 beslutat att anskaffa korträckviddig luftvärnsförmåga.

Regeringen lämnade bifall till Försvarsmaktens hemställan att använda Rb98 (IRIS-T) som korträckviddig luftvärnsrobot samt att upphandla det systemstöd som behövs för detta ändamål. Anskaffningen syftar till att vidmakthålla en kvalificerad korträckviddig luftvärnsförmåga.

Förmågan planeras att till del vara operativ i luftvärnsbataljonerna från år 2017 och fullt ut år 2019. Leverans av robotar har påbörjats under 2014.

Fram till 2014 har cirka 26 miljoner kronor upparbetats inom ramen för projektet. Inga ekonomiska avvikelser från ursprunglig ekonomisk ram har redovisats.

Satellitkommunikation

Regeringen beslutande den 28 februari 2013 om anskaffning av ytterligare ett system för satellitkommunikation, FM Satkom. FM Satkom omfattar basstation (serverplats och antenner), fjärranslutningsenhet (kommunikationsstationer som är permanent monterade i farkoster) samt soldatburna terminaler. Anskaffningen omfattar vidare ytterligare fjärranslutningsenheter och burna terminaler. Anskaffningen syftar till att förbättra driftssäkerheten, öka redundansen och öka tillgängligheten på system för kommunikation vid internationella insatser och förberedande övningar. FM Satkom planeras i huvudsak tillföras sambandsbataljonen som en central resurs som kan fördelas till andra förband när behov uppstår.

Anskaffningen är försenad och systemet kommer tidigast vara operativt från 2019. Förseningen medför risk för att införandet av andra ledningssystem senareläggs. Till och med 2014 har Försvarsmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet.

Stridsvagn 122

Regeringen beslutade den 16 maj 2013 om att renovera 42 stridsvagn 122. Renovering omfattar livstidsförlängande åtgärder och integrering av ett ledningssystem (stridsledningssystem bataljon, SLB). Beslut om anskaffning av stridsvagn 122 fattades av regeringen den 20 januari 1994. Renoveringen syftar till att vidmakthålla en förmåga till god rörlighet och stor eldkraft på långa avstånd från en plattform med hög skyddsnivå i arméstridskrafterna som kan användas i ett brett omfång av konfliktnivåer och hotscenarier för att kunna vara fortsatt operativa till 2030. Därutöver vidmakthålls förmågan att identifiera mål på mycket långa avstånd och med stor verkan och precision bekämpa angripare utan att påverka egna styrkor eller tredje part i en konflikt.

Stridsvagnarna planeras att tillföras successivt och i sin helhet vara operativa från år 2019 med slutleverans 2021.

Försvarets materielverk har i sin upphandling av renoveringen mottagit en industrioffert som överskrider den ekonomiska ram som regeringen beslutat. Arbetet med att identifiera möjliga handlingsalternativ inom ekonomisk ram pågår. Regeringen ser allvarligt på den aviserade fördyringen och de operativa konsekvenser den kan komma att innebära och följer utvecklingen noggrant. Till och med 2014 har Försvarsmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet.

Ledningsförmåga mark

Regeringen fattade den 16 maj 2013 beslut om ledningsförmåga mark i och med bemyndigande till Försvarsmakten att anskaffa stridsledningssystem bataljon (SLB), gemensamt taktiskt radiosystem (GTRS) och kommunikationsnod. De tre anskaffningarna syftar tillsammans till att medge en kvalificerad ledningsförmåga (Battle Management System – BMS) för ett utvalt antal förband samt fordonsuppföljning (Blue Force Tracking – BFT) för ett utvalt antal andra förband. Införandet av BMS i insatsorganisationen kommer att ske successivt under planeringsperioden samt initialt taktas med renoveringen av Stridsvagn 122 samt Stridsfordon 90. Delar av ledningssystemet kommer även införas i amfibiebataljonens stridsbåtar.

Under 2014 har anskaffning av SLB etapp 2 samt kommunikationsnod beställts med planerade leveranser 2015–2017. Beställning av radio GTRS har skjutits fram till 2015 med planerade leveranser 2017–2020.

Inget av objekten har hittills haft något ekonomiskt utfall och inga fördyringar har redovisats av själva ledningsmaterielen. Däremot kan den aviserade fördyringen för renoveringen av stridsvagn 122 och stridsfordon 90 komma att påverka hur många av stridsvagnarna som utrustas.

Materiel till telekrigsbataljonen

Regeringen har den 26 september 2013 beslutat om att anskaffa materiel till telekrigsbataljonen.

Anskaffningen syftar till att komplettera förbandets materiel med mer kvalificerad utrustning än vad förbandet i dag förfogar över så att det i högre grad ska kunna lösa de internationella uppgifter som fastställts i förbandets målsättning. Materielen beställdes hösten 2014 och planeras levereras under perioden 2017–2020. Materielen planeras vara operativ tidigast år 2018. Till och med 2014 har Försvarmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet. Inga ekonomiska avvikelser har redovisats.

Lastbilar

Regeringen har den 3 oktober 2013 beslutat om att anskaffa lastbilar. Beställningen omfattar min- och splitterskyddade men även oskyddade terränglastbilar inklusive klargöringsfordon för flygbaser. Terrängframkomlighetskraven skiftar från skogsbilväg till terräng beroende på var i organisationen bilarna ska krigsplaceras. Ett ramavtal har upprättats i ett gemensamt projekt mellan Försvarets materielverk och Norska Forsvarets logistikkorganisation. Lastbilarna kommer att tillföras ett flertal krigsförband och planeras vara operativa i Försvarmakten från 2017.

Till och med 2014 har Försvarmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet. Inga ekonomiska avvikelser har redovisats.

Mörkerstridsutrustning

Regeringen har den 7 oktober 2013 beslutat om att anskaffa mörkerstridsmateriel. Beställningen omfattar infraröda sikten för handeldvapen och tyngre vapen som kulspruta samt sikten för granatgevär. I beställningen ingår även infraröda observationskikare och laseravståndsmätare.

Anskaffningen syftar till att krigsförbanden ska kunna upprätthålla hög förmåga till samlad verkan med grupp, pluton, kompani och bataljon i mörker. Anskaffningen syftar även till att minska riskerna för vådabekämpning av såväl egna förband som tredje part.

Beställningen har försenats av Försvarmakten på grund av omplanering och är framskjuten tre år från perioden 2015–2018 till perioden 2018–2021. Till och med 2014 har Försvarmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet. På grund av utökad ambition kommer anskaffningen att överskrida den av regeringen beslutade ekonomiska ramen. Försvarmakten avser därför skicka in ny framställning till regeringen.

Anpassning telekom ledningsplatser

Regeringen har den 7 oktober 2013 beslutat om att anskaffa anpassning av telekommunikation vid ledningsplatser. Beställningen omfattar servrar, datorer, routrar och switchar. Syftet med anskaffningen är att skapa förutsättningar för brigadledningsförmåga. Telekom ledningsplatser planeras att tillföras brigadstaberna och blir operativt successivt under de kommande åren. Projektet beställdes sent 2014 och planerad driftsättning är 2019–2021. Fram till 2014 har cirka 6 miljoner kronor upparbetats inom ramen för projektet. Inga ekonomiska avvikelser från ursprunglig ekonomisk ram har redovisats.

Stridsfordon 90

Regeringen beslutade den 9 januari 2014 om att renovera upp till 184 stycken stridsfordon 90 (CV 90). Renoveringen omfattar dels livstidsförlängande åtgärder som gör att systemet förblir operativt till 2030, dels integrering av stridsledningssystemet bataljon.

CV 90-systemet är en viktig komponent i markstridskrafterna i och med sin förmåga att bekämpa kvalificerat motstånd samt ta och försvara terräng i höga konfliktsituationer. Näst efter stridsvagnar är CV 90 de bäst skyddade fordonen i arméstridskrafterna, något som i kombination med god rörlighet och eldkraft ger ett system som täcker ett brett omfång av konfliktnivåer och hot såväl nationellt som internationellt.

Försvarets materielverk har i sin upphandling av renoveringen mottagit en industrioffert som överskrider den ekonomiska ram som regeringen beslutat. Arbetet med att identifiera möjliga handlingsalternativ inom ekonomisk ram pågår.

Regeringen ser allvarligt på den aviserade fördyringen och de operativa konsekvenser den kan komma att innebära och följer utvecklingen noggrant.

Till och med 2014 har Försvarsmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet.

Brobandvagn

Regeringen beslutade den 22 maj 2014 att anskaffa tre brobandvagnar. Manöverförbandens rörlighet och operativa effekt i såväl terräng som urban miljö förbättras avsevärt om det finns tillgång till brobandvagnsystem, något som i dag saknas i Försvarsmakten.

Informationsinfrastruktur

Regeringen har den 28 februari 2013 beslutat om anskaffning av informationsinfrastruktur.

Beställningen omfattar en plattform av både hård- och mjukvaror som realiserar en klient-, server-, kommunikations- och nätverksinfrastruktur. Investeringen syftar till att Försvarsmaktens informationssystem ska kunna hantera information klassad upp till Hemligt/Top secret. Inledningsvis tillförs informationsinfrastrukturen Högkvarteret med stabsförband inklusive MUST, nationella underrättelseenheten (NUE), brigadstaberna, stridslednings- och luftbevakningsbataljonen, sjöinformationsbataljonen och manöverbataljonerna.

Försvarsmakten har under 2014 genomfört ytterligare studier med syftet att se över kraven på informationsinfrastrukturen för att nå en så optimal och kostnadseffektiv lösning som möjligt. Systemet planeras beställas under 2015. Till och med 2014 har Försvarsmakten inte upparbetat några anslagsmedel inom projektet.

Långräckviddig flygburen jaktrobot

Regeringen har efter riksdagens godkännande (prop. 2009/10:1, bet. 2009/10:FöU1, rskr. 2009/10:104) beslutat om anskaffning och integration av ny radarjaktrobot till JAS 39C/D och JAS 39E. Anskaffningen omfattar radarjaktrobot METEOR som ersätter befintlig radarjaktrobot 99. Utvecklingen av radarjaktrobot METEOR har skett i samverkan med flera andra europeiska länder. Avsikten är att vapensystemet ska tillföras stridsflygdivisionerna.

Serieleveranserna av METEOR genomförs under perioden 2013–2021. Några avvikelser i detta avseende har inte redovisats. Regeringen

bedömer emellertid att förseningar i leveransen av materielsystemversion 20 av JAS 39C/D påverkar införandetidpunkten, som kan komma att förskjutas från 2015 till 2017.

Av sekretesskäl är en ekonomisk redovisning inte möjlig att lämna i budgetpropositionen. Inga ekonomiska avvikelser från ursprunglig ekonomisk ram har emellertid redovisats.

Helikopter 14

Den 13 september 2001 beslutade regeringen om anskaffning av helikopter 14 (NH 90). Helikoptersystemet ska lösa såväl markoperativa som sjöoperativa uppgifter. Anskaffningen omfattar bl.a. 18 stycken helikopter 14 i två olika konfigurationer. Materielen tillförs helikopterflottiljen.

Den 31 december 2014 hade nio helikoptrar i interimistiska (ej kontrakterade) konfigurationer levererats till Försvarsmakten. Ursprunglig planerad slutleverans var 2009. Förseningar har inneburit att den ursprungliga leveransplanen har omförhandlats i tre omgångar. Under 2014 har en ny leveransplan framarbetats. Samtliga helikoptrar planeras vara överlämnade till Försvarsmakten 2020. Förseningarna har fått negativa operativa konsekvenser för främst den sjöoperativa helikopterförmågan.

Till och med 2014 har cirka fem miljarder kronor upparbetats inom projektets ekonomiska ram.

I enlighet med vad regeringen tidigare redovisat bedöms den slutliga kostnaden för systemet kunna komma att överskrida den ekonomiska ram som regeringen beslutat. Mot denna bakgrund följer regeringen leveranserna och kostnadsutvecklingen särskilt.

Helikopter 16

Regeringen har efter riksdagens godkännande (prop. 2009/10:99, bet. 2009/10:FiU21, rskr. 2009/10:348) beslutat om anskaffning av helikopter 16 (UH-60M Blackhawk). Syftet var att öka helikopterförbandens förmåga att understödja övriga stridskrafter.

Helikopter 16 används främst för att lösa markoperativa uppgifter som sjuk-, trupp- och materieltransporter. Systemet omfattar 15 helikoptrar vilka samtliga levererats till Försvarsmakten.

Uppdragsutrustningar, verktyg, utbytesenheter, reservdelar samt tjänster och utbildningar levereras löpande, vilket även skedde under 2014. Under året inkluderade

dessa leveranser bl.a. vattentunnor för skogsbrandsbekämpning.

I samband med anskaffningsbeslutet frigjordes cirka 4,7 miljarder kronor i Försvarsmaktens planering för att finansiera anskaffning, vidmakthållande, drift och utbildning m.m. Till och med 2014 har cirka 2,5 miljarder kronor upparbetats inom anskaffningsdelen av projektet, vilket i stort motsvarar statens totala beräknade kostnader på anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar*. Regeringen konstaterar följaktligen att anskaffningsfasen nu övergår i en vidmakthållandefas. Mot denna bakgrund slutredovisas nu projekt helikopter 16.

JAS 39E

Regeringen har efter riksdagens godkännande (prop. 2012/13:1, bet. 2012/13:FöU1, rskr. 012/13:93, prop. 2013/14:99, bet. 2013/14:FiU21, rskr. 2013/14:317) beslutat om utveckling och anskaffning av 60 stycken JAS 39E. Beslutet innebär att stridsflygsystemet bl.a. erhåller ökad prestanda avseende räckvidd, vapenlast och sensorer.

Driftsättningen av materielsystemet har under 2014 förskjutits från 2018 till 2019. Senareläggningen bedöms inte medföra några operativa konsekvenser då stridsflygdivisionerna alltjämt förväntas bli operativa med den nya versionen av stridsflygsystemet från 2023 till 2025.

Som en konsekvens av den uteblivna affären med Schweiz har regeringen dels den 28 augusti 2014 beslutat att fullfölja utvecklingen och anskaffningen av JAS 39E, dels 2014 och 2015 gjort engångsvisa förstärkningar av anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* om 2,9 miljarder kronor för finansieringen av projektet. De förändrade förutsättningarna föranledde under året en omplanering av finansieringen av utvecklingsprojektet. Verksamhetens innehåll och tidplan är emellertid oförändrad.

Till och med 2014 har cirka 4,1 miljarder kronor upparbetats inom projektet. Inga ekonomiska avvikelser har rapporterats i förhållande till den reviderade ekonomiska ramen.

Effektivisering av stödverksamhet

Genom propositionen En effektivare försvarslogistik (prop. 2011/12:86, bet. 2011/12:FöU9, rskr. 2011/12:291) påbörjades en omställning av logistikverksamheten i syfte att

frigöra medel inom materiel- och logistikförsörjningen för att stödja omställningen till användbara och tillgängliga förband. Försvarsmakten och Försvarets materielverk återredovisar omställningsarbetet löpande kvartalsvis. Statskontoret har haft i uppdrag att följa myndigheternas arbete och har i april 2015 redovisat sin slutrapport till regeringen (Statskontoret 2015:11).

Arbetet med att föra över verksamheter från Försvarsmakten till Försvarets materielverk och att införa nya arbetssätt är försenat med cirka två år i förhållande till vad regeringen och riksdagen beräknade. Överföringen av verksamhet från Försvarsmakten till Försvarets materielverk har skett i tre omgångar, varav den sista genomfördes den 1 januari 2015.

Myndigheterna har gradvis skjutit fram tidpunkten för när regeringens besparingsmål kan uppnås. Den totala årliga besparingen beräknas uppgå till drygt 730 miljoner kronor år 2017. Enligt myndigheternas bedömning kommer den nya beställar-utförarmodellen att kunna tillämpas fullt ut 2018.

Inom ramen för omställningsarbetet har ansvarsfördelningen mellan myndigheterna blivit tydligare och dubbelarbetet har delvis minskat. Därutöver tydliggörs de faktiska kostnaderna för försvarets logistikverksamhet, t.ex. den nedlagda arbetstiden. Även om genomförda rationaliseringar inte nått målet har myndigheterna för 2014 kunnat redovisa en ackumulerad besparing om 487 miljoner kronor. Hittills uppnådd nettobesparing minskar dock till följd av myndigheternas omställningskostnader. Statskontorets rapport beskriver också att myndigheterna har svårt att visa hur uppnådda besparingarna har inneburit förstärkningar av förbandsverksamheten.

Regeringen konstaterar att det kvarstår flera frågor för att myndigheterna ska slutligt kunna genomföra den avsedda omställningen. Den nya beställar-utförarmodellen måste omsättas till ett nytt arbetssätt, vilket i sin tur ska tillämpas av myndigheterna och kunna fungera. Myndigheterna behöver också komma överens i vissa sakfrågor. Bland dessa kan nämnas hur vidmakthållandet av materiel ska gå till, vilket gemensamt och långsiktigt it-stöd som ska väljas för försvarslogistiken och hur försvarslogistiken ska anpassas till de operativa kraven.

Internationellt materielsamarbete

Det ligger i Försvarmaktens intresse att ha goda, breda och mångfacetterade relationer till andra länder och internationella organisationer. Det bi- och multilaterala samarbetet skapar goda förutsättningar för detta, och regeringen arbetar aktivt för att stärka dessa samarbeten.

Vid Europeiska rådet i juni 2015 diskuterade stats- och regeringscheferna försvars- och säkerhetsfrågor, som en uppföljning till det möte som genomfördes i december 2013. Sverige har under 2014 haft en hög ambition att påverka såväl genomförandet av slutsatserna från mötet 2013, som diskussionen vid junimötet. Eftersom försvaret är en nationell angelägenhet, återspeglas varje nations val av säkerhetspolitisk lösning i materielförsörjningen, till exempel vad gäller synen på försörjningstrygghet och upprätthållande av strategiska kompetenser för militära förmågor. En utgångspunkt för Sveriges agerande har därför varit att det fortsatta arbetet med industri- och marknadsfrågor inom EU bör beakta försvarsmaterielmarknadens särart och behovet att tillgodose medlemsstaternas säkerhetsintressen inom ramen för den gemensamma marknaden.

Det nordiska avtalet om stöd till industrisamarbete på försvarsmaterielområdet godkändes av riksdagen 2002. Avtalet har därefter utvärderats under 2011 gemensamt mellan parterna. I samband med utvärderingen framkom ett behov av att revidera avtalet och anpassa det till de aktuella förhållanden som finns på den europeiska försvarsmaterielmarknaden när de två försvarsdirektiven har trätt i kraft och kan tillämpas av alla EU:s medlemsstater och EES-länder. Ett omarbetat avtal signerades av de nordiska försvarsministrarna i mars 2015. Avtalet anger förutsättningar för att utarbeta nödvändiga underavtal rörande bl.a. försörjningstrygghet, gemensamma upphandlingar och exportkontroll som kan stödja gemensamma projekt mellan två eller flera parter till avtalet.

Ett mål med Sveriges internationella materielsamarbete är att dela risker och kostnader för utveckling och vidmakthållande av förmågor över livscykeln med andra länder. I förlängningen underlättar det även att ha gemensamma system vid övningar och insatser. Inriktningen för det internationella materielsamarbetet 2014 har därför varit att det

tydligt bör bidra till Försvarmaktens operativa förmåga på ett kostnadseffektivt sätt.

Det bilaterala materielsamarbetet regleras ofta genom s.k. samförståndsavtal. Sverige har för närvarande ett trettiotal sådana avtal. Avtalet mellan Sverige och Saudiarabien har avslutats.

Exportstöd

Den exportstödjande verksamheten har använts som ett medel att främja en kostnadseffektiv materielförsörjning ur ett livscykelperspektiv. De statliga aktörernas medverkan i exportsammanhang har kontinuerligt prioriterats, baserat på den bedömda nyttan för Försvarmakten. En grundläggande förutsättning för det statliga exportstödet är att exporten godkänns av ansvarig exportkontrollmyndighet.

Krigsmaterielutredningen (den s.k. KEX-utredningen) lämnade sitt slutbetänkande i juni 2015. Regeringen bereder utredningens förslag.

Regeringen bedömde i budgetpropositionen för 2015 att nödvändigt exportstöd inom försvarssektorn kan bedrivas inom en annan myndighetsstruktur med bibehållna krav på affärsmässighet och transparens, men med högre kostnadseffektivitet. Regeringen gör i vårandringsbudgeten för 2015 bedömningen att nödvändigt exportstöd bör bedrivas inom en annan myndighetsstruktur från och med den 1 januari 2016. Som en konsekvens av förändringen, bedömde regeringen att Försvarexportmyndigheten bör avvecklas och upphöra som myndighet den 31 december 2015.

Med stöd av riksdagens beslut om vårandringsbudgeten 2015 har regeringen gett Försvarexportmyndigheten och Försvarets materielverk i uppdrag att förebereda och genomföra verksamhetsövergång och avveckling utifrån de angivna tidsramarna.

Forskning och utveckling

Forskning och teknikutveckling syftar till att kompetensförsörja Försvarmakten i utvecklingen av efterfrågade förmågor på såväl kort som lång sikt.

Exempel på genomförd forskning och utveckling som nyttiggjorts under 2014 lämnas i Försvarmaktens årsredovisning. Dessa avser bl.a. området Telekrigssystem, där kompetens tillämpats vid upphandlingar av teknisk signalspaningsutrustning, samt området Vapen och skydd, där tidigare inhämtad kunskap om improviserade sprängladdningar använts vid

anskaffning av till exempel Bandvagn 410 och Pansarterrängbil 360, som levererats under 2014.

Temaområdet Obemannade farkoster och cyberhot med särskild tillämpning inom territoriella övervakningssystem har slutredovisats under 2014. Vidare har forskning inom området Undervattensteknik rörande sensorteknik för marin spaning och övervakning visat på operativt relevanta förmågor.

Transferprogrammet syftar till att snabbt omhänderta resultat av Försvarmaktens satsningar på forskning och utveckling. Under 2014 har en stor del av medlen använts för att genomföra tester av biobaserat jetbränsle.

I budgetpropositionen för 2014 lyfte regeringen fram betydelsen av civil-militär forskning och internationella samarbeten. Försvarmakten har under året befast och utökat samverkan med civil forskning och utveckling inom områden där kostnadseffektivitet kan påvisas. Det nationella flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP) bidrar till såväl civil som militär nytta för statliga medel för forskning och utveckling. Programmet har under 2014 fortsatt i den fas, NFFP 6, som startade 2013.

När det gäller internationella samarbeten har cirka 30 procent av projekten inom teknikutveckling som genomförts under 2014 haft inslag av kontrakterad eller överenskommen internationell samverkan, vilket motsvarar näst intill samma nivå som 2013. Försvarmakten ser dock en trend att antalet projekt nedgår något, och sätter detta i samband med de senaste årens budgetneddragningar i flera länder.

Forskning och utveckling avseende skydd mot och hot från kemiska, biologiska, radiologiska och nukleära ämnen (CBRN) under 2014 har bidragit till att utveckla och vidmakthålla svensk grundkompetens och förmåga att utföra oberoende bedömningar rörande hot och risker inom CBRN-området samt tidigt upptäcka förändringar av dessa.

Försvarsunderrättelseverksamhet

Försvarsunderrättelseverksamhet bedrivs av Försvarmakten, Försvarets radioanstalt, Försvarets materielverk och Totalförsvarets forskningsinstitut. Verksamheten har bidragit till att nå målen för det militära försvaret avseende att hävda Sveriges nationella intressen, förebygga

och hantera konflikter och krig. Verksamheten har även bidragit till och skapat underlag för omvärldsbevakningen, insatser samt utvecklingen av insatsorganisationen.

Försvarmakten har genom den militära underrättelse- och säkerhetstjänsten (MUST) under 2014 bedrivit försvarsunderrättelseverksamhet och tagit fram efterfrågade underlag för regeringens, Regeringskansliets och Försvarmaktens samt andra myndigheters behov. MUST har vidare lämnat stöd till underrättelsefunktionen i EU (EU INTCEN – European Union Intelligence Analysis Centre). Verksamheten under 2014 har i stor utsträckning präglats av det förändrade omvärldsläget.

Försvarets radioanstalt har under 2014 bedrivit försvarsunderrättelseverksamhet och tagit fram efterfrågade underlag för regeringens, Regeringskansliets, Försvarmaktens, Säkerhetspolisens och Rikskriminalpolisens behov. Händelseutvecklingen under 2014 har ställt särskilda krav på FRA att möta uppdragsgivarnas behov av att få snabb information. Fortsatt stöd har lämnats till Försvarmaktens internationella insatser.

Försvarets materielverk och Totalförsvarets forskningsinstitut har inom sina kompetensområden också bidragit till försvarsunderrättelseverksamheten.

Försvarsunderrättelsesdomstolen har under 2014 fortsatt arbetet med att bygga upp och bemanna domstolen samt att utforma och säkerställa arbetsmetoder och rutiner för en effektiv och rättssäker prövning av tillståndsärenden. Processen för tillståndsärenden fungerar enligt regeringens bedömning väl och tillgodoser kraven på effektivitet och rättssäkerhet.

Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten (Siun) har under 2014 bl.a. genomfört verksamhet i enlighet med dess uppgift som kontrollmyndighet enligt lagen (2008:717) om signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet. Siun har under 2014 genomfört 28 granskningar och 10 kontroller på enskilda begäran. Kontrollverksamheten resulterade i tre synpunkter, två riktade sig till Försvarmakten och en till Försvarets radioanstalt. Kontrollverksamheten har inte föranlett Siun att framföra några synpunkter till regeringen, eller lämna över några ärenden till någon annan

myndighet. Enligt regeringens bedömning visar Siuns genomförande av kontroller och att dessa i förekommande fall resulterar i synpunkter att systemet fungerar på det sätt regelverket föreskriver.

I december 2014 lämnade regeringen en skrivelse till riksdagen med rapport om integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamheten (skr. 2014/15:27 Integritetsskydd vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet). I skrivelsen uttrycker regeringen uppfattningen att systemet för att värna den personliga integriteten vid signalspaning i försvarsunderrättelseverksamhet fungerar på det sätt som avsetts i lagstiftningen.

3.3.4 Analys och slutsatser

Regeringen har i propositionen Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016–2020 (prop. 2014/15:109) redogjort för sin bedömning av läget i Försvarsmakten. Där konstateras bl.a. att det finns brister vid operationer i högre konfliktnivåer. Regeringens bedömning är att Försvarsmakten 2014 i stora drag hade förmåga som motsvarade de krav som ställdes på myndigheten för året. Samtidigt konstaterar regeringen att det under 2014 försämrade säkerhetspolitiska läget ställer förändrade krav på Försvarsmaktens operativa förmåga. Vikten av och allvaret i de begränsningar Försvarsmakten redovisat har i och med detta ökat.

Regeringen konstaterar att den ökade militära verksamheten i närområdet i kombination med den även i övrigt försämrade säkerhetspolitiska situationen innebär att försvaret tydligare bör inriktas mot den nationella försvarsdimensionen. Ekonomiska förstärkningar under 2014 har medgivit utökad incidentberedskap samt utökad närvaro i Östersjöområdet. Antalet flygtimmar har också ökat under 2014 efter att under de senaste åren underskridit det operativa behovet. Att höja den operativa förmågan i krigsförbanden kommer att vara centralt under den kommande försvarsinriktningsperioden.

Försvarsmaktens operativa förmåga byggs i huvudsak upp av dess krigsförband, vars förmåga främst manifesteras i deras krigsduglighet. I det försvarspolitiska inriktningsbeslutet 2015, betonas vikten av att öka krigsförbandens krigsduglighet samt att följa upp hur denna ökning sker. För närvarande pågår därför arbete

inom Regeringskansliet och Försvarsmakten för att framöver bättre kunna följa upp krigsförbandens krigsduglighet.

Försvarsmakten redovisar att förmåga under 2014 har funnits att främja svensk säkerhet genom internationella operationer, men begränsningar har funnits avseende de målsättningar som enligt det försvarspolitiska inriktningsbeslutet 2009 skulle uppnås på sikt. Dessa målsättningar utgår dock i och med det försvarspolitiska inriktningsbeslutet 2015, varför dessa begränsningar bedöms vara acceptabla. Regeringens samlade bedömning är att de förband som deltagit i internationella insatser har uppfyllt de krav som ställts i respektive insatsområde på förbandets organisation, bemanning, utrustning och verksamhetens genomförande. Viktiga erfarenheter har gjorts inte minst inom ramen för engagemanget inom Isaf.

Sammantaget bedömer regeringen att Försvarsmaktens har förmåga att stödja civil verksamhet på den nivå som krävs. Regeringen bedömer vidare att Försvarsmakten har godtagbar förmåga att vidareutveckla det militära försvaret.

Regeringen bedömer att utvecklingen av ledning-, underrättelse- och logistikförbanden, armé-, marin-, och flygstridskrafterna i stora drag motsvarar riksdagens beslut och regeringens inriktningsbeslut för perioden 2010–2014. Övningsverksamheten har under 2014 utvecklats positivt. Bland annat till följd av de ekonomiska förstärkningar som tillförts har övningsverksamheten kunnat ökas under årets senare del.

Det kvarvarande beroendet av icke anställd krigsplacerad personal har medfört stora begränsningar i krigsförbandens användbarhet. Samövning av kompletta krigsförband har omöjliggjorts och den icke anställda personalens individuella färdighet har successivt avtagit. Den alltför höga personalomsättningen av GSS/K och underskridandet av rekryteringsmålen för GSS/T innebär att krigsförbanden inte bedöms kunna fyllas med anställd personal till 2020 som tidigare planerats. Beroendet av pliktpersonal kommer därför att bestå. Försvarsmakten reducerade omfattningen av den grundläggande militära utbildningen inför och under 2014. Detta riskerar att ytterligare försena tillförsel av anställd personal.

Utöver ovan nämnda brister i personalförsörjningen finns brister avseende tyngre materiel såväl som personlig utrustning, sambandsmateriel och standardfordon. Logistikförsörjningen har under lång tid anpassats för fredstida krav och insatser utanför närområdet. Begränsningar har också funnits när det gäller att kunna ta emot militärt stöd.

I budgetpropositionen för 2015 (prop. 2014/15:1) redovisade regeringen resultatet bl.a. utifrån två resultatindikatorer (återinvesteringskvot och materieförsörjningskostnader) och en bedömningsgrund (materieluppfyllnadsgrad). Det går inte att utläsa några större förändringar av resultatet 2014 i förhållande till 2013. Resultaten behöver följas över tiden för att det ska vara möjligt att dra några mer långtgående slutsatser. Materieluppfyllnadsgraden har under 2014 utvecklats marginellt positivt. Regeringen konstaterar dock att materieluppfyllnadsgraden fortsatt behöver öka för att krigsförbandens kapacitet att lösa ålagda uppgifter ska förbättras. Mot denna bakgrund är förbättringen av återinvesteringskvoten positiv.

Kostnaderna för materieförsörjningen ökade något under året. Detta, i kombination med att Försvarets materielverk redovisat en leveransförmåga under sin interna målsättning, får regeringen att dra slutsatsen att såväl effektivitet som produktivitet inom materieförsörjningen kan förbättras.

Regeringen kan därtill konstatera att flera tidigare beslutade materielinvesteringar inte har genererat något ekonomiskt utfall. Regeringen har därför påbörjat ett arbete för att analysera avvikelserna i investeringsplaneringen för att säkerställa att krigsförbanden i tid tillförs nödvändig materiel. Uppföljningen av pågående materielprojekt bedöms i detta avseende vara av stor betydelse. Regeringen bedömer att redovisningen av materielprojekten i dess nuvarande form utgör en ändamålsenlig utgångspunkt för den fortsatta utvecklingen av resultatredovisningen i enlighet med Investeringsplaneringsutredningens förslag.

Utifrån det försämrade omvärldsläget menar regeringen, i enlighet med den försvarspolitiska inriktningspropositionen, att det nu är lämpligt att justera omställningsarbetet för att åstadkomma en materiel- och logistikförsörjning som i högre grad är anpassad för att stödja krigsförbanden vid höjd beredskap, inklusive vid

mobilisering. Därigenom kan, med tillgängliga resurser, nödvändiga förändringar vidtas för att inrikta myndigheterna mot de uppgifter som Försvarsberedningen och regeringen framhåller. Logistiktjänsterna bör utformas och organiseras mot dessa mål samt kunna styras och följas upp av Försvarsmakten. Differentierade och anpassade lösningar för de olika logistiktjänsterna, utifrån vilket operativt behov tjänsten stöder, kan komma att behövas. Regeringen har mot denna bakgrund tillsatt en utredning om översyn av materiel- och logistikförsörjningen.

Vad gäller forskning och utveckling på försvarsområdet bedömer regeringen resultaten som tillfredsställande i förhållande till inriktningen i budgetpropositionen för 2014. I inriktningspropositionen framhöll regeringen att investeringar i forskning och utveckling bidrar till Försvarsmaktens långsiktiga förmågeutveckling. Regeringen avser med stöd av detta tillsätta en utredning med uppgift att lämna förslag till den fortsatta inriktningen, omfattningen och utförandet av den forsknings- och utvecklingsverksamhet som ska bedrivas av Sverige.

Det är regeringens bedömning att försvarsunderrättelsemyndigheterna har uppfyllt de av riksdagen och regeringen ställda kraven samt att samarbetet mellan myndigheterna har fortsatt att vidareutvecklas på ett positivt sätt.

Regeringen bedömer vidare att Försvarsunderrättelsedomstolen och Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten på ett fullgott sätt har genomfört den verksamhet som åligger dem.

3.3.5 Årlig revision

Riksrevisionen har gjort löpande granskningar och granskning av Försvarsmaktens årsredovisning. Riksrevisionen uppfattar att Försvarsmaktens årsredovisning i alla väsentliga avseenden ger en rättvisande bild avseende finansiell ställning och resultat.

Riksrevisionen har i sin granskning gjort iakttagelser som resulterat i ett antal rekommendationer till Försvarsmakten. Dessa iakttagelser visar på brister i bl.a. kontroll gentemot stiftelse, ansvarsfördelningen mellan Försvarsmakten och Försvarets materielverk,

kostnader för personal och redovisning av beredskapstillgångar. Försvarsmakten ges möjlighet att svara på dessa iakttagelser.

Regeringen har uppmärksammat Riksrevisionens iakttagelser och myndighetens bedömning gällande rekommendationer och förbättringar av den interna styrningen och kontrollen. Regeringen kommer i dialog med Försvarsmakten att fortsatt följa myndighetens arbete med att komma tillrätta med bristerna.

3.4 Politikens inriktning enligt den försvarspolitiska överenskommelsen 2016-2020

Regeringspartierna har kommit överens med Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna om inriktningen för försvaret för 2016–2020.

I propositionen *Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016–2020* (prop. 2014/15:109 bet. 2014/15:FöU11, rskr. 2014/15:251) redovisar regeringen en inriktning för att stärka den svenska försvarsförmågan.

Sveriges säkerhetspolitik syftar ytterst till att garantera landets politiska oberoende och självständighet. Hot mot freden och vår säkerhet avvärjs bäst i gemenskap och samverkan med andra länder. Sverige är inte med i någon militär allians.

Säkerhetspolitiken bör genom vårt stöd till Förenta nationerna (FN) bidra till global fred, säkerhet och utveckling. Sverige tar genom medlemskapet i Europeiska unionen (EU) solidariskt ansvar för Europas säkerhet och för EU:s möjlighet att verka för fredlig och demokratisk utveckling i vår omvärld. Vårt samarbete med Nato ger oss möjlighet att utveckla vår militära förmåga och att bidra till kvalificerade internationella krishanteringsoperationer samt bidrar till att bygga säkerhet tillsammans med andra.

Bi- och multilaterala försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten, särskilt det nordiska, stärker också säkerheten i vår del av världen. Vikten av ett fördjupat samarbete med Finland ska framhållas. En stark transatlantisk länk är avgörande för Europas säkerhet. Det ligger i svenskt intresse att upprätthålla och ytterligare fördjupa den bilaterala relationen till USA.

Regeringen konstaterar vidare att den säkerhetspolitiska situationen i Europa har försämrats och att denna försämring kommer att fortsätta. Regeringen anser mot denna bakgrund att den svenska försvarsförmågan bör stärkas. Sveriges bi- och multilaterala försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten bör fördjupas.

Fördjupade bi- och multilaterala samarbeten

Den försvarspolitiska inriktningspropositionen innebär att Sverige kommer att fördjupa bi- och

multilaterala försvars- och säkerhetspolitiska samarbeten.

Regeringen anser att de möjligheter som ett differentierat partnerskap erbjuder bör utnyttjas i full utsträckning. Sveriges internationella försvarssamarbeten, inklusive med Nato, begränsas ytterst av att vi inte åtar oss försvarsförpliktelser.

Inom ramen för den nya försvarsinriktningen kommer Sverige fortsatt anmäla förband till internationella styrkeregister inom FN, EU och Nato.

Inom ramen för det internationella samarbetet bör Försvarsmakten under 2016 fortsatt genomföra bl.a. utbildnings- och övningsverksamhet, erfarenhetsutbyte och deltagande i internationella operationer.

Regeringen vill särskilt peka på värdet och behovet av att öva tillsammans med andra länder. Övningsarbeten kan ge bättre förutsättningar för samarbeten i internationella operationer och det kan också medge mer kvalificerade samt kostnads- och resurseffektiva övningar. Sverige har förband anmälda till Natos snabbinsatsstyrkas reservstyrkeregister. Detta tillför Sverige ökad interoperabilitet genom praktisk samverkan, övningar och tillgång till ytterligare standarder. Regeringen avser öka svenskt deltagande i Natos mest avancerade övningar, främst inom ramen för Natos snabbinsatsstyrka. Sverige bör därför följa utvecklingen av Natos översyn på området. Detta, liksom övriga samarbeten inom Norden, EU, FN och Nato ökar färdigheten hos Försvarsmaktens personal och förbättrar Försvarsmaktens förmåga och interoperabilitet.

Värdlandsstöd

Sverige tecknade den 4 september 2014 ett samförståndsavtal med Nato om värdlandsstöd i linje med det partnerskapsmål som regeringen beslutade om 2010 och 2012.

Syftet med värdlandsstödet är att säkerställa att värdlandet kan lämna effektivt stöd för militär verksamhet på värdlandets territorium i samband med övningar, krishanterings- eller andra operationer. Under 2016 ska Försvarsmakten redovisa uppdrag från regeringen om att vidta de förberedelser som behövs för att säkerställa att Sverige ska kunna uppfylla sina åtaganden enligt samförståndsavtalet. Avtalet kommer att underställas riksdagen innan det träder i kraft.

3.4.1 Totalförsvaret

Det enskilt viktigaste under försvarsinriktningsperioden 2016 t.o.m. 2020 är att öka den operativa förmågan i krigsförbanden och att säkerställa den samlade förmågan i totalförsvaret.

Den nya inriktningen är att skapa ett totalförsvaret som kan hantera de utmaningar och hot som följer av det försämrade säkerhetspolitiska läget. Berörda myndigheter behöver därför utveckla planeringen och vidta åtgärder för att totalförsvaret ska kunna lösa sina uppgifter under höjd beredskap och då ytterst i krig. De tillgängliga resurserna i samhället ger de resursmässiga ramarna. Regeringen kommer att säkerställa en sammanhängande planering för totalförsvaret genom planeringsanvisningar till berörda myndigheter.

Det försämrade omvärldsläget aktualiserar också behovet av ett psykologiskt försvar anpassat efter dagens förhållanden. Psykologiska försvarsåtgärder bör kunna utföras av berörda myndigheter och aktörer såväl under fredstida förhållanden inom ramen för krisberedskapen som inom ramen för det civila försvaret vid höjd beredskap. Berörda myndigheters samverkan behöver utvecklas för att stärka det psykologiska försvaret.

3.4.2 Operationer och beredskap

Incidentberedskap och nationella operationer

Försvarsmakten ska upprätthålla förmåga att hävda territoriell integritet i enlighet med beslutade tillgänglighets- och beredskapskrav. Svenskt sjöterritorium och luftrum ska kontinuerligt övervakas och incidentberedskap ska upprätthållas. Tillgängligheten och beredskapen ska anpassas mot rådande omvärldsläge och militär övningsverksamhet.

Försvarsmakten bör, med stöd av de föreslagna ekonomiska tillskotten, i utökad omfattning markera närvaro i Östersjön, inklusive på och kring Gotland i syfte att visa på vilja och förmåga att försvara Sverige och värna svenska intressen och därigenom höja tröskeln för konflikter och incidenter. Sverige har möjlighet och ett ansvar att påverka utvecklingen i Östersjöområdet.

Försvarsmaktens stöd till övriga samhället

Försvarsmakten har kvalificerade resurser som i många fall kan komma till nytta inom andra samhällssektorer. Försvarsmakten ska därför bistå det övriga samhället och andra myndigheter vid behov inom ramen för befintliga förmågor och resurser. I vissa fall kan dock stöd till samhället ställa särskilda krav på exempelvis samverkan, planering, övning eller viss beredskap, detta regleras då i särskild ordning. Försvarsmakten ska i större omfattning kunna bidra med ett kvalificerat stöd till övriga samhället.

En stärkt samverkan mellan civila och militära verksamheter ska bidra till ökad säkerhet och trygghet samt medföra ett rationellt utnyttjande av samhällets samlade resurser. Regeringen ser särskilt positivt på den pågående utvecklingen av samarbetet mellan polisen och Försvarsmakten när det gäller möjligheterna för Försvarsmakten att ge bistånd till polisen vid terrorismbekämpning.

Internationella operationer och insatser

Operationer och beredskap bör genomföras av Försvarsmaktens ordinarie krigsförband eller delar av krigsförband.

I enlighet med den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2016–2020 bör en viss ombalansering ske från internationella operationer och insatser till nationell verksamhet. Mot denna bakgrund föreslås i denna proposition en minskning av anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* och därmed minskas även möjligheterna att bidra till nya operationer.

Sverige ska som deltagare i insatsverksamhet stödja och påskynda ansträngningarna att genomföra FN:s säkerhetsrådsresolution 1325 från år 2000 om kvinnor, fred och säkerhet samt säkerhetsrådsresolution 1820 från 2008 om sexuellt våld i konflikter. Hänsyn ska tas till kvinnors roll som aktörer och till kvinnors och flickor särskilda skyddsbehov i kris och konflikter.

Minusma, Mali

Målet för det svenska deltagandet i FN:s stabiliseringsinsats i Mali, MINUSMA, är att bidra till insatsens mandat enligt säkerhetsrådets

resolution och därigenom bidra till förbättrad säkerhet i Mali, till att den maliska regeringen återfår kontrollen i hela landet och till att stödja långsiktigt hållbara lösningar på krisen i landet. Det svenska bidraget är också ett uttryck för stödet för FN och dess fredsfrämjande verksamhet. Det svenska deltagandet i MINUSMA svarar mot en direkt förfrågan från FN.

Det svenska bidraget ska fortsatt utgöra en del i insatsens underrättelseenhet och ska innehålla för verksamhetens genomförande nödvändiga skydds- och logistikfunktioner. Bidraget ska även omfatta stabsofficerare vid relevanta staber. Huvuduppgiften är att förse insatsens underrättelseenhet med information som kan användas för att uppfylla säkerhetsrådets mandat. Utöver huvuduppgiften ska det svenska bidraget bidra till att upprätthålla säkerhetsrådets resolution 2227. Den svenska styrkan om ca 250 personer på plats i insatsområdet kan vid behov tillföras ytterligare ca 70 personer för stöd och underhåll.

Resolute Support Mission (RSM), Afghanistan
Sverige ska under 2016 fortsätta arbetet med att stödja utvecklingen av de afghanska säkerhetsstrukturernas förmåga att hantera säkerheten i Afghanistan. Bidraget ska ses som ytterligare ett steg i utvecklingen av det svenska militära engagemanget i Afghanistan. Målsättningen är att bidra till att åstadkomma en långsiktig stabilitet och en positiv säkerhetsutveckling i landet. Utmaningar kvarstår. Afghanistans nya regering har därför efterfrågat ett fortsatt militärt stöd med utbildning och rådgivning under 2016. Sverige avser därför att bidra till utbildnings- och rådgivningsinsatsen RSM. Under 2016 kommer en övergång ske från en begränsad regional ansats till en Kabulcentrerad närvaro. Intill dess att en Kabulcentrerad närvaro är intagen planeras Sveriges bidrag till RSM bestå av cirka 30 personer på plats i Afghanistan. Bidraget kommer främst bestå av rådgivare och stabspersonal. När RSM:s verksamhet har fokuserats till Kabul är inriktningen att det svenska bidraget ska reduceras ytterligare.

RSM planeras att avslutas vid utgången av 2016. Formellt beslut av Nato är dock inte fattat. Arbetet pågår för att möjliggöra en fortsatt relation och ett civilt lett partnerskap mellan Nato och Afghanistan efter 2016. Inriktningen

är att partnerländer ges möjlighet att delta i det framtida engagemanget.

Irak

För närvarande bistår en internationell koalition bestående av 60 länder Irak, bl.a. genom rådgivning och utbildning av irakiska försvarsstyrkor. Sverige har under andra halvåret 2015 bidragit med en styrka om 35 soldater och officerare. Regeringen överväger en fortsättning på insatsen under 2016 och återkommer i det fallet med en proposition till riksdagen.

EU:s stridsgrupper

Regeringen fattade den 28 maj 2015 beslut om ett svenskt deltagande inom ramen för den stridsgrupp som står i beredskap under andra halvåret 2016, med Storbritannien som ramnation. Inriktningen är ett bidrag bestående av en artillerilokaliseringsradar, stödfunktioner samt stabsofficerare.

Säkerhetssektorreform och militärt kapacitetsbyggande

Under 2016 planeras det försvarsrelaterade stödet till säkerhetssektorreformer (SSR) och militär kapacitetsuppbyggnad att fortsätta genom insatser i bl.a. Kosovo, Georgien, Ukraina, Moldavien, Östafrika (stöd till östafrikanska fredsstyrkan), Afrikas horn (stöd till utbildning av den somaliska regeringens säkerhetsstyrkor), Mali (stöd till utbildning av den maliska försvarsmakten) och på västra Balkan. Regeringen ser positivt på ett fortsatt försvarsrelaterat SSR- och kapacitetsuppbyggnadsstöd i multilaterala fora, särskilt samordnat nordiskt och nordiskt-baltiskt SSR-stöd.

3.4.3 Förbandsverksamhet m.m.

Försvarsmaktens operativa förmåga och krigsförband

Försvarsmakten bör ha en operativ förmåga som medger att dess uppgifter kan lösas och att krav på tillgänglighet i fred samt beredskap för den händelse höjd beredskap beslutas i enlighet med lagen (1992:1403) om totalförsvar och höjd beredskap kan upprätthållas.

Alla delar av Försvarsmaktens organisation som har uppgifter vid höjd beredskap organiseras som krigsförband och ges ett

krigsduglighetskrav. Krigsförbandens krigsduglighet bör med stöd av föreslagna ekonomiska tillskott öka i takt med att de enskilda krigsförbanden övas och fylls upp med personal och materiel. Under försvarsinriktningsperioden, som inleds 2016, avser regeringen att noga följa upp utvecklingen av krigsförbandens krigsduglighet. Med anledning av detta pågår för närvarande ett arbete inom Regeringskansliet och Försvarsmakten.

Riksdagen har med anledning av den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2016–2020 beslutat om inriktning för vilka krigsförband försvarsmaktsorganisation 2016 i huvudsak ska bestå av. Denna organisation ska gälla från 1 januari 2016.

Huvuddelen av krigsförbanden i Försvarsmaktsorganisation 2016 har funnits i tidigare insatsorganisation, andra krigsförband kommer dock att tillkomma eller omorganiseras i och med övergången till den nya försvarsmaktsorganisationen. Av de nya eller omorganiserade krigsförbanden kommer flera inledningsvis att sakna eller ha låg krigsduglighet beroende på avsaknad av eller låg uppfyllnad av personal och materiel samt att övningsverksamhet inte genomförts. Krigsförbandens krigsduglighet bör öka under perioden efterhand som de enskilda krigsförbanden fylls upp med personal och materiel samt övas.

Under 2016 bör uppfyllnaden av personal i krigsförbanden påskyndas genom ett särskilt fokus på krigsplacering av personal som tidigare genomfört värnplikten eller som tidigare varit anställda samt genom krigsplacering av Försvarsmaktens civila anställda och reservofficerare. Övningsverksamheten bör i ökad utsträckning inriktas mot kvalificerade stridskraftsgemensamma övningar inom ramen för Försvarsmaktens uppgift att kunna försvara Sverige mot ett väpnat angrepp. Vidare bör övningsverksamhet med hela förband inkluderande pliktplacerad personal öka.

I enlighet med riksdagens beslut om en ny försvarspolitisk inriktning för åren 2016–2020 behöver totalförsvarets förmåga inför och vid ett angrepp stärkas. Försvarsmakten ska under 2016 bedriva försvarsplanering i enlighet med riksdagens beslut och regeringens anvisningar.

Internationellt försvarssamarbete

Försvarsmaktens uppgifter ska kunna lösas enskilt och tillsammans med andra myndigheter, länder och organisationer. Resultatet uppnås i första hand genom förbanden. Med utgångspunkt i den svenska säkerhetspolitiken ska därför krigsförbandens förmåga i så stor utsträckning som möjligt utvecklas tillsammans med andra länder och organisationer.

Interoperabilitet är grundläggande för möjligheten att verka i Sverige, i närområdet och i operationer utanför närområdet.

Försvarsmakten ska inom alla stridskrafter bidra till att utöka och utveckla det nordiska och nordisk-baltiska samarbetet såväl som det bilaterala samarbetet med USA. Samarbetet med Finland är av särskild vikt.

Nordiskt samarbete

Ett närmare samarbete i såväl Norden som med de baltiska staterna bidrar till fredlig utveckling och höjer långsiktigt tröskeln för militära incidenter och konflikter. I enlighet med propositionen Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016–2020 (prop. 2014/15:109 bet. 2014/15:UFöU5, rskr. 2014/15:250) kommer det nordiska samarbetet under 2016 att fördjupas då det stärker både det nationella försvaret och förmågan att genomföra operationer i närområdet och utanför närområdet. Arbetet kommer bl.a. att bedrivas inom det nordiska försvarssamarbetsformatet Nordefco, som bidrar till en positiv utveckling på flera områden såsom informationsutbyte, utökad försvars- och säkerhetspolitisk dialog på militär och politisk nivå, internationella operationer, logistik, utbildning, förmågeutveckling och övningsverksamhet. Under 2016 kommer Sverige fortsatt driva de frågor som är aktuella under det svenska ordförandeskapet såsom frågor om etableringen av säker kommunikation, ökad luftlägesbild, etableringen av en kvalificerad flygövning (Northern Flag) och alternativbaser för flyg.

Ett långtgående samarbete med ett eller flera nordiska länder är avgörande för att möjliggöra effektivare resursanvändning och ökad militär förmåga.

Ett fördjupat samarbetet med Finland är av särskild vikt. Under 2016 kommer därför arbetet med att fördjupa samarbetet med Finland att pågå inom alla stridskrafter och även andra

områden såsom säker kommunikation mellan länderna. Försvarssamarbetet mellan Finland och Sverige bör enligt regeringen även omfatta operativ planering och förberedelser för gemensamt användande av civila och militära resurser i olika scenarier. Exempel på detta kan vara hävdandet av respektive lands territoriella integritet eller utövande av rätten till självförsvar enligt artikel 51 i FN:s stadga. Sådan planering bör vara ett komplement till, men skilt från, respektive lands nationella planering. Samarbetet innebär en möjlighet till gemensamt agerande, men inte några utfästelser. Endast under förutsättning att nödvändiga politiska beslut fattas kan länderna agera gemensamt.

Sverige ser goda möjligheter till att fördjupa sitt fredstida militära samarbete med Danmark på marin- och flygområdet. Sverige har sedan tidigare även ett omfattande försvarspolitiskt samarbete med Norge. Detta samarbete bör fortgå under 2016.

Försvarsmaktsgemensamma stridskrafter

Lednings- och underrättelseförband

I enlighet med den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2016–2020 ska ledningsförbanden inriktas med utgångspunkt i armé-, marin- och flygstridskrafternas ledningsbehov i fred samt vid höjd beredskap och då ytterst i krig. Arméstridskrafterna kommer från 2016 organiseras för att kunna verka i brigad i hög konfliktnivå mot en kvalificerad motståndare. Ledningsförbanden kommer att anpassas därefter. Brigadstabsbetjäningförbanden ska vidmakthållas under ledningssystemchefen i fredstid men överförs vid aktivering eller mobilisering till arméstridskrafterna för lösandet av taktiska uppgifter i brigad.

Förbandet Rörlig operativ ledning ska avvecklas. Förbandets uppgifter övertas av Högkvarteret och brigadstaberna.

I samband med anskaffning av materiel på ledningsområdet bör särskild vikt läggas vid behovet av kostnadseffektiva och fungerande system som snabbt kan tillföras krigsförbanden. Utöver att fortsatt säkerställa att det finns fungerande informationsinfrastruktur som möjliggör ledningsförmåga i hela ledningskedjan från stridande förband till staber bör tillförsel av mängdmateriel för samband, såsom

radioapparater, prioriteras. Fortsatt vikt bör även läggas på att tillföra de markrörliga förbanden stridsledningssystem. Försvarsmakten bör följa utvecklingen av ledningsområdet inom Nato och EU i syfte att möjliggöra ledning tillsammans med andra länder i en multinationell kontext.

Logistikförband

I enlighet med den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2016–2020 kommer delar av logistikfunktionens krigsförband från 2016 att utvecklas mot att kunna underställas en brigad, men i fredstid ledas av försvarslogistikchefen. Arméstridskrafterna organiseras för att kunna verka i brigad i hög konfliktnivå mot en kvalificerad motståndare och logistikförbanden kommer att anpassas därefter.

Inom logistikförbanden ska ett trafik- och transportledningskompani utvecklas ur MOVCON-kompaniet (Movement Control). Försvarsmaktens logistik (FMLOG) Stab med Nationell stödenhet ska avvecklas för att ingå i det nya krigsförbandet FMLOG där tidigare icke krigsplacerad personal ur FMLOG också ingår.

Depåförband

I enlighet med den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2016–2020 kommer geografiskt spridda depåförband från 2016 att skapas för att säkerställa det lokala behovet av stöd till den ordinarie verksamheten samt som stöd vid aktivering i fredstid och vid mobilisering i samband med övriga krigsförbands intagande av höjd beredskap.

Arméstridskrafterna

I enlighet med den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2016–2020 kommer huvuddelen av arméförbanden från 2016 organiseras för att kunna verka som två brigader i hög konfliktnivå mot en kvalificerad motståndare.

De mekaniserade bataljonerna omorganiserars för att bestå av stridsvagns- och mekaniserade skyttekompanier. Under 2016 innebär det bl.a. att de tidigare fristående stridsvagnskompanierna bör inordnas i de mekaniserade bataljonerna. Vidare bör uppsättande av brigadspaningskompanier påbörjas. De två tidigare militärpoliskompanierna bör föras samman till en militärpolisbataljon.

I och med införande av krigsförbandet Försvarsmaktens telekommunikations- och informationssystemförband (FMTIS) har Försvarsmaktens behov av lokaler i Örebro ökat. Regeringen bedömer därför att Örebro Värmlandsgruppen bör flytta till Villingsberg, i enlighet med Försvarsmaktens förslag. Örebro Värmlandsgruppen är en del av organisationsenheten Livregementets husarer.

Tonvikten i omsättningen och förnyelsen av materiel inom arméstridskrafterna bör ligga på verkan och uthållighet. För såväl ökad verkan som uthållighet bör fortsatt fokus ligga på att genomföra renovering och livstidsförlängning av arméns tyngre fordon med hög skyddsnivå och stor eldkraft.

För att ytterligare stärka luftförsvarsförmågan ska anskaffning av nytt luftvärnssystem med medellång räckvidd som ersättare till robotsystem 97 inledas under året. Försvarsmakten förväntas inkomma med framställning om bemyndigande att få beställa stridsfordonsburna granatkastare.

Marinstridskrafterna

I enlighet med den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2016–2020 kommer marinstridskrafternas krigsförband att utformas för att kunna möta ett väpnat angrepp samtidigt som förmågan att upprätthålla den territoriella integriteten ökar.

Marinstridskrafterna ska under 2016 med ytstridsfartyg, minröjningsfartyg, ubåtar, amfibie-, underhålls- och sjöinformationsförband vidmakthålla och fortsatt utveckla förmågan till kvalificerad ytstrid, undervattensstrid, minröjning, luftförsvar, eskortering, amfibiestrid, ubåtsjakt och underrättelseinhämtning. Förmåga till sjöövervakning samt till att stödja specialförbanden bör vidmakthållas liksom den sjöburna signalspaningsförmågan.

Marinförband ska också, när det befins lämpligt, kunna delta i operationer utanför vårt närområde. Vidare ska Försvarsmakten fortsatt samverka med andra sjöverkande myndigheter som verkar på svenskt territorialhav eller i närområdet.

För att säkerställa uthållighet i förbanden, öka tillgänglighet och tid till sjöss samt för att öka Försvarsmaktens förmåga på kort och lång sikt ska en tillförsel ske av personal inom vissa nyckelkategorier. Uppsättandet av den

gemensamma finsk-svenska marina stridsgruppen är av särskild betydelse, liksom samarbetet med Finland inom sjöövervakning.

Försvarsmakten förväntas inkomma med framställning om bemyndigande att få beställa modifiering av sju bevakningsbåtar, inklusive antiubåtsgranatkastare, samt ombyggnation av fyra bevakningsbåtar till bojåtar. Försvarsmakten förväntas även redovisa underlag för investeringar i halvtidsmodifiering av två korvetter av Göteborgsklass, omsättning av rörliga sensorer samt vidmakthållande av minsystem.

Flygstridskrafterna

Flygförband

I enlighet med den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2016–2020 kommer flygstridskrafternas krigsförband att utformas för att kunna möta ett väpnat angrepp samtidigt som förmågan att hävda den territoriella integriteten vidmakthålls. Stridsflyget organiseras som krigsförband om sex stridsflygdivisioner. Basbataljonernas verksamhet uppgår i flygflottiljerna, som organiseras som krigsförband.

Förmåga att föra över information mellan olika enheter ska upprätthållas för att möjliggöra operationer tillsammans med andra stridskrafter.

Flygstridskrafterna ska upprätthålla incidentberedskap och lufrumsövervakning. Logistiska förutsättningar för att öka antalet flygtimmar inom stridsflygsystemet ska fortsatt utvecklas. Förmågan att sprida stridsflygdivisionerna inom och mellan baser ska öka.

Befintliga transportflygplan Tp 84 vidmakthålls under försvarsinriktningsperioden.

Helikopterförband

I enlighet med den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2016–2020 ska helikopterförbanden under 2016 omorganiseras till en helikopterflottilj med tre helikopterskvadroner samt ledning- och logistikstöd. Helikopterförbanden bör särskilt utveckla förmåga att stödja marinstridskrafternas ubåtsjaktförmåga samt transport av markstridsförband. Stödet till Polismyndigheten med medeltung helikopterkapacitet ska fortsätta samt vidareutvecklas.

Personalförsörjning

Utvecklingen av personalförsörjningen av det militära försvaret beskrivs i den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2016–2020. Regeringen bedömer att det finns utmaningar i personalförsörjningssystemet som föranleder fortsatt reformbehov. Personalförsörjningen av det militära försvaret vilar på såväl frivillighet som plikt och olika sätt att utveckla de möjligheter detta ger bör granskas, bl.a. genom studier av de danska och norska personalförsörjningssystemen. Regeringen återkommer i frågan efter att en utredning lämnat förslag om hur den långsiktiga stabiliteten i personalförsörjningssystemet kan öka.

Det enskilt viktigaste under den kommande försvarsinriktningsperioden är att öka den operativa förmågan hos krigsförbanden. Under 2016 är det av särskild vikt att Försvarsmakten säkerställer att samtliga befattningar i krigsförbanden är uppfyllda med krigsplacerad personal som också informerats om sin skyldighet att tjänstgöra i den specifika befattning som de placerats på. Regeringen anser att det är av stor vikt att Försvarsmakten fortsätter sina ansträngningar att rekrytera och över tid behålla gruppbefäl, soldater och sjömän, inte minst tidvis tjänstgörande personal. Regeringen beslutade den 25 juni om inriktningen för Försvarsmaktens verksamhet 2016-2020 (Fö nr 7). Enligt regeringens beslut bör Försvarsmakten inom ramen för den delegerade statliga arbetsgivarpolitiken överväga att ta upp diskussioner om åtgärder, inklusive införandet av ett system med tidsdelmål med ekonomisk kompensation liksom andra typer av incitament, för att gruppbefäl, soldater och sjömän ska fullfölja sina tidsbegränsade anställningar. Regeringen anser även att det är av stor vikt att Försvarsmakten under 2016 påbörjar grundläggande reservofficersutbildning för såväl officerare som specialistofficerare samt vidtar åtgärder för att öka och bredda rekryteringen av yrkesofficerare.

Rekrytering och grundläggande militär utbildning

Krigsdugliga krigsförband förutsätter uppfyllnad av personal och materiel. En grundläggande förutsättning för att upprätthålla kvaliteten i krigsförbanden är också att all personal som är krigsplacerad i krigsförbandet övar tillsammans. Försvarsmakten kommer därför under 2016 att

påbörja ett arbete som ska säkerställa att samtliga krigsförband under perioden 2016-2020 ska ha genomfört krigsförbandsövning.

Från 2016 införs en ny personalkategori (GSS/P), bestående av militärt grundutbildade men icke anställda totalförsvarspliktiga gruppbefäl, soldater och sjömän. Försvarsmakten ska krigsplacera denna personalkategori i kontraktförbanden, där kontinuerlig eller tidvis anställd personal saknas, med hänsyn tagen till respektive krigsförbands krav på tillgänglighet och beredskap. Personal i denna kategori (GSS/P) kommer att repetitionsövas på samma sätt som övrig personal som är krigsplacerad i krigsförbandet.

All personal som tjänstgjort under de senaste tio åren som har tillräckliga färdigheter och kunskaper, och som inte har någon annan krigsplacering inom totalförsvaret som äger företräde, bör vidare krigsplaceras inom Försvarsmakten. Personal som för närvarande inte behövs i krigsförbanden, i mobiliseringsreserv eller i förbandsreserven ska krigsplaceras i en personalreserv.

Under 2016 inrättas en ny militär grundutbildning. Den personal som genomgått den nya grundutbildningen med godkänt resultat ska krigsplaceras oavsett om utbildningen leder till anställning i Försvarsmakten eller inte.

Yrkes- och reservofficerare

Det pågående förändringsarbetet med anledning av införandet av flerbefälssystemet kommer att fortgå under 2016.

Regeringen anser att Försvarsmakten under 2016 bör vidta åtgärder för att bredda rekryteringen till officersyrket och se över utbildningen av officerare bl.a. utgående från införandet av flerbefälssystemet. Vid behov återkommer regeringen i frågan efter att en utredning lämnat förslag om hur den långsiktiga stabiliteten i personalförsörjningssystemet kan öka.

Reservofficerssystemet är en betydelsefull del i personalförsörjningen av det militära försvaret. Försvarsmakten kommer under 2016 att fortsätta att anställa förtidsavgångna yrkesofficerare som reservofficerare samt påbörja grundläggande reservofficersutbildning av såväl specialistofficerare som officerare. Den senare kommer bl. a. att genomföras som en kortare inomverksutbildning för de som redan

har eller kommer att skaffa sig en civil högskoleutbildning.

Veteransoldater

Veteranpolitiken syftar till att ge personal som tjänstgör i internationella operationer och deras anhöriga ett stöd som står i proportion till de risker och påfrestningar som de utsätts för. I Veteranutredningens betänkande, En svensk veteranpolitik – ett ansvar för hela samhället (SOU 2014:27), lämnades ett antal förslag rörande utvecklingen av veteranpolitiken, bl.a. att den även ska omfatta fler personalkategorier. Vidare har riksdagen tillkännagivit för regeringen som sin mening vad Försvarsutskottet dessförinnan har anfört om att ett centrum med specialkompetens i veteranfrågor bör inrättas (bet. 2014/15:FöU7, rskr. 2014/15:132). Regeringen avser att återkomma till veteranfrågorna efter att regeringen behandlat utredningens förslag.

Jämställdhetsarbete

Regeringen bedömer att Försvarmakten trots vidtagna åtgärder inte i tillräcklig utsträckning har lyckats öka andelen kvinnor på alla nivåer inom myndigheten. Förändringarna går särskilt långsamt avseende officerare. Försvarmakten bör fortsatt följa upp de åtgärder/insatser som myndigheten har genomfört och analysera vad som påverkar utvecklingen för att skyndsamt kunna vidta åtgärder så att antalet kvinnor som rekryteras och stannar i yrket blir fler. Att främja jämställdhet genom att motverka könssegregering på arbetsmarknaden är av stor vikt för det övergripande målet för jämställdhetspolitiken, liksom för det underliggande delmålet om ekonomisk jämställdhet. Staten som arbetsgivare ska föregå med gott exempel och bedriva ett aktivt arbete för att fler kvinnor och män ska välja yrken som av tradition domineras av det motsatta könet.

Frivillig försvarsverksamhet

De frivilliga försvarsorganisationernas verksamhet bör främst vara inriktad mot nationella uppgifter vid höjd beredskap. De frivilliga försvarsorganisationerna bidrar främst till bemanningen av hemvärnsförbanden. Regeringen anser att Försvarmakten under 2016 bör pröva möjligheten att i högre grad utnyttja de frivilliga försvarsorganisationerna även vid bemanning av andra krigsförband.

3.4.4 Materiel- och logistikförsörjning

Strategisk styrning av materieförsörjningen

Regeringen avser att under 2016 vidta flera åtgärder syftande till att bl.a. stärka den finansiella styrningen och uppföljningen av Försvarmaktens materieförsörjning. Ekonomistyrningsverkets rapport En ändamålsenlig anslagsstyrning av Försvarmaktens investeringar (ESV 2015:47), liksom pågående uppdrag om hur Försvarets materielverks myndighetskostnader, som nu finansieras med avgifter, i stället kan finansieras över ett nytt anslag på statsbudgeten, kommer att beredas under året.

I den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2016–2020 redovisar regeringen att förhållandet mellan Försvarmakten och Försvarets materielverk vid höjd beredskap bör tydliggöras. Syftet är att materiel- och logistikförsörjningen i högre utsträckning ska vara anpassad för att stödja krigsförbanden vid höjd beredskap. Mot denna bakgrund redovisar regeringen i propositionen avsikten att tillsätta en utredning med uppgift att utvärdera den samlade materiel- och logistikförsörjningen utifrån bl.a. kravet på ökad operativ förmåga i krigsförbanden. Utredningen ska även omhänderta bl.a. Ekonomistyrningsverkets iakttagelser avseende styrning och uppföljning. Den 25 juni 2015 beslutade regeringen om direktiv till utredningen (dir. 2015:71), som ska redovisa sina slutsatser senast den 15 december 2016.

I propositionen konstaterar regeringen vidare att Försvarmakten i underlaget till propositionen föreslagit ett antal prioriterade åtgärder som inte ryms inom de förstärkta anslagsramar som regeringen föreslår. För att säkerställa en långsiktig operativ balans behöver en samlad strategisk avvägning och prioritering inom materieförsörjningen från 2021 utarbetas. Därför avser regeringen under 2016 tillsätta en utredning med uppdraget att se över det samlade långsiktiga materielbehovet. Utredningen bör vara klar 2018 och utgöra grund för regeringens och Försvarsberedningens fortsatta arbete inför kommande försvarsinriktningsbeslut.

För att underlätta riksdagens och regeringens möjligheter till långsiktig strategisk styrning och struktur i planeringen för försvarsmateriel, har regeringen uppdragit åt Försvarmakten att

upprätta ett förslag till investeringsplan för åren 2017–2028. Förslaget kommer att lämnas i samband med Försvarmaktens budgetunderlag för 2017 och utgöra en grund för kommande investeringsplaner. Regeringen avser att återkomma till riksdagen om detta i budgetpropositionen för 2017.

Mot bakgrund av de identifierade bristerna i materielförsörjningen har regeringen påbörjat ett arbete för att analysera avvikelserna i investeringsplaneringen. Syftet är att säkerställa att krigsförbanden i tid tillförs nödvändig materiel. Under 2016 bör arbetet resultera i en åtgärdsplan som kan inordnas i den process för planering, beslut och uppföljning som regeringen genomför med stöd av den s.k. Investeringsplaneringsutredningens förslag (SOU 2014:15).

Internationellt materielsamarbete

Försvaret är en nationell angelägenhet och EU:s medlemsstaters val av säkerhetspolitisk lösning återspeglas också i materielförsörjningen, t.ex. vad gäller synen på försörjningstrygghet och upprätthållande av strategiska kompetenser för militära förmågor. Det fortsatta arbetet med industri- och marknadsfrågor inom EU under 2016 bör därför beakta försvarsmaterielmarknadens särart, och behovet att tillgodose medlemsstaternas säkerhetsintressen inom ramen för den gemensamma marknaden. I detta sammanhang ska också möjligheten att upprätthålla den transatlantiska länken beaktas.

3.4.5 Exportstöd

Även om Försvarexportmyndigheten läggs ned den 1 januari 2016 och delar av verksamheten förs över till Försvarets materielverk bedömer regeringen att exportstödande verksamhet fortsatt bör användas som ett medel för att främja en kostnadseffektiv materielförsörjning ur ett livscykelperspektiv. Exportstöd ska främst bedrivas inom områden av väsentlig betydelse för Sveriges försvar och i syfte att minska Försvarmaktens kostnader.

Regeringen anser att aktörernas medverkan i exportsammanhang innebär behov av en kontinuerlig prioritering av svenska statens

exportstödsaktiviteter, baserat på den bedömda nyttan för Försvarmakten.

3.4.6 Forskning och utveckling

Regeringen bedömer att forskning och utveckling på försvarsområdet i större utsträckning bör inriktas mot att långsiktigt öka Försvarmaktens möjligheter att möta framtida hot.

I den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2016–2020 redovisar regeringen sin avsikt att tillsätta en utredning med uppgift att lämna förslag till den fortsatta inriktningen, omfattningen, finansieringen och utförandet av forsknings- och utvecklingsverksamheten på försvarsområdet. Syftet är att skapa förutsättningar för långsiktiga beslut om den forsknings- och utvecklingsverksamhet som bör bedrivas i Sverige.

3.4.7 Förstärkning av Försvarsunderrättelseförmågan

Den svenska försvarsförmågan, möjligheterna för Sverige att föra en självständig och aktiv utrikes-, säkerhets-, och försvarspolitik samt förmågan att kartlägga yttre hot mot landet är beroende av en god försvarsunderrättelseförmåga. Verksamhetens utgångspunkt är det breda spektrum av hot, risker och inträffade händelser som Sverige har att förhålla sig till. Det är av vikt att försvarsunderrättelseverksamheten har beredskap för att kunna ge nödvändig förvarning och att den har uthållighet så att den över tid förmår följa krisförlopp av utrikes-, säkerhets- och försvarspolitisk betydelse.

Regeringen lyfte i den försvarspolitiska inriktningspropositionen för 2016–2020 fram den försämrade säkerhetspolitiska situationen som visar på behovet av en god svensk förmåga att inhämta, bearbeta, analysera och delge försvarsunderrättelser. Regeringen menar också att försvarsunderrättelseförmågan är avgörande för att kunna använda och utveckla stridskrafterna och övriga förmågor på ett ändamålsenligt sätt. Regeringen föreslår därför i denna proposition en förstärkning av försvarsunderrättelseverksamheten för 2016.

3.5 Budgetförslag

3.5.1 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Tabell 3.5 Anslagsutveckling 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Tusental kronor

2014	Utfall	23 483 029	Anslags- sparande	252 426
2015	Anslag	24 364 329 ¹	Utgifts- prognos	24 017 577
2016	Förslag	26 304 776		
2017	Beräknat	26 791 217 ²		
2018	Beräknat	27 521 794 ³		
2019	Beräknat	28 042 463 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 26 581 779 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 26 963 779 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 27 021 171 tkr i 2016 års prisnivå

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera utbildnings- och övningsverksamhet för utvecklingen av Försvarsmaktsorganisationen, planering, insatser samt försvarsunderrättelseverksamhet. Anslaget används även för stöd till frivilliga försvarsorganisationer samt för stöd till veteran- och anhörigorganisationer. Anslaget används också till exportfrämjande åtgärder inom försvarssektorn, samt till avveckling av materiel. Även fasta kostnader för multinationella samarbeten såsom SALIS (Strategic Airlift Interim Solution) och Strategic Airlift Capability (SAC) finansieras från detta anslag.

Regeringens överväganden

Mot bakgrund av att benämningen Försvarsmaktsorganisation ersätter insatsorganisation i enlighet med propositionen Försvarspolitisk inriktning - Sveriges försvar 2016-2020 (prop 2014/15:109 bet. 2014/15:FöU11, rskr. 2014/15:251) föreslås ändamålet för anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* att ändras.

Anslaget har i förhållande till 2015 beräknats enligt följande.

För att stärka den operativa förmågan i krigsförbanden föreslås anslaget öka med 684,8 miljoner kronor 2016. Vidare beräknas anslaget

at öka med 810,7 miljoner kronor 2017, 1 044,6 miljoner kronor 2018 och 1 035,5 miljoner kronor 2019.

Av samma anledning föreslås en omföring mellan anslag under perioden 2016-2018. Därmed föreslås anslaget öka med 300 miljoner kronor 2016-2018 och anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* föreslås minska med motsvarande belopp.

Mot bakgrund av ombalansering från internationella operationer till nationell verksamhet föreslås anslaget öka med 260 miljoner kronor fr.o.m. 2016. Ökningen föreslås finansieras genom att anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* minskar med motsvarande belopp.

Till följd av rationaliseringar inom logistikverksamheten föreslås anslaget öka med 72 miljoner kronor 2016. Vidare beräknas anslaget att öka med 130 miljoner kronor fr.o.m. 2017. Ökningen finansieras genom att anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* föreslås minska med motsvarande belopp.

Med anledning av förändrade prissättningar i Försvarsmaktens relation med Försvarets materielverk föreslås anslaget öka med 85 miljoner kronor fr.o.m. 2016. Ökningen föreslås finansieras genom att anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* minskas med motsvarande belopp.

För att finansiera en förstärkning av försvarsunderrättelseförmågan genom inrättandet av ett nytt temaområde föreslås anslaget minska med 15 miljoner kronor fr.o.m. 2016. Anslaget 1:5 *Forskning och teknikutveckling* föreslås öka med motsvarande belopp.

Då befogenhet vid skydd av geografisk information flyttas från Försvarsmakten till Kustbevakningen föreslås anslaget minska med 1 miljon kronor fr.o.m. 2016. Anslaget 2:1 *Kustbevakningen* föreslås öka med motsvarande belopp. Anslaget har vidare i förhållande till 2015, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

Så som aviserades i budgetproposition för 2015 ökade anslaget i syfte att stärka Sveriges försvarsförmåga. Till följd av detta föreslås anslaget öka med 365 miljoner kronor 2016. Vidare beräknas anslaget öka med 380 miljoner kronor 2017, 535 miljoner kronor 2018 och 915 miljoner kronor 2019.

Vidare ökade anslaget för att möjliggöra överlåtelse av fastighet till följd av utbyggnaden av Stockholms tunnelbana. I förhållande till 2014 är ökningen fr.o.m. 2016 lägre än 2015. Till följd av detta föreslås anslaget minska med 47,6 miljoner kronor 2016 och beräknas minska med 67,7 miljoner kronor fr.o.m. 2017.

Vidare minskade anslaget för att finansiera prioriterade satsningar. Till följd av detta minskas anslaget med 60,6 miljoner kronor 2016, 60,1 miljoner kronor 2017 och 59,1 miljoner kronor fr.o.m. 2018.

Vidare ökade anslaget för att stödja den fortsatta reformeringen av det militära försvaret. Till följd av detta förelås anslaget öka med 100 miljoner kronor 2016 och 200 miljoner kronor fr.o.m. 2017.

Så som aviserades i budgetproposition för 2014 ökade anslaget för att bidra till finansieringen av det stöd Försvarsmakten ska kunna lämna i form av medeltung helikopterkapacitet till Polismyndigheten. Till följd av detta föreslås anslaget öka med 11,4 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Så som aviserades i budgetpropositionen för 2012 minskades anslaget i syfte att finansiera teknikutveckling vid Försvarets radioanstalt. Till följd av detta föreslås anslaget minska med ytterligare 5 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Så som aviserades i budgetpropositionen för 2011 ökades anslaget för att finansiera driften av medeltungt helikoptersystem. Ökningen förelås vara lägre 2016 än 2015. Till följd av detta föreslås anslaget minska med 2,5 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Tabell 3.6 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:1 Förbandsverksamhet och beredskap

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	24 364 329	24 364 329	24 364 329	24 364 329
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	193 934	387 429	702 167	1 122 138
Beslut	1 747 512	2 040 467	2 456 319	2 557 034
Överföring till/från andra anslag	-1 000	-1 008	-1 021	-1 038
Övrigt	1	0	0	0
Förslag/ beräknat anslag	26 304 776	26 791 217	27 521 794	28 042 463

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Regeringen föreslår att 26 304 776 000 kronor anvisas under anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 26 791 217 000 kronor, 27 521 794 000 kronor, respektive 28 042 463 000 kronor.

3.5.2 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Tabell 3.7 Anslagsutveckling 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Tusental kronor

			Anslags- sparande	
2014	Utfall	972 093		255 535
2015	Anslag	1 878 835 ¹	Utgifts- prognos	959 541
2016	Förslag	1 124 715		
2017	Beräknat	1 127 695 ²		
2018	Beräknat	1 133 867 ³		
2019	Beräknat	1 147 812 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 124 746 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 124 778 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 124 778 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för särutgifter för den verksamhet med förband utomlands som Försvarsmakten genomför efter beslut av riksdag och regering. Vidare får anslaget användas för Sveriges del av de gemensamma

kostnader som kan komma att uppstå i samband med EU-ledda insatser internationellt, som finansieras via den s.k. ATHENA-mekanismen. Vidare får anslaget användas för särutgifter för Försvarsmaktens bidrag till insatser internationellt som inte innebär sändande av väpnad styrka till andra länder, förutom militärobservatörer, samt sekondering av personal till internationella stabsbefattningar kopplade till pågående insatser.

Regeringens överväganden

Uttrycket insatser används i lag- och annan författningstext, exempelvis i lagen (2010:449) om Försvarsmaktens personal vid internationella militära insatser och lagen (2006:343) om Försvarsmaktens stöd till polisen vid terrorismbekämpning. Enligt förordningen (2007:1266) med instruktion för Försvarsmakten ska Försvarsmakten kunna försvara Sverige och främja svensk säkerhet genom insatser nationellt och internationellt. I ändamålen för anslag används därför begreppet insatser. I övrigt i denna budgetproposition, liksom i propositionen Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016–2020 (prop. 2014/15:109 bet. 2014/15:FöU11, rskr. 2014/15:251) används emellertid i huvudsak uttrycket operationer i stället för insatser. Någon betydelskillnad i förhållande till författningstexternas användning av ordet insatser är inte avsedd. Anslaget har i förhållande till 2015 beräknats enligt följande.

För att finansiera stärkandet av den operativa förmågan i krigsförbanden föreslås anslaget minska med 260 miljoner kronor fr.o.m. 2016. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* föreslås öka med motsvarande belopp.

Anslaget har vidare i förhållande till 2015, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

I 2015 års budgetproposition aviserades en minskning av anslaget för att finansiera prioriterade satsningar. Till följd av detta föreslås anslaget minska med 4,7 miljoner kronor fr.o.m. 2016. Vidare minskade anslaget i syfte att finansiera förstärkningen av Sveriges försvarsförmåga. Till följd av detta förelås anslaget minska med ytterligare 500 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Tabell 3.8 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:2 Försvarsmaktens insatser internationellt

Tusental kronor				
	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	1 878 835	1 878 835	1 878 835	1 878 835
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	10 611	15 565	25 880	49 305
Beslut	-764 731	-766 705	-770 848	-780 328
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 124 715	1 127 695	1 133 867	1 147 812

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Regeringen föreslår att 1 124 715 000 kronor anvisas under anslaget 1:2 *Försvarsmaktens insatser internationellt* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 1 127 695 000 kronor, 1 133 867 000 kronor respektive 1 147 812 000 kronor.

3.5.3 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Tabell 3.9 Anslagsutveckling 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Tusental kronor				
2014	Utfall	10 863 796	Anslags-sparande	6 034
2015	Anslag	9 776 522 ¹	Utgifts-prognos	9 539 393
2016	Förslag	8 415 827		
2017	Beräknat	8 931 606 ²		
2018	Beräknat	9 186 186 ³		
2019	Beräknat	10 649 502 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 8 876 324 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 9 031 086 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 10 318 405 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera anskaffning av materiel och anslagsfinansierade anläggningar. Vidare får anslaget användas för finansiering av förstagångsanskaffning av beredskapsvaror.

Anslaget finansierar omställnings- och utvecklingskostnader som kan komma att uppstå inom ramen för pågående omstrukturering av logistik- och materielförsörjningen samt forskning och utveckling.

Investeringsplan

Regeringens förslag: Investeringsplanen för Försvarsmakten för 2016–2019 godkänns (tabell 3.10). Regeringen bemyndigas även att i övrigt få fatta nödvändiga beslut beroende på oförutsedda förändrade förutsättningar.

Skälen för regeringens förslag: Investeringsplanen är regeringens förslag till inriktning för materielförsörjningen 2016–2019. Regeringen anser att förslaget bör ses i ett helhetsperspektiv kopplat till målen för det militära försvaret, krigsförbandens krigsduglighet och Försvarsmaktsorganisationens utveckling.

Tabell 3.10 Investeringsplan

Tusental kronor

	Utfall 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019
Materiel och anläggningstillgångar	10 863 796	9 776 522	8 415 827	8 931 606	9 186 186	10 649 502
Summa investeringar	10 863 796	9 776 522	8 415 827	8 931 606	9 186 186	10 649 502
Anslag	10 863 796	9 776 522	8 415 827	8 931 606	9 186 186	10 649 502
Summa finansiering	10 863 796	9 776 522	8 415 827	8 931 606	9 186 186	10 649 502

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2016 för anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 70 900 000 000 kronor 2017–2027.

anskaffning av materiel och anläggningar besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 70 900 000 000 kronor 2017–2027.

Skälen för regeringens förslag: I förslaget till bemyndigande för 2016 ingår objekt med ekonomiskt utfall fr.o.m. 2017 som redan beställts (utestående åtaganden) och objekt som planeras beställas under 2016 (nya åtaganden). Försvarsmakten behöver besluta om anskaffning av materiel och anslagsfinansierade anläggningar som sträcker sig över flera år. Anskaffningarna bidrar till att uppfylla målen för det militära försvaret och bibehålla krigsförbandens krigsduglighet. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2016 för anslaget 1:3

Tabell 3.11 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Tusental kronor

	Utfall 2014	Prognos 2015	Förslag 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019–2027
Ingående åtaganden	63 460 665	62 587 860	65 577 333	-	-	-
Nya åtaganden	9 570 703	12 159 473	12 693 538	-	-	-
Infriade åtaganden	-10 443 508	-9 170 000	-7 874 787	- 8 222 726	- 8 378 944	- 53 794 414
Utestående åtaganden	62 587 860	65 577 333	70 396 084	-	-	-
Erhållet/förslaget bemyndigande	72 700 000	66 000 000	70 900 000	-	-	-

Redovisning av anskaffningar

Förslaget till bemyndigande utgörs väsentligen av större anskaffningar som Försvarmakten har beställt under 2015 eller tidigare samt avser beställa under 2016 enligt nu liggande planering.

Tabell 3.12 Redovisning av anskaffningar

Materielområde	Beställning
Markstridskrafter	Anskaffning av Bandvagn 410- steg 2 Renovering av stridsfordon 90 Anskaffning av lastbilar Anskaffning av bataljonsartilleri Anskaffning av pansarvärnsförmåga Anskaffning av insatsförmåga luftvärn
Sjöstridskrafter	Halvtidsmodifiering av ubåt typ Gotland Renovering och modifiering av korvett typ Gävle Anskaffning av nästa generations ubåt Anskaffning av nytt spaningsfartyg Anskaffning av nytt lätt torpedsystem Projektering och konstruktionsöversyn av ubåtssystem
Flygstridskrafter	Anskaffning av JAS 39E Utveckling av JAS 39E Stödsystem till JAS 39E Anskaffning av vapen till JAS 39E Anskaffning av radarjaktrobot Meteor Anskaffning av helikopter 14 Anskaffning av materiel till flygbaser steg 1 Anskaffning av skydd av flygbaser

Regeringens överväganden

Hänvisning till Strategic Airlift Capability (SAC) utgår mot bakgrund av att utgifter avseende SAC sker på samma sätt som övrig materielanskaffning och belastar anslag 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* i fråga om vidmakthållande. Vidare utgår årtal 2015 med hänvisning till de förseningar som Försvarmakten och Försvarets materielverk har redovisat för pågående omstrukturering inom logistik- och materielförsörjningen.

Anslaget har i förhållande till 2015 beräknats enligt följande.

För att stärka den operativa förmågan i krigsförbanden föreslås anslaget öka med 557,6 miljoner kronor 2016. Vidare beräknas anslaget öka med 748,8 miljoner kronor 2017, 860,9 miljoner kronor 2018 och 994,9 miljoner kronor 2019.

Av samma anledning föreslås en omföring mellan anslag under perioden 2016–2018. Därmed föreslås anslaget minska med 300 miljoner kronor 2016–2018 och anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* föreslås öka med motsvarande belopp.

För att finansiera utökade behov av vidmakthållande föreslås anslaget minska med 200 miljoner kronor 2016 och beräknas minska med 300 miljoner kronor fr.o.m. 2017. Anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* föreslås öka med motsvarande belopp.

Till följd av rationaliseringar inom logistikverksamheten föreslås anslaget minska med 72 miljoner kronor 2016 och beräknas minska 130 miljoner kronor fr.o.m. 2017. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* föreslås öka med motsvarande belopp.

Med anledning av förändrade prissättningar i Försvarmaktens relation med Försvarets

materielverk föreslås anslaget minska med 85 miljoner kronor fr.o.m. 2016. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* föreslås öka med motsvarande belopp.

Anslaget har vidare i förhållande till 2015, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

Så som aviserades i budgetpropositionen för 2015 ökas anslaget för åren 2015 och 2017 och framåt i en satsning för att stärka Sveriges försvarsförmåga. Till följd av detta föreslås anslaget minska 2016 med 274 miljoner kronor. Anslaget beräknas öka med 156 miljoner kronor 2017, 201 miljoner kronor 2018 och 1 086 miljoner kronor 2019.

Vidare ökade anslaget engångsvis för att finansiera anskaffning av JAS 39 E. Till följd av detta föreslås anslaget minska med 913,2 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Vidare minskade anslaget för att finansiera prioriterade satsningar. Till följd av detta föreslås anslaget minska med 21,8 miljoner kronor 2016, 21,6 miljoner kronor 2017 och 21,3 miljoner kronor fr.o.m. 2018.

Därutöver minskade anslaget engångsvis med 20 miljoner kronor. Till följd av detta föreslås anslaget öka med 20,3 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Anslaget har tidigare engångsvis ökat med anledning av senareläggningar av materielbeställningar för att finansiera anskaffningen av medeltungt helikoptersystem. Till följd av detta föreslås anslaget minska med 215,8 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Tabell 3.13 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:3 Anskaffning av materiel och anläggningar

Tusental kronor				
	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	9 776 522	9 776 522	9 776 522	9 776 522
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	143 137	204 917	313 497	461 439
Beslut	-1 503 832	-1 049 833	-903 833	411 541
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	8 415 827	8 931 606	9 186 186	10 649 502

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Regeringen föreslår att 8 415 827 000 kronor anvisas under anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 8 931 606 000 kronor, 9 186 186 000 kronor respektive 10 649 502 000 kronor.

3.5.4 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar

Tabell 3.14 Anslagsutveckling 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar

Tusental kronor				
2014	Utfall	6 564 217	Anslags- sparande	34 980
2015	Anslag	6 547 158 ¹	Utgifts- prognos	6 418 527
2016	Förslag	6 877 682		
2017	Beräknat	7 181 124 ²		
2018	Beräknat	7 077 167 ³		
2019	Beräknat	7 135 152 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 7 193 158 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 7 091 947 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 7 087 080 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera vidmakthållande och avveckling av materiel och anslagsfinansierade anläggningar. Anslaget får vidare användas för kostnader för den europeiska försvarsbyrån (EDA) och för det

säkerhetsfrämjande samarbetet med andra länder samt till åtgärder för att främja den i Sverige verksamma försvarsindustrins exportverksamhet.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2016 för anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 23 000 000 000 kronor 2017–2024.

Skälen för regeringens förslag: I förslaget till bemyndigande för 2016 ingår objekt med ekonomiskt utfall fr.o.m. 2017 som redan beställts (utestående åtaganden) och objekt som planeras beställas under 2016 (nya åtaganden) Anskaffningar inom anslaget hänför sig till vidmakthållande och avveckling av tidigare investeringar i materiel. Verksamheten omfattar bl.a. underhåll av Försvarsmaktens materiel och anläggningar som inte är av löpande eller driftskaraktär samt utfasning av förbrukad eller utsliten materiel. Verksamheten bidrar därmed till att uppfylla målen för det militära försvaret och bibehålla krigsförbandens krigsduglighet.

Regeringen bör därför bemyndigas att under 2016 för anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar* besluta om beställningar av materiel och anläggningar som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 23 000 000 000 kronor 2017–2024.

Tabell 3.15 Beställningsbemyndigande för anslaget 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och tillgångar

Tusental kronor

	Utfall 2014	Prognos 2015	Förslag 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019–2024
Ingående åtaganden	15 347 674	15 545 236	19 253 326	-	-	-
Nya åtaganden	6 068 255	9 608 090	9 286 565	-	-	-
Infriade åtaganden	-5 870 693	-5 900 000	-6 040 752	-6 255 805	-6 154 365	-10 088 969
Utestående åtaganden	15 545 236	19 253 326	22 499 139	-	-	-
Erhållet/förslaget bemyndigande	18 800 000	19 500 000	23 000 000	-	-	-

Redovisning av vidmakthållande och avveckling

Förslaget till bemyndiganderam utgörs väsentligen av större vidmakthållande som Försvarsmakten har beställt under 2015 eller tidigare samt större beställningar under 2016 enligt nu liggande planering.

Tabell 3.16 Redovisning av vidmakthållande och avveckling

Materielområde	Beställning
Sjöstridskrafter	Vidmakthållande av ubåt typ Gotland
Ledning och logistik	Vidmakthållande av logistikledningssystem
Flygstridskrafter	Vidmakthållande av JAS 39 Gripen Systemåtgärder och förbättring av JAS 39 Gripen Produktions- och utvecklingsförmåga avseende JAS 39 Gripen

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2015 beräknats enligt följande.

För att stärka den operativa förmågan i krigsförbanden ökas anslaget med 55,6 miljoner kronor 2016, 270,5 miljoner kronor 2017, 169,5 miljoner kronor 2018 och 164,6 miljoner kronor 2019.

Anslaget förelås öka med 200 miljoner kronor 2016 och beräknas öka med 300 miljoner kronor fr.o.m. 2017 till följd av utökade behov av vidmakthållande. Anslaget 1:3 *Anskaffning av materiel och anläggningar* föreslås minska med motsvarande belopp.

Anslaget har vidare i förhållande till 2015, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

Så som aviserades i budgetpropositionen för 2015 minskade anslaget för att finansiera prioriterade satsningar. Till följd av detta föreslås anslaget minska med 16,4 miljoner kronor 2016 och beräknas minska med 16,3 miljoner kronor fr.o.m. 2017.

Tabell 3.17 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:4 Vidmakthållande, avveckling m.m. av materiel och anläggningar

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	6 547 158	6 547 158	6 547 158	6 547 158
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	91 281	80 175	77 446	136 310
Beslut	239 243	553 791	452 563	451 684
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	6 877 682	7 181 124	7 077 167	7 135 152

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Regeringen föreslår att 6 877 682 000 kronor anvisas under anslaget 1:4 *Vidmakthållande, avveckling, m.m. av materiel och anläggningar* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 7 181 124 000 kronor, 7 077 167 000 kronor respektive 7 135 152 000 kronor.

3.5.5 1:5 Forskning och teknikutveckling

Tabell 3.18 Anslagsutveckling 1:5 Forskning och teknikutveckling

<i>Tusental kronor</i>				
2014	Utfall	627 263	Anslags- sparande	-8 228
2015	Anslag	591 440 ¹	Utgifts- prognos	568 715
2016	Förslag	605 058		
2017	Beräknat	584 002 ²		
2018	Beräknat	583 606 ³		
2019	Beräknat	588 575 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 585 027 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 585 028 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 585 028 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera forskning och teknikutveckling. Anslaget får vidare finansiera det nationella flygtekniska forskningsprogrammet (NFFP), verksamhet vid luftstridssimuleringscentrum (FLSC) samt övrig

flygteknisk forskning. Anslaget får också finansiera forsknings- och utvecklingsverksamhet som genomförs inom ramen för det svenska deltagandet i den europeiska försvarsbyrån (EDA).

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2015 beräknats enligt följande.

För att förstärka försvarsunderrättelseförmågan genom inrättandet av ett nytt forskningsområde föreslås anslaget öka med 15 miljoner kronor fr.o.m. 2016. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* föreslås minska med motsvarande belopp.

Anslaget har vidare i förhållande till 2015, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

Så som aviserades i budgetproposition för 2015 minskas anslaget i syfte att stärka Sveriges försvarsförmåga. Till följd av detta föreslås anslaget minska med 20 miljoner kronor fr.o.m. 2017. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* föreslås öka med motsvarande belopp.

Vidareminskade anslaget för att finansiera prioriterade satsningar. Till följd av detta föreslås anslaget minska med 1,6 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Tabell 3.19 Härlledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:5 Forskning och teknikutveckling

Tusental kronor				
	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	591 440	591 440	591 440	591 440
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	176	-861	-1 262	3 763
Beslut	13 442	-6 577	-6 572	-6 628
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	605 058	584 002	583 606	588 575

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10).

Beloppet är således exklusivt beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Regeringen föreslår att 605 508 000 kronor anvisas under anslaget 1:5 *Forskning och teknikutveckling* för 2016. För 2017, 2018 och

2019 beräknas anslaget till 584 002 000 kronor, 583 606 000 kronor respektive 588 575 000 kronor.

3.5.6 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

Tabell 3.20 Anslagsutveckling 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

Tusental kronor				
2014	Utfall	17 483	Anslags-sparande	3 784
2015	Anslag	22 808 ¹	Utgifts-prognos	18 528
2016	Förslag	24 248		
2017	Beräknat	25 302 ²		
2018	Beräknat	26 810 ³		
2019	Beräknat	27 960 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 24 251 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 24 256 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 24 257 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera lämplighetsundersökningar av totalförsvarspliktiga, centralredovisning av totalförsvarets personal, registerföring över krigsplacerad personal samt enskilda ärenden inom området. Vidare får anslaget användas till att finansiera Totalförsvarets rekryteringsmyndighet verksamhet med att ge myndigheter och andra med bemanningsansvar inom totalförsvaret stöd och service avseende bemanning.

Avgiftsbelagd verksamhet vid Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

Tabell 3.21 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor			
Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2014	140 757	142 399	-1 642
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2015	147 000	146 000	1 000
(varav tjänsteexport)			
Budget 2016	144 000	141 000	3 000

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2015, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

Så som aviserades i budgetpropositionen för 2015 minskades anslaget engångsvis. Till följd av detta ökas anslaget med 1 miljon kronor fr.o.m. 2016.

Tabell 3.22 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:6 Totalförsvarets rekryteringsmyndighet

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	22 808	22 808	22 808	22 808
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	488	1 497	2 941	4 045
Beslut	952	997	1 061	1 107
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	24 248	25 302	26 810	27 960

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FIU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Regeringen föreslår att 24 248 000 kronor anvisas under anslaget 1:6 *Totalförsvarets rekryteringsmyndighet* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 25 302 000 kronor, 26 810 000 kronor respektive 27 960 000 kronor.

3.5.7 1:7 Officersutbildning m.m.

Tabell 3.23 Anslagsutveckling 1:7 Officersutbildning

Tusental kronor

2014	Utfall	203 930	Anslags- sparande	7 324
2015	Anslag	207 795 ¹	Utgifts- prognos	202 630
2016	Förslag	209 705		
2017	Beräknat	211 319 ²		
2018	Beräknat	213 986 ³		
2019	Beräknat	217 452 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 209 818 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 210 000 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 209 999 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera det treåriga officersprogrammet vid Försvarshögskolan. Vidare får anslaget finansiera forskning och utveckling m.m. inom vissa av högskolans kompetensområden. Anslaget får även användas för att finansiera kurser inom ramen för Partnerskap för fred (PFF) samt viss forskning och analysstöd för regeringens behov.

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2015, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

Så som aviserades i budgetpropositionen för 2015 minskade anslaget engångsvis med 15 miljoner kronor för att finansiera möjliggörandet av överlåtelse av fastighet till följd av utbyggnaden av Stockholms tunnelbana. Till följd av detta föreslås anslaget öka med 15,2 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Vidare minskas anslaget med 15 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Tabell 3.24 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:7 Officersutbildning

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015 ¹	207 795	207 795	207 795	207 795
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	2 305	3 808	6 293	9 761
Beslut	-395	-284	-102	-104
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	209 705	211 319	213 986	217 452

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Regeringen föreslår att 209 705 000 kronor anvisas under anslaget 1:7 *Officersutbildning* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 211 319 000 kronor, 213 986 000 kronor respektive 217 452 000 kronor.

3.5.8 1:8 Försvarets radioanstalt

Tabell 3.25 Anslagsutveckling 1:8 Försvarets radioanstalt

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Notering	Resultat
2014	Utfall	852 256	Anslags- sparande	14 263
2015	Anslag	863 999 ¹	Utgifts- prognos	856 431
2016	Förslag	924 926		
2017	Beräknat	977 288 ²		
2018	Beräknat	1 046 294 ³		
2019	Beräknat	1 064 807 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 968 563 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 022 343 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 022 343 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera signalspaning och informationssäkerhetsverksamhet m.m. som Försvarets radioanstalt bedriver och kapitalkostnaden för den teknikutveckling som behövs för dessa verksamheter. Anslaget får även användas för Försvarets radioanstalts bidrag till att ge förvarning om förändrade förhållanden i vår

omvärld samt myndighetens lämnande av stöd vid fredsfrämjande internationell verksamhet.

Avgiftsbelagd verksamhet vid Försvarets radioanstalt

Tabell 3.26 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2014	4 860	4 968	-108
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2015	3 900	3 900	0
(varav tjänsteexport)			
Budget 2016	4 000	4 000	0
(varav tjänsteexport)			

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2015 beräknats enligt följande.

För att stärka försvarsunderrättelseförmågan föreslås anslaget öka med 26 miljoner kronor 2016, och beräknas öka med 70 miljoner kronor 2017 och 125 miljoner kronor fr.o.m. 2018.

Anslaget har vidare i förhållande till 2015, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

Så som aviserades i budgetproposition för 2015 ökas anslaget fr.o.m. 2016 för att stärka Sveriges försvarsförmåga. Till följd av detta föreslås anslaget öka fr.o.m. 2016 med 20 miljoner kronor.

Vidare minskades anslaget för att finansiera prioriterade satsningar. Till följd av detta minskas anslaget med 2,2 miljoner kronor 2016–2017 och 2,1 miljoner kronor fr.o.m. 2018.

Så som aviserades i budgetproposition för 2012 ökades anslaget. Till följd av detta föreslås anslaget öka med 5,1 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Tabell 3.27 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:8 Försvarets radioanstalt

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	863 999	863 999	863 999	863 999
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	12 049	19 940	32 573	48 437
Beslut	48 878	93 349	149 722	152 371
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	924 926	977 288	1 046 294	1 064 807

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Regeringen föreslår att 924 926 000 kronor anvisas under anslaget 1:8 *Försvarets radioanstalt* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 977 288 000 kronor, 1 046 294 000 kronor respektive 1 064 807 000 kronor.

3.5.9 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Tabell 3.28 Anslagsutveckling 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	År	Slagslag	Belopp
2014	Utfall	172 405		Anslags- sparande	-1 417
2015	Anslag	175 058 ¹		Utgifts- prognos	169 325
2016	Förslag	178 796			
2017	Beräknat	170 983 ²			
2018	Beräknat	154 180 ³			
2019	Beräknat	157 301 ⁴			

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 168 924 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 149 538 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 149 538 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera internationell verksamhet inom försvarsmateriel- och forskningsområdet samt åtgärder för att främja den svenska försvarsindustrins exportverksamhet. Anslaget får även finansiera forskning avseende skydd mot kemiska,

biologiska, radiologiska och nukleära stridsmedel (CBRN) samt forskning och analysstöd för regeringens behov.

Avgiftsbelagd verksamhet vid Totalförsvarets forskningsinstitut

Tabell 3.29 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2014	893 617	910 818	-18 792
(varav tjänsteexport)	37 610	36 019	1 591
Prognos 2015	935 324	970 324	-35 000
(varav tjänsteexport)	30 000	30 000	0
Budget 2016	935 324	935 324	0
(varav tjänsteexport)	30 000	30 000	0

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2015, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

Så som aviserades i budgetproposition för 2015 minskas anslaget i syfte att finansiera en satsning för att stärka Sveriges försvarsförmåga.

Till följd av detta beräknas anslaget minska med 10 miljoner kronor 2017 och 30 miljoner kronor fr.o.m. 2018.

Vidare minskades anslaget för att finansiera prioriterade satsningar. Till följd av detta föreslås anslaget minska med 0,4 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Tabell 3.30 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:9 Totalförsvarets forskningsinstitut

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	175 058	175 058	175 058	175 058
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	4 176	6 360	9 740	13 480
Beslut	-439	-10 435	-30 618	-31 237
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt	1	0	0	0
Förslag/ beräknat anslag	178 796	170 983	154 180	157 301

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Regeringen föreslår att 178 796 000 kronor anvisas under anslaget 1:9 *Totalförsvarets forskningsinstitut* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 170 983 000 kronor, 154 180 000 kronor respektive 157 301 000 kronor.

3.5.10 1:10 Nämnder m.m.

Tabell 3.31 Anslagsutveckling 1:10 Nämnder m.m.

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags- sparande	Utfall
2014	Utfall	5 485	316
2015	Anslag	5 801 ¹	5 657
2016	Förslag	5 801	
2017	Beräknat	5 801	
2018	Beräknat	5 801	
2019	Beräknat	5 801	

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som bedrivs av vissa mindre nämnder samt bidrag till exempelvis Svenska Röda Korset och Centralförbundet Folk och Försvar.

Regeringens överväganden

Anslaget har i förhållande till 2015 beräknats enligt följande.

Tabell 3.32 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:10 Nämnder m.m.

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	5 801	5 801	5 801	5 801
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	5 801	5 801	5 801	5 801

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

Regeringen föreslår att 5 801 000 kronor anvisas under anslaget 1:10 *Nämnder m.m.* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 5 801 000 kronor, 5 801 000 kronor respektive 5 801 000 kronor.

3.5.11 Försvarets materielverk

Avgiftsbelagd verksamhet vid Försvarets materielverk

Försvarets materielverk är, med undantag av det nedan behandlade anslaget 1:11 *Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m.*, en avgiftsfinansierad myndighet vars främsta uppgift är att anskaffa, vidmakthålla och avveckla materiel och förnödenheter på uppdrag av Försvarsmakten och andra kunder. Myndigheten förser även Försvarsmakten med logistiskt stöd i form av materieförsörjning, underhåll och service.

Myndigheten bistår Försvarsmakten i fråga om långsiktig materieförsörjningsplanering och materielsystemkunskap. För de enskilda uppdragen utformar Försvarets materielverk offerter utifrån Försvarsmaktens fastställda materielplan.

Försvarsmakten gör sedan kundbeställningar gentemot Försvarets materielverk. Kundbeställningarna utgör ett åtagande för Försvarets materielverk gentemot kunden och är

grunden för uppföljning av myndighetens verksamhet.

Försvarets materielverk får disponera intäkterna från den avgiftsbelagda verksamheten.

Tabell 3.33 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2014	19 788 535	19 884 643	-96 108
(varav tjänsteexport)	119 969	112 825	7 144
Prognos 2015	19 979 000	19 979 000	0
(varav tjänsteexport)	103 000	102 000	1 000
Budget 2016	18 156 000	18 156 000	0
(varav tjänsteexport)	100 000	100 000	0

Investeringsplan

Tabell 3.34 Uppdragsverksamhet

Miljoner kronor

	Utfall 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018
Investeringar	124 591	178 825	280 526	202 844	109 655
Summa investeringar	124 591	178 825	280 526	202 844	109 655
Lån i Riksgäldskontoret	124 591	178 825	280 526	202 844	109 655
Summa finansiering	124 591	178 825	280 526	202 844	109 655

Rörelsekapital

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2016 besluta om en kredit i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare utnyttjad kredit uppgår till högst 19 000 000 000 kronor för att tillgodose Försvarets materielverks behov av rörelsekapital.

Skälen för regeringens förslag: Försvarets materielverk behöver ett rörelsekapital för att finansiera utestående förskott till industrin, övrigt behov av rörelsekapital samt behov av rörelsekapital för den verksamhet som övertas från Försvarexportmyndigheten.

3.5.12 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m.

Tabell 3.35 Anslagsutveckling 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor

Tusental kronor

2014	Utfall	64 730	Anslags-sparande	4 903
2015	Anslag	65 131 ¹	Utgifts-prognos	63 512
2016	Förslag	109 220		
2017	Beräknat	90 390 ²		
2018	Beräknat	81 173 ³		
2019	Beräknat	82 647 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 89 534 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 79 212 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 79 213 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera Försvarets materielverks tillhandahållande av resurser inom materiel- och logistikförsörjning för stöd till regeringen. Anslaget får även användas för att finansiera överlåtelse och upplåtelse av sådan materiel som inte behövs för Försvarmaktens operativa förmåga eller som annars kan avvaras för begränsad tid, exportstöd inom försvarsområdet samt avvecklingskostnader m.m. till följd av avvecklingen av Försvarexportmyndigheten. Anslaget får vidare användas för, inom ovan nämnda område, Försvarets materielverks förvaltningskostnader. Anslaget får lika så användas till Sveriges certifieringsorgan för it-säkerhet (CSSES) samt signatärskapet för Common Criteria Recognition Arrangement (CCRA).

Regeringens överväganden

Mot bakgrund av att Försvarexportmyndigheten avvecklas och viss verksamhet övergår till Försvarets materielverk så ändras ändamålet för anslaget.

Anslaget har i förhållande till 2015 beräknats enligt följande.

Till följd av att uppgifter förs från Försvarexportmyndigheten till Försvarets materielverk föreslås anslaget öka med 48,8 miljoner kronor 2016, och beräknas öka med

29,5 miljoner kronor 2017, 19,4 miljoner kronor 2018 och 19,8 miljoner kronor 2019.

Anslaget har vidare i förhållande till 2015, med anledning av vad regeringen anfört i tidigare budgetpropositioner, beräknats enligt följande.

Så som aviserades budgetproposition för 2015 minskade anslaget för att finansiera prioriterade satsningar. Till följd av detta minskas anslaget med 0,3 miljoner kronor fr.o.m. 2016.

Vidare minskades anslaget fr.o.m. 2015. Till följd av detta föreslås anslaget minskas med 5,5 miljoner kronor 2016 och 5,7 miljoner kronor fr.o.m. 2017.

Tabell 3.36 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:11 Internationella materielsamarbeten och industrifrågor

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015 ¹	68 131	68 131	68 131	68 131
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	945	1 606	2 655	3 939
Beslut	-8 665	-8 823	-9 079	-9 243
Överföring till/från andra anslag	48 810	29 476	19 466	19 821
Övrigt	-1	0	-1	0
Förslag/ beräknat anslag	109 220	90 390	81 173	82 647

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Regeringen föreslår att 109 220 000 kronor anvisas under anslaget 1:11 *Internationella materielsamarbeten och industrifrågor m.m.* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 90 390 000 kronor, 81 173 000 kronor respektive 82 647 000 kronor.

3.5.13 1:13 Försvarsunderrättelse- domstolen

**Tabell 3.37 Anslagsutveckling 1:13
Försvarsunderrättelse-
domstolen**

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2014	Utfall	7 576		283
2015	Anslag	7 815 ¹	Utgifts- prognos	7 844
2016	Förslag	7 922		
2017	Beräknat	8 003 ²		
2018	Beräknat	8 129 ³		
2019	Beräknat	8 280 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 7 923 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 7 922 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 7 922 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som Försvarsunderrättelse-
domstolen bedriver med att pröva frågor om
tillstånd till signalspaning enligt lagen (2008:717)
om signalspaning i försvarsunderrättelse-
verksamhet.

Regeringens överväganden

**Tabell 3.38 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för
1:13 Försvarsunderrättelse-
domstolen**

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015 ¹	7 815	7 815	7 815	7 815
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	127	208	335	486
Beslut	-20	-20	-21	-21
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	7 922	8 003	8 129	8 280

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Regeringen föreslår att 7 922 000 kronor anvisas under anslaget 1:13 Försvarsunderrättelse-
domstolen för 2016. För

2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 8 003 000 kronor, 8 129 000 kronor respektive 8 280 000 kronor.

3.5.14 1:14 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten

**Tabell 3.39 Anslagsutveckling 1:14 Statens inspektion för
försvarsunderrättelseverksamheten**

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags- sparande	
2014	Utfall	8 293		4 560
2015	Anslag	12 750 ¹	Utgifts- prognos	10 239
2016	Förslag	12 916		
2017	Beräknat	13 042 ²		
2018	Beräknat	13 242 ³		
2019	Beräknat	13 485 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 12 916 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 12 917 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 12 918 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera den verksamhet som Statens inspektion för försvars-
underrättelseverksamheten bedriver med att
kontrollera försvarsunderrättelseverksamheten
hos de myndigheter som enligt förordningen
(2000:131) om försvarsunderrättelseverksamhet
bedriver sådan verksamhet, samt att i enlighet
med lagen (2008:717) om signalspaning i
försvarsunderrättelseverksamhet verkställa
beslut om tillgång till signalbärare.

Regeringens överväganden

Tabell 3.40 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 1:14 Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	12 750	12 750	12 750	12 750
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	199	325	525	768
Beslut	-33	-33	-33	-33
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	12 916	13 042	13 242	13 485

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Regeringen föreslår att 12 916 000 kronor anvisas under anslaget 1:14 *Statens inspektion för försvarsunderrättelseverksamheten* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 13 042 000 kronor, 13 242 000 kronor respektive 13 485 000 kronor.

4 Samhällets krisberedskap

4.1 Mål för samhällets krisberedskap

Krisberedskap

De av regeringen angivna målen, som förtydligades i budgetpropositionen för 2015, indelas i ett förebyggande perspektiv och ett hanterande perspektiv. Därmed konkretiseras arbetet med att inrikta krisberedskapen samtidigt som arbetet med att följa upp och utvärdera krisberedskapen underlättas. Med dessa utgångspunkter är målen för krisberedskapen att

- minska risken för olyckor och kriser som hotar vår säkerhet samt
- värna människors liv och hälsa samt grundläggande värden som demokrati, rättssäkerhet och mänskliga fri- och rättigheter genom att upprätthålla samhällsviktig verksamhet och hindra eller begränsa skador på egendom och miljö då olyckor och krissituationer inträffar.

Arbetet med krisberedskapen bör även bidra till att minska lidande och skadeverkningar av allvarliga olyckor och katastrofer i andra länder.

Krisberedskapsarbetet utgör också en grundläggande förutsättning för arbetet med det civila försvaret.

Civilt försvar

Civilt försvar är den verksamhet som statliga myndigheter, kommuner och landsting samt enskilda, företag, föreningar m.fl. vidtar i fredstid i form av beredskapsplanering och all

den civila verksamhet som behövs under krigsförhållanden för att uppfylla målet för det civila försvaret.

Målet för verksamheten inom det civila försvaret är att

- värna civilbefolkningen,
- säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna och
- bidra till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp eller krig i vår omvärld.

Riksdagen har beslutat om samma mål för verksamheten inom det civila försvaret från 2016 (prop. 2014/15:109, bet. 2014/15:FöU11, rskr. 2014/15:251).

Skydd mot olyckor

Målet för arbetet med skydd mot olyckor är, enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, att i hela landet bereda människors liv och hälsa samt egendom och miljö ett – med hänsyn till de lokala förhållandena – tillfredsställande och likvärdigt skydd mot olyckor.

4.2 Resultatredovisning

Sveriges förmåga att förebygga, hantera och lära från olyckor och kriser bygger på den samlade förmågan hos alla aktörer i samhället. Bedömningen av vilka resultat som har uppnåtts i förhållande till målen baseras därför på alla aktiviteter och prestationer som har utförts, såväl inom utgiftsområde 6 Försvar och

samhällets krisberedskap som inom andra utgiftsområden. Även privata verksamheter och andra faktorer i omvärlden påverkar utvecklingen av samhällets krisberedskap. Förmågan att hantera kriser i samhället i fredstid ger en grundläggande förmåga att också hantera höjd beredskap.

4.2.1 Resultatindikatorer och andra bedömningsgrunder

Regeringens redovisning av resultaten av aktiviteter och prestationer inom samhällets krisberedskap utgår från följande bedömningsgrunder:

- Förmåga att motstå störningar – förebygga olyckor och kriser.
- Förmåga att hantera nödlägen – räddningstjänst, krishantering och civilt försvar.
- Förmåga att skydda hav och kust.
- Förmåga att följa upp, utvärdera och lära.

De resultatindikatorer som används är följande:

- Antal döda i bränder.
- Antal oljeutsläpp – såväl anmälda, som konstaterade utsläpp – till sjöss.

Resultatindikatorerna ger viss relevant information om området, men resultatredovisningen påverkas till större delen av andra faktorer så som demografiska förändringar, ändringar i befolkningens levnadsvanor och hälsoutveckling.

Resultatredovisningen inom utgiftsområdet sker både genom resultatindikatorer och genom övriga bedömningsgrunder. I vilken utsträckning resultatindikatorer och övriga bedömningsgrunder är relevanta i uppföljningen sammanhänger bl.a. med möjligheterna att se förändringar över tid med hjälp av årliga mätbara resultat. Förutsättningarna för att följa upp arbetet med krisberedskap och civilt försvar som avser s.k. sällanhändelser med stora samhällskonsekvenser och förutsättningarna att följa upp arbetet med att förebygga och hantera olyckor som dagligen drabbar enskilda individer ser olika ut. För krisberedskap och civilt försvar låter sig därför resultaten främst beskrivas genom övriga bedömningsgrunder. Exempel på underlag som kan utgöra övriga

bedömningsgrunder är Riksrevisionens rapporter, Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB:s) utredningar och andra uppföljningar av inträffade händelser som t.ex. skogsbranden i Västmanland, MSB:s övergripande bedömningar avseende förmågor, risker och sårbarheter i samhället, myndigheternas risk- och sårbarhetsanalyser, länsstyrelsernas årsredovisningar, utbredningen av Rakelsystemets användning och omfattningen av MSB:s internationella insatsverksamhet. I den mån som det går att använda resultatindikatorer bör det göras på området skydd mot olyckor.

4.2.2 Resultat

Förmåga att motstå störningar – förebygga olyckor och kriser

Förebyggande arbete genom risk- och sårbarhetsanalyser

Statliga myndigheter analyserar årligen i enlighet med förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap de risker och sårbarheter som finns inom det egna ansvarsområdet. Med utgångspunkt bl.a. i dessa risk- och sårbarhetsanalyser har Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) redovisat övergripande bedömningar avseende förmågor, risker och sårbarheter i samhället.

Ansvariga myndigheter har, i enlighet med ansvarsprincipen, fortsatt att identifiera behov och vidta sektorsvisa och sektorsövergripande åtgärder för att förstärka krisberedskapen. Exempel på sådana arbeten är övnings- och utbildningsverksamhet när det gäller bl.a. CBRN-beredskapen, användning av förstärkningsresurser samt beredskapsåtgärder kopplade till försörjning av dricksvatten, el och drivmedel samt användningen av Rakel. Även arbetet med att förbättra informationssäkerhet har fortsatt. Inom området civilt försvar har det genomförts kunskapshöjande åtgärder.

Stärkt arbete med skydd mot olyckor

Varje år omkommer nära 3 000 personer i olyckor. Antalet omkomna har varit konstant under många år men varierar mellan olika typer av olyckor. Antalet döda i trafikolyckor och arbetsolyckor har minskat samtidigt som t.ex. antalet fallolyckor ökat. Omvärldsfaktorer att beakta i arbetet med skydd mot olyckor är bl.a.

urbanisering, socioekonomiska faktorer, förändrad social sammanhållning och klimatförändringar.

Kommunernas arbete med skydd mot olyckor har stor betydelse för människors säkerhet och trygghet. Kommunernas handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst är viktiga styrdokument för deras arbete inom området skydd mot olyckor. Handlingsprogrammen behöver kontinuerligt utvecklas i takt med samhällsutvecklingen. MSB stöder löpande kommunerna i utvecklingsarbetet.

Stärkt brandskydd

Tabell 4.1 Antal omkomna i bränder

År	Antal döda
2010	130
2011	102
2012	103
2013	98
2014	76

Källa: MSB:s årsredovisning för 2014.

MSB har tillsammans med övriga aktörer i samverkansgruppen för brandskyddsfrågor (Boverket, Socialstyrelsen, Konsumentverket, Migrationsverket, länsstyrelserna, Sveriges kommuner och landsting, Fastighetsägarna, Sveriges Allmännyttiga Bostadsföretag, Svensk Försäkring, Brandskyddsföreningen Sverige, samt representanter från kommunernas räddningstjänster) bedrivit en mängd aktiviteter inom ramen för den av MSB antagna nationella strategin för stärkt brandskydd för att ge stöd till enskilda.

Resultatet av samverkan är ett stärkt brandskydd som ytterst syftar till att färre personer omkommer i bränder. Under 2014 omkom 76 personer till följd av bränder, vilket är det lägsta antalet omkomna under 2000-talet.

Naturolyckor

En av många utmaningar vi står inför som en konsekvens av ett förändrat klimat är ett mer extremt väder med ökade risker för naturolyckor. Under sommaren 2014 startade en brand i Västmanlands län som skulle komma att bli den största branden i Sverige i modern tid. Det hade innan branden varit mycket torrt med höga temperaturer och rädde därför extremt stor brandrisk enligt SMHI:s riskklassdefinition. Några veckor senare drog oväder in på flera håll i

Sverige som resulterade i omfattande översvämningar. För att minska risken för och mildra konsekvenserna av naturolyckor är det förebyggande arbetet av stor betydelse.

För förebyggande åtgärder i områden där risken för naturolyckor bedöms som särskilt stor lämnades under 2014 statliga bidrag till 11 kommuner från anslaget 2:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* för totalt 20 850 000 kronor. Åtgärder avsedda att skydda samhällsviktig verksamhet har prioriterats.

Vid FN:s tredje världskonferens om katastrofriskreducering i Sendai, Japan i mars 2015 enades 187 länder, däribland Sverige, om ett nytt ramverk för katastrofriskreducering *Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030*. Ramverket bygger vidare på det tidigare *Hyogo Framework for Action, 2005–2015*. Det nya ramverket syftar till att göra världen säkrare mot naturolyckor och katastrofer genom att reducera riskerna för och minska konsekvenserna av naturolyckor. Målet är att förluster i liv, egendom och hälsa samt ekonomiska, strukturella, sociala, kulturella och miljömässiga tillgångar ska ha minskat påtagligt till 2030.

Säker hantering av farliga ämnen

CBRNE (kemiska, biologiska, radiologiska, nukleära och explosiva ämnen) är ett område som bl.a. länsstyrelserna mer utförligt analyserat i sina risk- och sårbarhetsanalyser. Länsstyrelserna har identifierat ett ökat antal händelser med risk för utsläpp av farliga ämnen som kan orsakas av såväl naturhändelser, exempelvis ras och skred, som olika typer av olyckor.

Den nationella samverkan inom CBRNE-området har utvecklats. Arbetet med att implementera den aktörsgemensamma strategin har fortsatt under ledning av MSB. Syftet är att skapa en gemensam grund och kursriktning för CBRNE-arbetet i Sverige. En ökad samverkan bedöms minska risken för och konsekvenserna av allvarliga kriser, störningar och olyckor. Det fortsatta arbetet kommer att fokusera på att utarbeta en åtgärdsplan som prioriterar områden av strategisk betydelse.

CBRNE-projekt och övningar har genomförts vilket har bidragit till att stärka samhällets samlade förmåga att hantera och förebygga större CBRNE-händelser samt en

stärkt förmåga till tidig upptäckt, varning och hantering av biologiska hot.

För att ytterligare tillvarata den samlade kompetensen har MSB fortsatt uppdraget att i samverkan med andra berörda myndigheter sammanställa ett långsiktigt behov av forskning för samhällets krisberedskap och civilt försvar inom ramen för Totalförsvarets forskningsinstitutets uppdrag på området. Vidare har studier med fokus på riskerna inom industriparter genomförts, vilket resulterat i en metod för att vid riskanalys kunna ta hänsyn till samtliga risker inom en industripark.

Inom området kärnenergiberedskap har MSB tillsammans med Strålsäkerhetsmyndigheten och länsstyrelserna i Hallands, Uppsala, Kalmar, Skåne och Västerbottens län tagit fram en nationell beredskapsplan för hanteringen av en kärnteknisk olycka. Myndigheterna har också utarbetat en ny handlingsplan för förbättringar inom beredskapen för radiologiska och nukleära händelser. Arbetet med handlingsplanen har bl.a. tagit sin utgångspunkt i erfarenheter från övningar och lärdomar från händelserna i Fukushima 2011.

Förmåga att förebygga och hantera it-incidenter

Riksrevisionen redovisade den 20 november sin rapport om informationssäkerhet i den civila statsförvaltningen (RiR2014:23). Riksrevisionens övergripande slutsats är att arbetet med informationssäkerhet inte är ändamålsenligt sett till de hot och risker som finns. Riksrevisionen har genom sin granskning identifierat flera områden där den civila statsförvaltningens arbete med informationssäkerhet kan utvecklas. Regeringen har kommenterat revisionens granskning i skrivelsen Riksrevisionens rapport om informationssäkerhet i den civila statsförvaltningen (Skr. 2014/15:84).

Betänkandet Informations- och cybersäkerhet i Sverige – Strategi och åtgärder för säker information i staten (SOU 2015:23) redovisades i mars 2015. Betänkandet innehåller bl.a. ett förslag till strategi och åtgärder för informations- och cybersäkerhet i staten. Bland åtgärdsförslagen finns ett system för obligatorisk it-incidentrapportering, ett myndighetsråd samt utökad tillsyn. Även betänkandet En ny säkerhetsskyddslag (SOU 2015:25) redovisades i mars 2015. I betänkandet föreslås en ny och moderniserad säkerhetsskyddslag som bl.a. svarar mot utvecklingen på

informationsteknikområdet. Båda betänkandena remissbehandlas för närvarande.

EU-direktivet om en hög gemensam nivå av nät- och informationssäkerhet i hela unionen, det s.k. NIS-direktivet, har förhandlats under året. Direktivet kan komma att påverka det nationella arbetet med informationssäkerhet i relativt stor omfattning.

MSB har genomfört en kartläggning avseende tillämpningen av föreskriften om statliga myndigheters informationssäkerhet (MSBFS 2009:10). Resultatet har redovisats i rapporten *En bild av myndigheternas informationssäkerhetsarbete 2014* (MSB740). Rapporten visar på stora brister i myndigheternas informationssäkerhetsarbete. Bland annat finns det brister i ledningens engagemang och uppföljningen av informations-säkerhetsarbetet är bristfällig. Flera myndigheter uppger att de saknar tillräcklig kompetens, resurser eller mandat för att genomföra sitt uppdrag på ett tillfredsställande sätt.

MSB har under året fortsatt arbetet med att stärka säkerheten i industriella informations- och styrsystem (SCADA) i samhällsviktig verksamhet. Det har inkluderat privat- offentlig samverkan men också internationell samverkan med bl.a. Department of Homeland Security i USA där myndigheterna deltar i ett gemensamt tekniskt projekt.

MSB har tillsammans med övriga myndigheter i Samverkansgruppen för informationssäkerhet (SAMFI-myndigheter: Polismyndigheten, Säkerhetspolisen, Försvarets radioanstalt, Försvarmakten, Post- och telestyrelsen och Försvarets materielverk) under året arbetat med att genomföra de åtgärder som angivits i den nationella handlingsplanen för informationssäkerhet. Uppdraget att ta fram en nationell handlingsplan för informationssäkerhet är i grunden ett regeringsuppdrag.

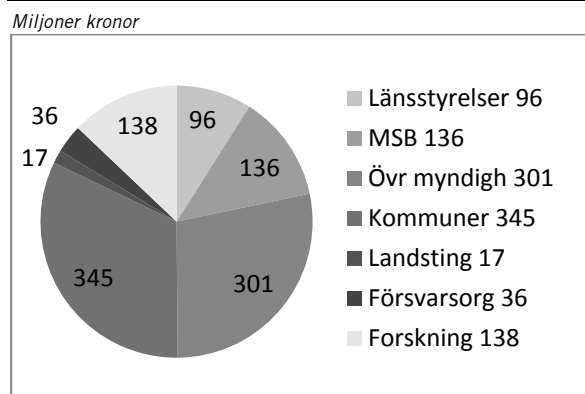
Nordisk samverkan är ett annat prioriterat område som MSB har arbetat med under året då de nordiska länderna till stor del delar samma hot- och riskbild när det gäller informations- och cybersäkerhet.

Särskilda medel för stärkt krisberedskap

De åtgärder som krävs för att upprätthålla och förbättra krisberedskapen och det civila försvaret bör i enlighet med ansvarsprincipen huvudsakligen finansieras inom ramen för ansvariga aktörers ordinarie verksamhet.

Utöver finansiering inom ramen för ordinarie verksamhet kan finansiering också ske med medel ur anslaget 2:4 *Krisberedskap* inom utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Anslaget kan användas för att initiera och genomföra tvärspektoriella projekt och åtgärder inom krisberedskapen och det civila försvaret i enlighet med regeringens inriktning.

Diagram 4.1 Fördelning av medel från anslag 2:4

Källa: MSB:s årsredovisning för 2014.

Under 2014 har anslaget 2:4 *Krisberedskap* finansierat verksamhet till en kostnad av 1 069 miljoner kronor. Av denna summa tilldelades MSB 136 miljoner kronor för finansiering av förstärkningsmateriel och genomförande av skyddsrumskontroll, övningar och utvecklingsprojekt.

Länsstyrelserna tilldelades 57 miljoner kronor för utvecklingsprojekt och 39 miljoner kronor för finansiering av ledningsplatser.

Kommunerna tilldelades 255 miljoner kronor av anslaget som bidrag i enlighet med lagen (2006:544) om kommuners och landstings åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, 53 miljoner kronor för finansiering av räddningscentraler och ledningsplatser samt 37 miljoner kronor i bidrag för Rakel. Enligt samma lag tilldelades landstingen 10 miljoner kronor i bidrag. Landstingen tilldelades också 7 miljoner kronor för finansiering av ledningsplatser. Vidare finansierade anslaget kostnader för forskning och studier (138 miljoner kronor) och uppdragsersättning till frivilliga försvarsorganisationer (36 miljoner kronor).

Totalt har 301 miljoner kronor fördelats via MSB till statliga myndigheter utöver länsstyrelserna för projekt som syftar till att utveckla förmågan att i samhällsviktig verksamhet motstå allvarliga störningar, att leda,

samverka och kommunicera, att mobilisera resurser och att arbeta med civilt försvar.

Beredskapsplanering och åtgärder vid höjd beredskap

De resultat som kan redovisas i relation till målet för det civila försvaret handlar om krisberedskapsåtgärder som även har effekt för det civila försvaret och för specifik beredskapsplanering för situationer med höjd beredskap och ytterst krig. Avseende skydd av befolkning och säkerställandet av de viktigaste samhällsfunktionerna uppfylls målen för krisberedskapen och civilt försvar till betydande del av samma åtgärder. Avseende samverkan med Försvarsmakten och bidrag till Försvarsmaktens förmåga vid ett väpnat angrepp aktualiseras mer specifika åtgärder.

Det förändrade säkerhetspolitiska läget medför ett behov att återuppta arbetet med samhällets förmåga vid krigsfara och krig (höjd beredskap). Utvecklingen av planeringsverksamheten som påbörjades under 2013 har fortsatt. Fokus i arbetet med det civila försvaret har under året legat på kunskaps- och nätverksbyggande. Samverkan mellan Försvarsmakten och civila krisberedskapsaktörer har fördjupats vad gäller både krishantering och planeringen inför höjd beredskap. MSB har deltagit i Försvarsmaktens arbete med försvarsplaneringen för det militära försvaret.

MSB har på regeringens uppdrag analyserat och redovisat förutsättningar för fortsatt arbete med civilt försvar och för det fortsatta arbetet med att utveckla samhällets förmåga att stå emot de påfrestningar som ett väpnat angrepp eller ett hot om väpnat angrepp innebär. MSB har också inför den försvarspolitiska inriktningspropositionen redovisat hur det civila försvaret kan utvecklas.

Förmåga att hantera nödlägen – räddningstjänst, krishantering och civilt försvar

Ökad kunskap och stärkt förmåga

MSB beslutade hösten 2014 om en översyn av myndighetens utbildningsverksamhet. Målsättningen är att föreslå ett framtida hållbart system som tillgodser målgruppernas behov, efterfrågan och önskemål på utbildning samtidigt som det också uppfyller kravet på att hushålla med statens resurser. Översynen ska vara avslutad i

början av 2016. Som en del i MSB:s arbete med uppdraget jämställdhetsintegrering i myndigheter (JiM) har en kurs för vidareutbildning av brandmän använts som referensobjekt och analyserats ur ett genusperspektiv. Resultatet avser MSB att använda för att uppnå myndighetens slutmål 2018.

Övningar

Under 2014 genomfördes övningen SAMÖ Fokus i syfte att ta hand om erfarenheter och utvecklingsområden som identifierats vid den tvärsektoriella samverkansövningen SAMÖ-KKÖ 2011. Det är första gången som övningskonceptet genomförts och MSB har haft huvudansvaret för planering, genomförande och utvärdering.

MSB har i samråd med Nationellt forum för inriktning och samordning av övningar (NAFS) utarbetat en gemensam inriktning för de förmågor som ska övas inom ramen för den tvärsektoriella övningsverksamheten under perioden 2015–2018. En ökad styrning och inriktning av den tvärsektoriella förmågeutvecklingen bör enligt MSB gynna förutsättningarna för att stärka myndigheternas möjligheter att samverka vid olyckor och kriser.

Under året har MSB påbörjat ett utvecklingsarbete i samverkan med Forsvarsmakten i syfte att skapa en gemensam grund för gemensamt planerad övningsverksamhet för det civila och militära försvaret inom ramen för höjd beredskap.

Frivilligt engagemang ett stort värde för krisberedskapen

Tabell 4.2 Fördelning av medel till frivilligorganisationer 2014

Tusental kronor

	2014
Uppdragsersättning till ideella organisationer	33 000
Uppdragsersättning till frivilliga försvarsorganisationer	35 345
Organisationsstöd till frivilliga försvarsorganisationer	23 000

Källa: MSB:s årsredovisning för 2014.

För att höja den enskildes förmåga att förebygga och hantera olyckor och kriser lämnades under 2014 i statliga bidrag 33 miljoner kronor från anslag 2:7 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* till ideella organisationer. Bidragen har avsett utbildning riktad till allmänheten i

förebyggande brandkunskap, vattensäkerhet, säkerhet till vardags och vid kris samt första hjälpen och hjärt- och lungräddning.

MSB har tillsammans med Civilförsvarförbundet, Svenska Lottakåren och Blå stjärnan genomfört en informationssatsning i syfte att stärka den enskildes förmåga att hantera konsekvenserna av en kris. För ändamålet fördelades drygt 4 miljoner kronor från anslag 2:4 *Krisberedskap* till de tre organisationerna.

I syfte att skapa och upprätthålla kompetens hos de frivilliga försvarsorganisationerna lämnades sammanlagt 31 miljoner kronor från anslag 2:4 *Krisberedskap* i uppdragsersättning 2014. Fördelningen mellan organisationerna har skett utifrån identifierade behov hos samhällets aktörer med ansvar för krisberedskap. Exempel på utbildningar som genomförts är grundläggande krisberedskapsutbildningar, grundutbildning av medlemmar i frivilliga resursgrupper samt grundläggande ledarskapsutbildningar.

I enlighet med förordningen (1994:524) om frivillig försvarsverksamhet har 13 organisationer under 2014 tilldelats 23 miljoner kronor i organisationsstöd från anslag 2:7 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*. Organisationsstödet ska bidra till administrativ basverksamhet och verksamhetsutveckling.

En alarmeringsfunktion för snabb och samordnad hjälp

De uppgifter som SOS Alarm Sverige AB (SOS Alarm) ska utföra enligt det alarmeringsavtal som gäller mellan staten och bolaget är av grundläggande betydelse inom områdena skydd mot olyckor och krisberedskap. SOS Alarm tog under 2014 emot cirka 3,6 miljoner samtal till nödnumret 112, varav 2,0 miljoner var skarpa nödsamtal. Enligt redovisningen från SOS Alarm har det under senare år skett en markant ökning av andelen skarpa nödsamtal. Därutöver redovisar bolaget att det under 2014 har varit en kraftig ökning av antalet nödsamtal där det funnits behov av tolkning.

Enligt alarmeringsavtalet ska medelsvarstiden för nödnumret 112 vara högst 8 sekunder. Under 2014 var den genomsnittliga svarstiden för samtliga SOS-centraler 15,3 sekunder. Genomsnittlig svarstid under 2013 var 11,5 sekunder och under 2012 var den 7,7 sekunder. Enligt SOS Alarm är den huvudsakliga förklaringen till de ökade svarstiderna att

bemanningen på SOS-centralerna varit för låg i förhållande till antalet inkomna nödsamtal under 2014. Bolaget har angett att orsakerna till att man inte har kunnat upprätthålla tillräcklig kapacitet i detta avseende bl.a. är otillräckliga ekonomiska resurser och en oförutsägbarhet gällande avtal om vårdprioritering och ambulansdirigering avseende de s.k. Fyrklöverlandstingen. I detta sammanhang kan nämnas att Uppsala läns landsting och Västmanlands läns landsting inte tecknat några avtal med SOS Alarm om prioritering, alarmering och dirigering av ambulanser som gäller efter den 31 maj 2015.

Av MSB:s tillsynsrapport av alarmeringsavtalet framgår att myndigheten ser allvarligt på att SOS Alarm inte kunnat leva upp till kraven gällande svarstider.

Riksrevisionen har i maj 2015 lämnat granskningsrapporten Regeringens styrning av SOS Alarm – viktigt för människors trygghet (RiR2015:11). Av rapporten framgår bl.a. att Riksrevisionen gör bedömningen att det finns brister i förutsättningarna för- och styrningen av samhällets alarmeringstjänst. Senast i november 2015 kommer regeringen att i en skrivelse till riksdagen redogöra för vilka åtgärder som har vidtagits och avses bli vidtagna med anledning av Riksrevisionens granskning.

Stärkt räddningstjänst genom ökad samverkan

Den kommunala räddningstjänsten är organiserad med brandmän anställda på hel- eller deltid. Närmare 60 procent (ca 11 000) av personalen inom den kommunala räddningstjänsten utgörs av deltidsanställda brandmän. Kommunerna har problem med att rekrytera deltidsanställda brandmän särskilt i glesbygd och landsbygd och kan behöva stöd i det arbetet. MSB har vidtagit ett antal åtgärder för att stödja kommunerna i arbetet med att organisera räddningstjänsten med deltidsanställda brandmän. Utöver befintlig utbildningsverksamhet och omfattande stöd och informationsmaterial har myndigheten tagit fram en internetbaserad utbildningsplattform. Myndigheten har vidare i samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting påbörjat ett gemensamt arbete med fokus på rekrytering av deltidsanställda brandmän.

För att räddningstjänsten ska vara effektiv är samordning och samverkan nödvändig. MSB stöder löpande räddningstjänsterna i arbetet med

att stärka samverkan och samordning bl.a. genom olika forum för räddningstjänstansvariga myndigheter.

Andelen kvinnor inom den kommunala räddningstjänsten är cirka 4 procent. Andelen personer med annan bakgrund än nordisk är än lägre. MSB:s verksamhet för att stödja kommunerna i arbetet med jämställdhet, jämn könsfördelning bland personalen och mångfald för 2009–2014 slutfördes och utvärderades under 2014. Resultatet av utvärderingarna visar att räddningstjänsterna behöver stödja varandra och dela kunskap och resultat från olika åtgärder för att främja arbetet med jämställdhet och mångfald. För att åstadkomma ett sådant utbyte har ett antal räddningstjänster i samverkan med Sveriges Kommuner och Landsting och MSB bildat Nätverket för Jämställda Räddningstjänster. En ny inriktning för MSB:s stödverksamhet har utarbetats och beslutats för 2015–2018. En del i den fortsatta inriktningen är att bidra med stöd till ovan angivna nätverk.

Rakel – förbättrad möjlighet till samverkan och kriskommunikation

Antalet Rakelabonnemang fortsätter att öka. Vid utgången av 2014 var antalet abonnemang 58 500, vilket är en ökning med 7 procent jämfört med föregående år.

Rakels tillgänglighet har under året haft ett genomsnitt på 99,94 procent. Under året färdigställde MSB en egen radiolänk för en robustare transmission. Detta ökar förutsättningarna att undvika avbrott i kommunikationen via Rakel vid exempelvis längre strömavbrott.

Kostnaderna för Rakel uppgick till 491 miljoner kronor (ökning med 3,6 procent jämfört med 2013), vilket beror på förberedelser och övergång till ny driftsoperatör samt fortsatta satsningar på Rakels robusthet. Under samma period ökade avgiftsintäkterna till 418 miljoner kronor (ökning med 13 procent). Därutöver finansierades verksamheten med anslag dels för att finansiera ett lägre abonnemangspris för kommuner i enlighet med överenskommelsen mellan staten och Sveriges Kommuner och Landsting om kommunernas krisberedskap (37 miljoner kronor), dels anslag för att delfinansiera driften (48 miljoner kronor). Sammantaget innebar detta ett positivt resultat på 12 miljoner kronor vilket bidrog till att balansera tidigare års underskott.

Tabell 4.3 Kostnader och avgiftsintäkter för Rakel 2012-2014

Tusental kronor			
	2012	2013	2014
Kostnader	482 173	474 414	491 384
Avgiftsintäkter	311 823	369 412	418 290

Källa: MSB:s årsredovisning för 2014. I avgiftsintäkterna ingår intäkterna från MSB:s egna abonnemang.

Stöd och solidaritet genom insatser

MSB har under 2014 genomfört 212 insatser, 176 internationella insatser inom ramen för svensk biståndspolitik och 36 nationella insatser.

MSB har under 2014 gett stöd till samordning och andra former av resurser vid ett flertal händelser. Som exempel kan nämnas de höga vattenflöden som under året uppstod i Värmland, Jämtland och Dalarna, samt vid översvämningarna i Västsverige. Den mest omfattande nationella stödsatsen genomfördes i samband med skogsbranden i Västmanlands län. MSB bidrog med nationella förstärkningsresurser, stöd till ledningsstaben hos länsstyrelsen samt övrigt samordningsstöd. Sverige begärde internationellt stöd via EU:s civilskyddsmekanism i form av skopande flygplan. Det var första gången som MSB aktiverat den nationella förstärkningsresursen kopplad till värdlandsstöd.

MSB genomförde fler internationella insatser under 2014 jämfört med antalet under 2013 (157). Ökningen beror på fler humanitära insatser till följd av behovet av internationellt stöd efter händelser som bl.a. tyfonen Haiyan i Filippinerna, den förvärrade situationen i Irak och i Syrien samt ebola-utbrottet i Västafrika. Myndigheten har bistått med expertis inom bl.a. it och kommunikation, vatten och sanitet, logistikstöd samt boende- och kontorslösningar.

Ett exempel på ett omfattande bidrag är MSB:s insatser i Västafrika för att bistå ebola-hanteringen som fortfarande pågår. Den 16 oktober 2014 gav regeringen MSB i uppdrag att planera för och genomföra hälso- och sjukvårdsinsatser samt att utveckla en temporär funktion för rekrytering och samordning av frivillig svensk hälso- och sjukvårdspersonal. MSB fick även i uppdrag att bidra med andra relevanta resurser inom t.ex. logistik i syfte att bistå hanteringen. Insatserna har inneburit ett omfattande engagemang från MSB, i samverkan med berörda aktörer, och ställt krav på flexibilitet i en komplex situation. Under perioden november 2014 till januari 2015 hade

MSB ett 50-tal utsända svenskar på plats i Västafrika.

Vidare har myndigheten bistått med insatser inom humanitär minhantering, katastrofriskreducering och tidig återuppbyggnad.

MSB har även bidragit till EU:s insatser inom ramen för den gemensamma säkerhets och försvarspolitik (GSFP) genom personalbidrag inom it, logistik, säkerhet, sjukvård, HR, ekonomi m.m.. Sammanlagt rör det sig om ca 30 årsarbetskrafter till stöd för missioner inom civil kris- och konflikthantering. Resultaten av sveriges samlade deltagande i freds- och säkerhetsfrämjande insatser redovisas under utgiftsområde 5 Internationell samverkan.

Ovan nämnda exempel är ett urval av insatser som MSB har gett stöd till under 2014 med syfte att stärka krisberedskapsförmågan samt underlätta och skapa förutsättningar för bl.a. FN och EU att verka på plats i krisdrabbade områden.

MSB:s arbete med att integrera genus-, miljö- och säkerhetsperspektiv i insatsverksamheten har fortgått under 2014. Den handlingsplan som myndigheten utvecklade 2014 med målsättningen att öka antalet kvinnor i insats har bl.a. resulterat i ökad andel kvinnor bland myndighetens utsända insatspersonal. Efter att ha legat på 24 % under 2011-2013 har andelen kvinnor ökat till 30-31 % under 2013-2014.

MSB har bidragit till den årliga rapporten av svenska myndigheters genomförande av säkerhetsrådsresolution 1325.

Förmåga att skydda hav och kust

Räddningstjänst till sjöss

Miljöräddning

Kustbevakningen ska enligt det precisa mål som regeringen har ställt upp i myndighetens regleringsbrev ha en förmåga att kunna bekämpa oljeutsläpp upp till 10 000 ton. För att säkerställa detta har myndigheten under 2014 dels utvecklat sina arbetsmetoder på området, dels genomfört en ännu mer noggrann beredskapsplanering än tidigare år. Arbetet har i stor utsträckning genomförts mot bakgrund av de risk- och sårbarhetsanalyser som myndigheten har tagit fram. Åtgärderna har i den operativa verksamheten resulterat i att myndighetens

miljöskyddsfartyg och kombinationsfartyg har ombaserats för att de snabbare ska kunna användas vid insatser inom de geografiska högriskområdena för utsläpp av olja och andra skadliga ämnen. Kustbevakningsflyget har genom fortlöpande sjöövervakning på ett väsentligt sätt bidragit till att myndigheten har kunnat upprätthålla en god kontroll och hög beredskap på miljöräddningsområdet.

Under våren 2014 lade Kustbevakningen ett varsel om totalt 20 procent av myndighetens personal inför 2015 i och med myndighetens ansträngda ekonomiska situation. För att anpassa verksamheten efter budgetramen har Kustbevakningen även haft ett uppehåll i aspirantutbildningen under åren 2009, 2010 och 2014, vilket motsvarar 72 aspiranter. I och med regeringens förslag på ekonomiska tillskott i budgetpropositionen för 2015 kunde varslat dras tillbaka och nya aspiranter rekryteras inför höstens utbildningar 2015. Trots detta har personalbrist uppstått inom myndigheten, vilket har påverkat Kustbevakningens förmåga och uthållighet att bekämpa större oljeutsläpp.

Myndighetens övriga verksamhet påverkas också av personalläget. Regeringens förslag på ekonomiska tillskott i budgetpropositionen 2015, som senare beslutades av riksdagen, ger dock Kustbevakningen förutsättningar för att rekrytera personal i syfte att konsolidera verksamheten.

Tabell 4.4 Olje- och kemskyddsoperationer 2009-2014

Antal						
	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Oljeskyddsoperationer	51	30	42	50	43	55
Kemskyddsoperationer	0	2	0	2	2	0

Källa: Kustbevakningens årsredovisning för 2014.

Under 2014 har Kustbevakningen endast behövt genomföra 55 mindre oljeskyddsoperationer. Det har under året inte inträffat någon större händelse med omfattande utsläpp som följd.

Sjöräddning

Under 2014 har Kustbevakningens närvaro med större fartyg i Sveriges ekonomiska zon varit en betydelsefull resurs för den samlade räddningsberedskapen till sjöss. Under svåra väderförhållanden prioriterar Kustbevakningen att ha tillgängliga resurser till havs under patrull i

områden med hög trafikintensitet. Det ger korta insatstider vid eventuella olyckor. När sjöräddning av liv aktualiseras går sådana insatser givetvis före all annan pågående verksamhet vid myndigheten.

Under 2014 har Kustbevakningen bidragit med fartyg och flygplan på de utlarmningar som inkommit till myndigheten, antingen genom att Sjöfartsverket har begärt assistans eller när larm inkommit på annat sätt. Kustbevakningen har redovisat att myndigheten under 2014 medverkade i 115 sjöräddningsinsatser med en eller flera enheter. Enligt Sjöfartsverkets statistik inkom totalt 885 larm under 2014.

Sjöövervakning och kontrollverksamhet

Miljöövervakning

Tabell 4.5 Utsläpp och rättsliga åtgärder 2010-2014

Antal					
	2010	2011	2012	2013	2014
Anmälda utsläpp	339	382	317	266	324
Konstaterade utsläpp	240	264	254	207	258
Inledda förundersökningar	118	126	120	94	69
Lagföringar*	11	2	9	7	5

Källa: Kustbevakningens årsredovisning för 2014.

*Domar/strafförelägganden/företagsbot

Inom miljöövervakningsområdet ligger antalet oljeutsläpp på ungefär samma nivåer som 2010 då Kustbevakningen uppnådde målet i sitt regleringsbrev; att utsläppen skulle vara på en försumbar nivå. Utsläppen till sjöss i de stora fartygsstråken har enligt Kustbevakningen en tydligt nedåtgående trend medan antalet konstaterade mindre spill i hamnar har ökat något.

Kustbevakningen bedömer att ökningen i hamnområdena troligtvis inte är faktiska, utan snarare ett resultat av en ökad miljömedvetenhet bland enskilda personer och som en följd av det en större rapporteringsbenägenhet hos dem. Liksom de senaste åren var antalet lagföringar under 2014 lågt i förhållande till antalet konstaterade utsläpp. I samverkan med Åklagarmyndigheten (Riksenheten för miljö- och arbetsmiljömål) kommer Kustbevakningen att analysera orsakerna till den låga lagföringandelen i de brottsutredningar

avseende oljeutsläpp som myndigheten redovisar till åklagare.

Fiskerikontroller

Tabell 4.6 Fiskeriövervakning 2010-2014

Antal	2010	2011	2012	2013	2014
Inspektioner till sjöss	284	309	370	361	386
JDP kampanjer	15	15	15	11	
JDP-dagar					159
Kontrollåtgärder	11 427	10 581	11 904	11 098	9540
Fördelning mellan fritids- och yrkesfiske	61-39	57-43	63-37	63-37	62-38
Misstänkta brott anmälda till polis	558	235	299	215	186

Källa: Kustbevakningens årsredovisning för 2014.

När det gäller fiskerikontrollen under 2014 har Sveriges deltagande i gemenskapens kontrollprogram, s.k. Joint Deployment Plan (JDP), varit fortsatt högt och i nivå med kraven från EU. Under 2014 har Havs- och vattenmyndigheten och Kustbevakningen haft ett nära samarbete och har som ett led i det tagit fram en gemensam tillsynsplan. Övervakningen och kontrollen av fisket har dels skett genom riktade kontroller som föregåtts av riskanalys, dels genom ett mer slumpmässigt urval av kontrollobjekt under ordinarie patrullering.

Kustbevakningen har också med sitt flyg utfört övervakning i Nordostatlanten (NEAFC Regulatory Area). I februari 2014 gav dåvarande regeringen Havs- och vattenmyndigheten och Kustbevakningen ett gemensamt uppdrag att ta fram en kontrollstrategi för det svenska räkfisket på Västkusten. Detta uppdrag redovisades i slutet av maj 2014. Med utgångspunkt i den strategin har Kustbevakningen under 2014 haft ett ökat fokus på räkfisket och har även börjat tillämpa vissa utökade kontrollmoment.

Sjötrafikövervakning

Den sjötrafikövervakning som Kustbevakningen genomfört under 2014 har omfattat ordning och säkerhet till sjöss, nykterhet till sjöss och sjötrafikregler. Riktade kontroller har genomförts vid tider och på platser där behovet bedömts vara som störst, dvs. vid större evenemang och i områden där Kustbevakningen av erfarenhet vet att det förekommer en intensiv fritidsbåtstrafik samt där olyckor kan få stora konsekvenser, en s.k. riskanalysbaserad metod.

Vad gäller sjöfyllerikontroller bedömer myndigheten att dess närvaro till sjöss och genomförandet av kontroller har haft en preventiv verkan på sjöfylleriet samt att det bidragit till att utfallet (antalet anmälda brott i förhållande till antalet genomförda kontroller) årligen minskar. Myndigheten redovisar att sedan 2010 (då en nedre gräns för sjöfylleri på 0,2 promille infördes) har utfallet, dvs. antalet positiva utandningsprov i förhållande till det totala antalet genomförda prov, gått från 9 procent till att under 2014 ligga på 4,4 procent vilket innebär att utfallet har halverats sedan 2010. Antalet genomförda prov har under samma period minskat från ca 3 200 till 2 300.

Sjösäkerhetstillsyn

Kustbevakningen har under 2014 utfört lastsäkrings- och farligt godstillsyner i hamnarna för att kontrollera att inblandade aktörer uppfyller grundläggande säkerhetskrav. Syftet är att bidra till att förebygga, hindra och begränsa att sjötransporterna orsakar skador på liv, hälsa, miljö eller egendom.

Tabell 4.7 Kontrollåtgärder (sjösäkerhetstillsyn) 2010-2014

Antal	2010	2011	2012	2013	2014
Kontrollåtgärder	12 864	12 882	12 227	14 263	16 064
Anmälda brott	77	114	94	89	113
Förbud	1 145	897	744	770	822
Ordningsbot	3	62	92	74	61

Källa: Kustbevakningens årsredovisning för 2014.

Gränskontroll och tullkontroll

Kustbevakningen har under 2014 arbetat efter den tillsynsplan som tagits fram avseende gränskontrollsområdet. Tillsynsplanen utgår från den myndighetsgemensamma gränskontrollstrategi som Kustbevakningen och Polismyndigheten har tagit fram i syfte att etablera en enhetlig nationell gränskontroll.

Kustbevakningen har även under året medverkat i ett antal insatser, såväl nationella som internationella. Samarbete har bl.a. skett nationellt med Polismyndigheten och inom ramen för ett samarbete mellan gränskontroll- och kustbevakningsmyndigheter runt Östersjön (Baltic Sea Region Border Control Cooperation).

Kustbevakningen har under 2014 även samverkat med Tullverket och flera gemensamma insatser har genomförts. Utöver

kontroller på handelsfartyg har myndighetsgemensamma tullkontroller också genomförts på kryssningsfartyg och fritidsbåtar där de olika myndigheterna bidragit med sin specifika kompetens, t.ex. utifrån sjögående enheter eller med dykare från Kustbevakningen samt hundar och särskild teknisk utrustning från Tullverket.

Övrig brottsbekämpning och bekämpning av grov organiserad brottslighet

Kustbevakningen medverkar i den myndighetsgemensamma satsningen mot grov organiserad brottslighet (GOB). Under 2014 har Kustbevakningen bland annat deltagit i operativa rådets möten (som leds av Polismyndigheten). Kustbevakningen har även medverkat i det nationella underrättelsecentrumet (NUC) samt i sju av åtta regionala underrättelsecentrum (RUC). Myndigheten har under 2014, i syfte att effektivisera och förbättra myndighetens arbete med att upptäcka och förhindra brottslig verksamhet, slutfört en översyn av den interna underrättelseverksamheten.

Enligt Kustbevakningen har detta lett till en utveckling av arbetsmetoderna inom underrättelseverksamheten vilket ökat informationsinflödet som ligger till grund för underrättelsearbetet. Detta har enligt myndigheten förbättrat möjligheterna till att bedriva den operativa ledningen av verksamheten underrättelsebaserat.

Kustbevakningen har även använt sin specifika kompetens, Kustbevakningsflyget, för att medverka till att bekämpa den grova organiserade brottsligheten samt brott inom myndighetens ansvarsområde. Kustbevakningen har vidare bistått Polismyndigheten med ribbåtar och båtförare.

Myndighetssamverkan

Kustbevakningen är en utpräglad samverkansmyndighet och utöver den samverkan som nämnts ovan samverkar Kustbevakningen också med Försvarmakten. Kustbevakningens samverkan med Försvarmakten har under 2014 fortsatt utgått från det samverkansavtal som finns mellan myndigheterna. Inriktningen i detta avtal är fastställd i en gemensam handlingsplan som bl.a. omfattar utökad samverkan avseende utbildning av dykare. Vidare har även tre haveriutredningar, efter incidenter, genomförts i samverkan med Försvarmaktens dykerikompetenscenter.

Under året deltog Kustbevakningen och Försvarmakten i en CBRNE-övning i Stockholm, en övning som skedde i samverkan med Polismyndigheten och Tullverket.

Kustbevakningen har under hösten 2014 bidragit med sitt flyg för övervakning i samband med Försvarmaktens underrättelseoperation i Stockholms skärgård.

En myndighetsgemensam utredning om möjligheterna till utökad samverkan avseende övervakning av sjöterritoriet och sjörörlig logistik har under året avrapporterats till regeringen. Ytterligare två myndighetsgemensamma utredningar har under året redovisats till regeringen. En rapport om infrastrukturens samordning (uppdrag till Kustbevakningen, Försvarmakten, Sjöfartsverket och Trafikverket) samt en rapport om effektivisering av statens maritima resurser (uppdrag till Kustbevakningen, Försvarmakten, och Sjöfartsverket). Rapporterna bereds f.n. inom Regeringskansliet.

Annan kustbevakningsverksamhet

Internationell samverkan

Kustbevakningen deltar inom miljöräddningsområdet löpande i arbete inom ramen för Helsingforskommissionen (HELCOM), BONN-avtalet och Köpenhamnsavtalet. Under 2014 har Kustbevakningen inom ramen för HELCOM deltagit i en miljöskyddsövning och också genomfört flygövervakning enligt avtal.

Kustbevakningen har under 2014 medverkat i en expertgrupp inom Arktiska rådet. Kustbevakningens samverkan inom Arktiska rådet avser framförallt miljöräddningstjänst inom Ishavsområdet. Under 2013 undertecknade de arktiska staterna ett nytt bindande samarbetsavtal om beredskap och insatser vid marina oljeföroreningar i Arktis. En första övning genomfördes inom ramen för samarbetsavtalet under 2014 under kanadensisk ledning.

Kustbevakningen har en bilateral överenskommelse om samverkan med det finska gränsbevakningsväsendet. Under 2014 har bl.a. en operativ samverkan skett avseende miljöövervakning i Bottniska viken och norra Östersjön in mot Finska viken i enlighet med vad som överenskommit inom Köpenhamnsavtalet.

Tabell 4.8 Redovisning av operation Hermes 2014

Antal		2014
Kustbevakningstjänstemän som tjänstgjort i Italien		14
Planerade flygpas (inkl. transportflygning)		20
Genomförda flygpas (inkl. transportflygning)		21
Inställda flygpas		0
Antal flygtimmar (inkl. transportflygning)		100,3
Deklarerade SAR-fall (Kustbevakningen)		11
Räddade personer från SAR-fall		1 742

Källa: Kustbevakningens årsredovisning för 2014.

Kustbevakningen deltog under april månad 2014 med ett sjöövervakningsflygplan och besättningar i den av FRONTEX koordinerade operationen HERMES i Medelhavet där Italien var värdland. Kustbevakningen bistod de nationella myndigheterna med övervakning till havs och bidrog i olika sjöräddningsinsatser till havs där migranter hamnat i sjönöd.

Ständigt förbättringsarbete – följa upp, lära och inrikta

Utredning av olyckor – ett arbete för att förbättra säkerheten

Att dra lärdomar av inträffade olyckor och kriser är en viktig del i arbetet med att utveckla och förbättra samhällets förmåga att förebygga och hantera framtida händelser.

Statens haverikommissionens verksamhet utgör ett viktigt verktyg i ett systematiskt säkerhetsarbete och myndighetens undersökningar fortsätter att skapa förutsättningar att lära från olyckor och tillbud.

Andelen undersökningar som slutfördes inom tolv månader var 47 procent 2014. Genomsnittlig utredningstid var 16,2 månader (med en mediantid på 13 månader). Detta är en försämring i förhållande till föregående år, men en marginell förbättring i förhållande till 2012.

Tabell 4.9 Genomsnittlig utredningstid 2012-2014

månader			
	2012	2013	2014
Utredningstid	16,6	13,6	16,2

Källa: Statens haverikommissionens årsredovisning för 2014.

Andelen pågående undersökningar vid årets slut som överstigit en utredningstid på 12 månader har dock minskat markant jämfört med tidigare

år. Detta samtidigt som antalet ärenden som myndigheten hanterar har ökat.

Under 2014 drabbades Sverige av den största skogsbranden i modern tid och strax därefter drog oväder in på flera håll i landet som orsakade omfattande översvämningar.

Skogsbranden är föremål för flera utredningar och utvärderingar. Skogsbrandutredningen har lämnat sin utvärdering till regeringen. Utredarens kartläggning av insatsen visar på en avsaknad av riskbedömning i brandens inledande skede. Vidare fanns det under insatsens inledande dygn inte någon samlad lägesbild. Räddningstjänsten hade dessutom begränsad kunskap om skogsbrandsindex, -beteende och -släckning. MSB har fått uppdraget att utifrån Skogsbrandutredningens slutsatser samt från andra relevanta utredningar föreslå eventuella förbättringsåtgärder i syfte att stärka samhällets krisberedskap.

Med anledning av de skyfall som resulterade i översvämningar sommaren 2014 har MSB uppdragit åt länsstyrelserna i Halland, Västra Götaland och Värmland att kartlägga översvämningarnas konsekvenser för liv och hälsa, miljö, kulturarv och ekonomisk verksamhet.

4.2.3 Analys och slutsatser

Förmåga att motstå störningar – förebygga olyckor och kriser

För att uppfylla målet för vår säkerhet att värna samhällets funktionalitet, målet för krisberedskapen att minska risken för och konsekvenserna av allvarliga störningar, kriser och olyckor samt målet för arbetet med skydd mot olyckor, har det under 2014 fortsatt bedrivits ett förebyggande arbete. Arbetet har handlat om att förbättra skyddet mot olyckor och att stärka krisberedskapen inom olika områden, t.ex. förebyggande åtgärder avseende hanteringen av farliga ämnen och förbättringar av informationssäkerheten.

Det förebyggande arbetet är långsiktigt och genomförs fortlöpande av ansvariga aktörer. I enlighet med ansvarsprincipen har samhällets aktörer vidtagit förebyggande åtgärder för att förbättra robustheten inom respektive ansvarsområde. Dessa åtgärder har i huvudsak finansierats av ansvarig aktör.

Regeringen bedömer att det förebyggande arbetet avseende skydd mot olyckor, brandskydd och naturolyckor har gett resultat under året. Det gäller t.ex. arbetet enligt den nationella strategin för att stärka brandskyddet genom stöd till enskilda och Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps (MSB:s) framtagande av kunskapsunderlag och stöd till kommuner och länsstyrelser för att förebygga naturolyckor, bl.a. en vägledning för uppföljning av hanteringen av översvämningar.

Utöver de åtgärder som finansierats av respektive ansvarig aktör har åtgärder för att stärka krisberedskapen även vidtagits med medel från utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap. Det gäller t.ex. tillsynsverksamhet, kunskapsuppbyggnad genom informationsspridning, kartläggningar och analyser i samhällsviktiga verksamheter.

Åtgärder har vidtagits för att hanteringen av farliga ämnen ska vara säker. Regeringen bedömer att den framtagna strategin på CBRNE-området, arbetet med tillsyn, tillsynsvägledning och marknadskontroll har minskat risken för olyckor med farliga ämnen. Gällande kärnenergi-beredskapen gör regeringen bedömningen att framtagandet av en ny beredskapsplan ökat förutsättningarna för samverkan mellan berörda aktörer vid en kärnteknisk olycka. Sammantaget bedöms åtgärderna ha minskat riskerna inom detta område.

Regeringen anser mot bakgrund av bl.a. Riksrevisionens rapport om informations-säkerhet i den civila statsförvaltningen (RiR2014:23) att det krävs ett fortsatt arbete för att förbättra informationssäkerheten. Alla aktörer i samhället behöver fortlöpande arbeta aktivt för att stärka förmågan att förebygga och hantera it-incidenter som kan påverka vår samhällsviktiga verksamhet. Internationellt samarbete är en förutsättning för att utveckla och säkerställa en robustare informations-säkerhet nationellt. Det nordiska samarbetet är särskilt prioriterat. Det finns ett antal områden där informationssäkerheten i den civila statsförvaltningen kan utvecklas. Regeringens bedömning är att det arbete som gjorts under året, bl.a. av MSB, har bidragit till att öka informationssäkerheten i samhället.

Förmåga att hantera nödlägen – räddningstjänst, krishantering och civilt försvar

Om det inträffar en olycka eller kris är målet för krisberedskapen att trygga människors hälsa och personliga säkerhet samt att hindra eller begränsa skador på egendom eller miljö.

Resultatet av det arbete som har bedrivits för att uppnå målen redovisas så långt det är möjligt med utgångspunkt i hur olyckor och kriser som har inträffat under året har hanterats. Förutsättningarna för att kunna redovisa måluppfyllelse avseende hanteringen av det stora antalet mindre olyckor som inträffat under året skiljer sig från förutsättningarna att kunna redovisa resultat från hanteringen av mer sällan förekommande större och allvarigare olyckor och krissituationer med omfattande samhällskonsekvenser.

I den utsträckning som samhället inte har drabbats av krissituationer under året måste resultatredovisningen utgå från de förberedelser som har vidtagits för att utveckla och upprätthålla en förmåga att hantera sådana situationer.

Inom området skydd mot olyckor bedömer regeringen att förmågan har stärkts i flera avseenden. För att räddningstjänsten ska vara effektiv är samordning och samverkan nödvändig. Regeringen bedömer att arbetet genom olika räddningstjänstforum har bidragit till en effektiv räddningstjänst genom att samverkan och samordning stärkts.

Regeringen bedömer att den kommunala räddningstjänstens sammansättning vad gäller kön och etnisk bakgrund i större utsträckning behöver återspegla samhället. Detta för att stärka kompetensen inom den kommunala räddningstjänsten.

Alarmeringstjänsten är en samhällsviktig verksamhet som har stor betydelse för såväl nödställda personer som samhällets skydd mot olyckor och krisberedskap. Alarmeringstjänsten måste i alla lägen fungera på ett säkert och effektivt sätt. Regeringen ser därför allvarligt på att svarstiderna för nödnumret 112 ökat och följer noggrant utvecklingen inom området.

Regeringen bedömer att krisberedskapsförmågan har förbättrats genom finansiering från anslag 2:4 *Krisberedskap*. Anslaget har använts för projekt som stimulerar samverkan och för åtgärder som kommit till nytta vid hanteringen av olika händelser som

inträffat under året. Det gäller hanteringen av bränder, översvämningar och störningar i samhällsviktiga funktioner som telekommunikationer samt el- och dricksvattenförsörjningen.

Regeringen bedömer att samverkan och kriskommunikation har förbättrats genom en fortsatt ökad anslutningsgrad till Rakel. Med utgångspunkt i målet att Rakel ska vara ett självfinansierat system ser regeringen även positivt på att avgiftsintäkterna har ökat.

Regeringen bedömer att MSB:s insatser i form av bl.a. stöd för ledning och samverkan samt i form av förstärkningsresurser har bidragit till en framgångsrik hantering av ett antal händelser. Vidare bedömer regeringen att MSB genom internationella insatser bidragit till att minska lidande och skadeverkningar vid allvarliga olyckor och katastrofer i andra länder. Förmågan att hantera nödlägen har även förbättrats genom utbildningar och verksamhet som har bedrivits av frivilliga. Detta visade sig bl.a. vid hanteringen av skogsbranden i Västmanland där frivilligas insatser spelade en betydande roll.

Under många år har det endast bedrivits ett begränsat arbete att planera och förbereda civilt försvar. Detta har sin grund i den hotbild och den inriktning för försvaret som följde efter det kalla krigets slut. I praktiken upphörde berörda myndigheters och andra aktörers planering för höjd beredskap eftersom det inte längre fanns något behov.

Förmåga att skydda hav och kust

Samhällets förmåga att skydda hav och kust är en viktig del i arbetet med skydd mot olyckor och krisberedskap. Regeringen bedömer att Kustbevakningens måluppfyllelse är god samtidigt som situationen med personalbrist med anledning av det ekonomiska läget har påverkat myndighetens verksamhet.

Kustbevakningens arbete inom miljöräddningstjänst har bidragit till att nå de angivna målen för krisberedskap och för skydd mot olyckor samt miljökvalitetsmålen i utgiftsområde 20, i synnerhet målen: Hav i balans samt levande kust och skärgård och Levande sjöar och vattendrag.

Myndigheten utvecklar kontinuerligt sin verksamhet för att förbättra sin förmåga att bekämpa små och stora oljeutsläpp och

resultatet visar på att förmågan i flera avseenden har förbättrats, exempelvis genom snabbare insatser tack vare myndighetens arbete med att optimera fartygens basering närmare geografiska högriskområden samt Kustbevakningsflygets övervakning. Däremot har personalbristen inom myndigheten påverkat myndighetens förmåga och uthållighet att bekämpa större oljeutsläpp. Myndighetens övriga verksamhet påverkas också av personalläget. Regeringen ser allvarligt på den uppkomna situationen.

Inom de flesta av Kustbevakningens övervaknings- och kontrollområden finns det enligt myndighetens bedömning indikationer på att regelefterlevnaden har ökat. Myndighetens närvaro till sjöss, riskanalysbaserade kontroller och fiskerikontroller har enligt myndighetens bedömning bidragit till att förebygga brott med ett minskat antal brottsanmälningar. Regeringen delar denna bedömning. Inom miljöövervakningen var dock antalet lagföringar fortsatt lågt i förhållande till antalet konstaterade utsläpp. Inte heller inom fiskerikontrollen leder Kustbevakningens brottsanmälningar i förhållandevis stor utsträckning till lagföring. Regeringen anser att det är angeläget att Kustbevakningen, i samverkan med övriga berörda myndigheter, vidtar ytterligare åtgärder för att öka antalet lagföringar på de aktuella områdena.

Ständigt förbättringsarbete – följa upp och lära

Förmågan att förebygga, motstå och hantera allvarliga olyckor och kriser behöver kontinuerligt utvecklas. I utvecklingsarbetet måste hänsyn tas till erfarenheter från hanteringen av tidigare olyckor och kriser.

Statens haverikommission har genom sin verksamhet bidragit till att nå målen för såväl krisberedskapen som för skydd mot olyckor. Under året har myndigheten i huvudsak uppvisat goda verksamhetsresultat. Däremot har myndigheten inte i alla delar uppnått det författningsstyrda och specifika skyndsamhetskravet som gäller för undersökningsverksamheten. Regeringen bedömer att det är angeläget att myndighetens arbete med att effektivisera sin undersökningsverksamhet fortskrider.

Regeringen bedömer att den samlade utbildnings- och övningsverksamheten på

krisberedskapsområdet bidragit till en utvecklad förmåga att hantera olyckor och kriser. Den nationella tvärsektorielle övningsplaneringen och samordningen av övningsverksamheten bedöms ha utvecklats under året.

4.3 Politikens inriktning

Förmåga att motstå störningar – förebygga olyckor och kriser

Krisberedskap och skydd mot olyckor

Risk- och sårbarhetsanalyser

Myndigheters, kommuners och landstings risk- och sårbarhetsanalyser är ett fortsatt viktigt underlag för bedömningen av samhällets krisberedskap och ska utgöra ett strategiskt planeringsverktyg för att inrikta och utveckla samhällets krisberedskap. Arbetet med risk- och sårbarhetsanalyser ska bidra till en ökad riskmedvetenhet hos berörda aktörer.

Regeringen vill framhålla vikten av att berörda aktörer omhändertar analysens resultat och åtgärdar identifierade brister både inom aktörens egen verksamhet och i samverkan med andra aktörer. Det är av särskild vikt att risker och sårbarheter som har återkommit under flera års tid åtgärdas.

Stärkt brandskydd genom stöd till enskilda

Enligt regeringens uppfattning bör brandskyddsarbetet i större utsträckning utgå från enskildas förutsättningar och behov av skydd. Regeringen bedömer att arbetet inom ramen för den nationella samverkanverkansgruppen för brandskyddsfrågor bidrar till att minska antalet omkomna och allvarligt skadade till följd av bränder. Arbetet bör därför vidareutvecklas.

Förebyggande arbete med naturolyckor

En av många utmaningar som samhället står inför som en konsekvens av ett förändrat klimat är ett mer extremt väder med ökade risker för sådana störningar i verksamheter som kan ge allvarliga konsekvenser för samhället. För att kunna möta dessa utmaningar gör regeringen bedömningen att det krävs ett ökat fokus på klimatanpassning och det förebyggande arbetet. Med anledning av detta gör regeringen en

omfattande satsning på anslaget för förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor under perioden 2016–2019. Satsningen möjliggör för kommuner att kunna vidta fler förebyggande åtgärder. Kommunerna kan därmed också i ökad utsträckning genomföra fördjupade analyser av identifierade riskområden. Regeringen anser att för att bygga ett klimatsäkert och hållbart samhälle bör fysisk planering och byggande, arbete med olycks- och krisberedskap samt hantering av olyckor och allvarliga störningar ses i ett helhetsperspektiv. Det är viktigt att kommuner och andra lokala aktörer säkerställer att förebyggande åtgärder vidtas för att begränsa naturolyckors konsekvenser och att detta knyts ihop med klimatanpassningsarbetet i fråga om markanvändning i samband med fysisk planering.

Det nya FN-ramverket för katastrof- och riskreducering, Sendai Framework for Disaster Risk Reduction 2015–2030, har ett brett anslag som betonar vikten av tvärsektoriell samverkan bl.a. genom att det finns nationella plattformar i arbetet för att framgångsrikt kunna förebygga naturolyckor. MSB har inom ramen för det tidigare FN-ramverket samordnat arbetet i Sverige genom den nationella plattformen för arbetet med naturolyckor. Regeringen anser att MSB fortsatt bör ha en central roll i implementeringen av det nya FN-ramverket.

Anslag 2:4 Krisberedskap

I budgetpropositionen för 2015 angav regeringen principer för hur medlen från anslag 2:4 *Krisberedskap* ska användas (prop. 2014/15:1 utg.omr. 6, bet. 2014/15:FöU1, rskr. 2014/15:63). Dessa principer ska fortsatt gälla.

Civilt försvar

I propositionen Försvarspolitisk inriktning – Sveriges försvar 2016–2020 (prop. 2014/15:109) lämnades våren 2015 en inriktning för det civila försvaret. Av denna anledning lämnas endast en mer begränsad inriktning i detta avsnitt.

Totalförsvar är den verksamhet som behövs för att förbereda Sverige för krig. Totalförsvaret består av militärt försvar och civilt försvar. Totalförsvarets förmåga ska stärkas genom en sammanhängande planering.

Civilt försvar är den verksamhet som statliga myndigheter, kommuner och landsting samt enskilda, företag, föreningar m.fl. genomför i

syfte att göra det möjligt för samhället att hantera situationer då beredskapen höjs.

Målet för det civila försvaret redovisas inledningsvis i avsnitt 4. De tre delarna i målet för det civila försvaret är ömsesidigt förstärkande.

I nuläget är det av särskild betydelse att planeringen för det civila försvarets bidrag till Försvarmaktens operativa förmåga vid höjd beredskap och då ytterst i krig omhändertas.

Beredskapsplanering - verksamhet avseende civilt försvar

Planeringen för totalförsvaret bör återupptas. En sammanhängande planering för totalförsvaret säkerställs genom planeringsanvisningar till berörda myndigheter. Planeringen är ett första steg i återupptagandet av verksamhet och åtgärder inom ramen för det civila försvaret.

Förmågan att hantera kriser i samhället i fredstid ger en grundläggande förmåga att också hantera situationer under höjd beredskap. Planering för situationer med höjd beredskap och ytterst krig är därför en del av myndigheters samlade beredskapsansvar. Myndigheter som har ett särskilt ansvar ska vidta de förberedelser som krävs inom respektive ansvarsområde vid höjd beredskap (bevakningsansvariga myndigheter). De ska särskilt planera för att kunna anpassa verksamheten inför en förändrad säkerhetspolitisk situation och genomföra den omvärldsbevakning och de risk- och sårbarhetsanalyser samt de utvecklingsinsatser som krävs för att myndigheten ska kunna klara sina uppgifter vid höjd beredskap. Myndigheterna har också skyldighet att ta ut, utbilda och öva berörd personal för myndighetens verksamhet vid höjd beredskap.

Det är viktigt att det civila försvaret bidrar till Försvarmaktens operativa förmåga vid höjd beredskap och då ytterst i krig. Planeringen för det civila försvarets stöd till Försvarmakten vid höjd beredskap bör ta sin utgångspunkt i Försvarmaktens behov. Exempelvis kommer transport och logistik, försörjning av livsmedel, drivmedel, elektricitet och telekommunikation samt tillgång till sjukvårdsresurser att kunna utgöra särskilda behov för det militära försvaret. Det civila försvaret bör inledningsvis planera för att kunna lösa uppgifter under krig i 5–10 dagar. Planeringen för övriga uppgifter inom det civila försvaret avseende skyddet av befolkningen och upprätthållandet av samhällsviktig verksamhet

bör dock kunna utföras under en betydligt längre tid.

Särskilda förmågor - psykologiskt försvar

Det försämrade omvärldsläget aktualiserar behovet av ett psykologiskt försvar anpassat efter dagens förhållanden. Det psykologiska försvaret bör utvecklas inom ramen för det civila försvaret och ska syfta till att säkerställa ett öppet och demokratiskt samhälle med åsiktsfrihet och fria medier. Såväl i fred som vid höjd beredskap och då ytterst i krig bidrar värnandet av dessa grundläggande värden till att öka befolkningens risk- och krismedvetenhet, motståndanda och försvarsvilja. Därmed förbättras samhällets förmåga att hålla emot och avvärja påtryckningar från en eventuell motståndare. Berörda aktörers samverkan för att stärka det psykologiska försvaret bör utvecklas. MSB och övriga berörda myndigheters verksamhet avseende psykologiskt försvar bör med tillgängliga medel, och med respekt för den grundlagsskyddade tryck- och yttrandefriheten, tydliggöras och utvecklas. Regeringen avser att noga följa arbetet med att utveckla Sveriges förmåga till psykologiskt försvar.

Särskilda förmågor – att identifiera och möta påverkanskampanjer

Sverige bör utveckla sin förmåga att identifiera och möta påverkanskampanjer. Berörda myndigheter och aktörer måste, med respekt för den grundlagsskyddade tryck- och yttrandefriheten, kunna identifiera och möta påverkanskampanjer och neutralisera propagandakampanjer såväl under fredstida förhållanden som under höjd beredskap. Resurser för detta finns redan i dag vid ett flertal myndigheter. Berörda aktörers samverkan för att motverka sådana kampanjer måste utvecklas i syfte att på bästa sätt nyttja existerande resurser. Flera myndigheter inklusive försvarsmyndigheterna och rättsvärdande myndigheter har härvidlag viktiga uppgifter.

Informations- och cybersäkerhet

Det förändrade omvärldsläget medför bl.a. att nya konstellationer av aktörer och tillvägagångssätt skapas och att hot och risker uppstår och förändras snabbare. Det blir därför allt svårare att dra en tydlig gräns mellan det civila samhällets behov av informations- och cybersäkerhet, och skyddet för Sveriges säkerhet och skyddet mot terrorism.

Regeringen anser att det för att stärka informations- och cybersäkerheten krävs en förbättrad samordning och samverkan i syfte att få en helhetssyn vad gäller hoten, det som ska skyddas och säkerhetsåtgärderna. Det måste också säkerställas att statens informationstillgångar har ett tillräckligt skydd och att det är tydligt vilka regelverk som ska gälla.

En del i arbetet med att skapa en helhetssyn är att införa ett system för obligatorisk it-incidentrapportering för i första hand statliga myndigheter. Vid införandet av ett sådant system måste EU:s kommande s.k. NIS-direktiv beaktas då det planeras innehålla krav på it-incidentrapportering för både privata och statliga aktörer inom ett antal sektorer.

Eftersom området är globalt anser regeringen att det är viktigt att samarbetet med internationella partners utvecklas och stärks för att kunna åstadkomma nationella förstärkningsåtgärder.

Riksrevisionens rapport Informationssäkerhet i den civila statsförvaltningen (RiR 2014:23), betänkandet Informations- och cybersäkerhet i Sverige – Strategi och åtgärder för säker information i staten (SOU 2015:23) samt betänkandet En ny säkerhetsskyddslag (SOU 2015:25) visar på att det finns ett behov av att vidta åtgärder för att stärka informations- och cybersäkerheten i Sverige. Regeringen avser därför att även fortsättningsvis prioritera informations- och cybersäkerhetsområdet. De nämnda underlagen kommer att ligga till grund för regeringens fortsatta arbete.

Förmåga att hantera nödlägen – räddningstjänst, krishantering och civilt försvar

Den enskilda människans förmåga och frivilliga resurser

Regeringen ser ett behov av att analysera vilka ansvarsområden och vilka uppgifter inom krisberedskapen och det civila försvaret som bäst kan mötas av frivilliga krafter.

Utvecklingen av samhällets räddningstjänst

Kommunal räddningstjänst organiserad med deltidsanställda brandmän har stor betydelse för räddningstjänstverksamheten. Arbetet med att rekrytera och organisera räddningstjänsten med deltidsanställda brandmän behöver utvecklas.

MSB bör fortsätta att stödja kommunerna i detta arbete. Det är samtidigt av vikt att kommunerna själva är aktiva i utvecklingsarbetet eftersom de är huvudansvariga för att organisera räddningstjänsten. Regeringen kommer ingående att följa utvecklingen på detta område.

För att enskilda ska uppleva att samhället är tryggt och säkert är det av grundläggande betydelse att det finns hjälpresurser som kan gripa in och bistå vid olyckor och kriser som den enskilde inte själv kan hantera. Genom samverkan mellan de s.k. blåljusaktörerna (polis, räddningstjänst och ambulansverksamhet) kan samhällets hjälpresurser utnyttjas bättre för att skapa ökad säkerhet och trygghet för enskilda i hela landet. MSB bör även fortsättningsvis stödja samverkan mellan blåljusaktörer och andra aktörer.

En jämnare könsfördelning och en större mångfald inom den kommunala räddningstjänsten är enligt regeringens bedömning av betydelse för att ytterligare stärka den samlade kompetensen och kvaliteten i stort inom räddningstjänsten. MSB bör därför även i fortsättningen stödja kommunerna i arbetet för ökad jämställdhet, förbättrad könsbalans och större etnisk mångfald inom räddningstjänsten. Det är samtidigt av vikt att kommunerna själva är aktiva i detta arbete eftersom de är huvudansvariga för att organisera räddningstjänsten.

MSB har en viktig uppgift i att utveckla räddningstjänstens förmåga inom området skydd mot olyckor. Myndigheten ska tillhandahålla grund- och vidareutbildning av räddningstjänstpersonal. En central del i myndighetens arbete är att kontinuerligt utveckla utbildningsverksamheten utifrån samhällets förändrade behov.

Kommunikation i Rakel

Målet att Rakel ska vara självfinansierat kommer att uppnås och det statliga bidraget kan därmed avvecklas. Regeringen fortsätter att betona betydelsen av en bred och omfattande anslutning och användning av Rakel såväl hos statliga myndigheter, kommuner och landsting som hos för krisberedskapen väsentliga privata aktörer.

En samordnad alarmeringstjänst

Alarmeringstjänsten – inklusive den verksamhet som SOS Alarm Sverige AB bedriver enligt alarmeringsavtalet (avsnitt 4.2.2 En alarmeringsfunktion för snabb och samordnad

hjälp) – är en samhällsviktig verksamhet som har stor betydelse för enskilda samt för samhällets skydd mot olyckor och krisberedskap. Alarmeringstjänsten måste i dessa avseenden fungera på ett säkert och effektivt sätt.

En samordnad alarmeringstjänst är av grundläggande betydelse för att säkerställa effektiva hjälpinsatser vid nödsituationer. En samordnad alarmeringstjänst är nödvändig för att stärka samverkan, minimera hanteringstiderna och skapa förutsättningar för ett effektivt utnyttjande av samhällets samlade hjälpresurser. För att säkerställa en samordnad alarmeringstjänst är regeringens inriktning att en nationell alarmeringsfunktion ska inrättas för att om möjligt med ensamrätt kunna ta emot och behandla larm som kräver omedelbara insatser från samhällets hjälporgan inom allmän ordning, säkerhet och hälsa.

Alarmeringstjänsten måste ges goda förutsättningar för att kunna bedriva sin verksamhet i ett långsiktigt perspektiv. Alarmeringstjänsten är ett grundläggande offentligt åtagande som inbegriper flera olika offentliga aktörer. Det är därför av central betydelse att regeringen fortlöpande kan styra och följa upp alarmeringstjänsten på ett effektivt sätt.

Regeringen avser att se över frågan om att ur ett allsidigt perspektiv utarbeta förslag som kan ligga till grund för regeringens kommande ställningstagande om hur framtidens alarmeringstjänst lämpligen bör regleras och organiseras.

Internationellt samarbete

Regeringen betonar vikten av ett aktivt internationellt samarbete inom krisberedskapsområdet. Sverige bör fortsatt delta aktivt i arbetet med att effektivisera EU:s förmåga att förebygga, ha beredskap för och hantera kriser eller katastrofer som sker inom eller utanför EU. Detta engagemang gäller även globalt, t.ex. genom det nya FN-ramverket för katastrofriskreducering.

Regeringen vill se ett fortsatt aktivt arbete med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i insatsverksamheten i enlighet med den nationella handlingsplanen för FN:s resolution 1325 samt att öka antalet kvinnor i insatserna.

Förmåga att skydda hav och kust

Kustbevakningen

Kustbevakningen har en central roll till sjöss, innefattande flera olika slags uppgifter, när det gäller att uppnå målen för vår säkerhet och för samhällets krisberedskap. En viktig uppgift för myndigheten är att delta i den nationella mobiliseringen mot grov organiserad brottslighet. Kustbevakningen utgör också en betydelsefull resurs när det handlar om att bidra till ökad säkerhet i vår omvärld t.ex. genom livräddande insatser inom ramen för EU:s operationer i Medelhavet.

Mot bakgrund av rådande hotbild är det av största vikt att Kustbevakningen även framöver upprätthåller en god förmåga och beredskap för att effektivt kunna bekämpa olika slags miljöfarliga utsläpp till sjöss. Det är också angeläget att Kustbevakningen fortsätter att utveckla sin förmåga inom myndighetens kontroll- och tillsynsverksamhet, samt inom myndighetens brottsbekämpande verksamhet till sjöss. I det sammanhanget är det av stor betydelse att Kustbevakningen fortsätter att utveckla sin samverkan och sitt operativa samarbete med bl.a. Polismyndigheten och Tullverket. På så sätt kan Kustbevakningen vidareutvecklas som en effektiv nationell resurs till sjöss.

Könsfördelningen inom Kustbevakningen är fortfarande alltför ojämn. Det är därför angeläget att andelen kvinnor vid myndigheten ökar. Detta gäller särskilt för den operativa verksamheten till sjöss.

Förmågeutveckling – att stödja, följa upp, utvärdera och lära

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

MSB:s verksamhet ska bidra till att uppfylla målen för krisberedskapen, det civila försvaret och skydd mot olyckor. Genom att fullgöra sina uppgifter ska MSB tillsammans med berörda aktörer utveckla individens och samhällets förmåga att förebygga och hantera olyckor och kriser. För att realisera detta är myndighetens stödjande och samordnade roll av särskild betydelse. Det är därför angeläget att MSB fortsätter att utveckla sin samordnande och stödjande roll samt verkar för ett högt

förtroende för myndighetens verksamhet, roll och uppgift.

MSB ska långsiktigt arbeta för att ett jämställdhetsperspektiv integreras i hela myndighetens verksamhet.

Utvecklat systematiskt och kunskapsbaserat arbete med skydd mot olyckor

Lärande från olyckor är en viktig del i arbetet med skydd mot olyckor. Kommunernas arbete med olycksundersökningar har utvecklats bl.a. med stöd från MSB. Regeringen anser att detta arbete bör utvecklas ytterligare och att ökad erfarenhetsåterföring kan bidra till höjd effektivitet i arbetet med skydd mot olyckor. Lärandet från skydd mot olyckor bör i större utsträckning även kunna användas inom andra områden, t.ex. samhällsbyggnadsprocessen.

Länsstyrelsernas tillsyn över kommunernas verksamhet inom området skydd mot olyckor

Regeringen anser att en fungerande statlig tillsyn över kommunernas verksamhet inom området skydd mot olyckor är ett viktigt verktyg för att nå målen enligt lagen (2003:778) om skydd mot olyckor. Regeringen anser att länsstyrelsernas tillsyn inom området kan utvecklas. MSB bör fortsatt stödja länsstyrelsernas i detta arbete.

4.4 Budgetförslag

4.4.1 2:1 Kustbevakningen

Tabell 4.10 Anslagsutveckling 2:1 Kustbevakningen

Tusental kronor

År	Utfall	1 055 000	Anslags-sparande	263 406
2014	Utfall	1 055 000		
2015	Anslag	1 040 213 ¹	Utgifts-prognos	1 037 552
2016	Förslag	1 098 650		
2017	Beräknat	1 106 177 ²		
2018	Beräknat	1 119 936 ³		
2019	Beräknat	1 138 151 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 097 723 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 097 767 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 097 766 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera Kustbevakningens verksamhet att utföra sjöövervakning och annan kontroll- och tillsynsverksamhet samt räddningstjänst till sjöss. Anslaget får även användas till Kustbevakningens kostnader för samordning av de civila behoven av sjöövervakning och sjöinformation.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.11 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentligrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2014	-5 822	-	-	-
Prognos 2015	2 000	-	-	-
Budget 2016	2 000	-	-	-

Intäkterna avser oljeskadeersättning som påförs fartygsägare för uppkomna oljeskador. Intäkterna är svåra att prognostisera. För att få ut avgiften krävs ibland att den som vållat skada förs inför domstol, vilket gör att det kan dröja flera år innan statens fordran säkrats.

Tabell 4.12 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2014 (varav tjänsteexport)	7 267	7 255	12
Prognos 2015 (varav tjänsteexport)	6 000	6 000	0
Budget 2016 (varav tjänsteexport)	6 000	6 000	0

Kustbevakningen utför uppdrags- och serviceverksamhet åt samverkande myndigheter samt andra uppdragsgivare och avnämare. Myndigheten får disponera intäkterna.

Regeringens överväganden

Då befogenhet vid skydd av geografisk information flyttas från Försvarsmakten till Kustbevakningen ökas anslaget med 1 miljon kronor fr.o.m. 2016. Anslaget 1:1 *Förbandsverksamhet och beredskap* minskas med motsvarande belopp.

I och med det begränsade genomförandet av offshoredirektivet, där Kustbevakningen blir tillsynsmyndighet, ökas anslaget med 500 000 kronor från och med 2016. Anslaget 1:4 *Tillväxtverket* under utgiftsområde 23 Näringsliv minskas med motsvarande belopp.

För att finansiera de forensiska undersökningar som Nationellt forensiskt centrum utför åt Kustbevakningen minskas anslaget 2:1 *Kustbevakningen* med 200 000 kronor från och med 2016. Anslaget 1:1 *Polismyndigheten* under utgiftsområde 4 Rättsväsendet ökas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 1 098 650 000 kronor anvisas under anslaget 2:1 *Kustbevakningen* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 1 106 177 000 kronor, 1 119 936 000 kronor respektive 1 138 151 000 kronor.

Tabell 4.13 Härledning av anslagsnivån 2016–2019, för 2:1 Kustbevakningen

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	1 040 213	1 040 213	1 040 213	1 040 213
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	12 950	21 060	34 218	51 693
Beslut	43 987	43 393	43 975	44 690
Överföring till/från andra anslag	1 500	1 512	1 530	1 555
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	1 098 650	1 106 177	1 119 936	1 138 151

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

4.4.2 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tabell 4.14 Anslagsutveckling 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tusental kronor

År	Utfall	Utgifter	Anslags- sparande	Övrigt
2014	Utfall	24 850		0
2015	Anslag	24 850 ¹	Utgifts- prognos	24 232
2016	Förslag	74 850		
2017	Beräknat	74 850		
2018	Beräknat	74 850		
2019	Beräknat	74 850		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera ersättning till kommuner för åtgärder som vidtas för att förebygga jordskred och andra naturolyckor.

Anslaget får även användas för finansiering av vissa åtgärder för att stärka samhällets förmåga att bedöma och hantera översvämningsrisker.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2016 för anslaget 2:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 80 000 000 kronor 2017-2019.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet avser fleråriga beslut om bidrag till kommunernas verksamhet att förebygga jordskred och andra naturolyckor för att stimulera sådana åtgärder. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2016 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 80 000 000 kronor 2017-2019.

Tabell 4.15 Beställningsbemyndigande för anslaget 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tusental kronor

	Utfall 2014	Prognos 2015	Förslag 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019
Ingående åtaganden	33 049	24 332	25 000	-	-	-
Nya åtaganden	1 187	15 000	71 000	-	-	-
Infriade åtaganden	-9 904	-14 332	-16 000	-40 000	-20 000	-20 000
Utestående åtaganden	24 332	25 000	80 000	-	-	-
Erhållet/föreslaget bemyndigande	30 000	30 000	80 000	-	-	-

Regeringens överväganden

För att möjliggöra fler förebyggande åtgärder mot naturolyckor, som förväntas öka i ett förändrat klimat, ökas anslaget med 50 miljoner kronor årligen för åren 2016, 2017, 2018, och 2019.

Regeringen föreslår att 74 850 000 kronor anvisas under anslaget 2:2 *Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 74 850 000 kronor, 74 850 000 kronor respektive 74 850 000 kronor.

Tabell 4.16 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	24 850	24 850	24 850	24 850
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut	50 000	50 000	50 000	50 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	74 850	74 850	74 850	74 850

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

4.4.3 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Tabell 4.17 Anslagsutveckling 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Tusental kronor

2014	Utfall	127 738	Anslags-sparande	142 985
2015	Anslag	21 080 ¹	Utgifts-prognos	28 486
2016	Förslag	21 080		
2017	Beräknat	21 080		
2018	Beräknat	21 080		
2019	Beräknat	21 080		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att, i enlighet med lagen (2003:778) om skydd mot olyckor, finansiera vissa ersättningar till följd av uppkomna kostnader vid genomförda räddningsinsatser och finansiera insatser för att bekämpa olja m.m. till sjöss. Anslaget får även användas för kostnader i ett initialt skede för räddningstjänstinsatser som lämnats efter förfrågan genom den s.k. civilskyddsmekanismen inom EU. Den aktör som begärt hjälpen betalar motsvarande belopp till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Regeringens överväganden

Utfallet på anslaget varierar kraftigt mellan åren eftersom det inte går att förutsäga antalet och omfattningen av olyckor som kräver räddningsinsatser, och konsekvenserna av dessa.

Regeringen föreslår att 21 080 000 kronor anvisas under anslaget 2:3 *Ersättning för räddningstjänst m.m.* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 21 080 000 kronor, 21 080 000 kronor respektive 21 080 000 kronor.

Tabell 4.18 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 2:3 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	21 080	21 080	21 080	21 080
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut				
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	21 080	21 080	21 080	21 080

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

4.4.4 2:4 Krisberedskap

Tabell 4.19 Anslagsutveckling 2:4 Krisberedskap

Tusental kronor

2014	Utfall	1 099 659	Anslags-sparande	137 596
2015	Anslag	1 014 373 ¹	Utgifts-prognos	1 033 106
2016	Förslag	1 078 646		
2017	Beräknat	1 127 757 ²		
2018	Beräknat	1 143 551 ³		
2019	Beräknat	1 197 513 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 115 299 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 115 352 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 145 362 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och förmåga att hantera allvarliga kriser och deras konsekvenser. Anslaget får också i viss utsträckning finansiera åtgärder för att kunna ge stöd till och ta emot stöd från andra länder vid en allvarlig kris eller inför en möjlig allvarlig kris. Anslaget får även i viss utsträckning finansiera åtgärder som syftar till att skapa eller vidmakthålla förmågan till höjd beredskap för det civila försvaret.

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2016 för anslaget 2:4 *Krisberedskap* besluta om avtal och beställningar av tjänster, utrustning och anläggningar för beredskapsåtgärder samt åtgärder för att hantera allvarliga extraordinära händelser som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 712 000 000 kronor 2017-2019.

Skälen för regeringens förslag: Bemyndigandet avser verksamhet som bedrivs inom samverkansområdena vilka framgår av

förordningen (2006:942) om krisberedskap och höjd beredskap. Bemyndigandet avser också de forskningsmedel som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap fördelar. För att möjliggöra fler projekt som innebär åtaganden som sträcker sig över flera år ser regeringen ett fortsatt behov av ett högre beställningsbemyndigande. Regeringen bör därför bemyndigas att under 2016 ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 712 000 000 kronor 2017-2019.

Tabell 4.20 Beställningsbemyndigande för anslaget 2:4 Krisberedskap

Tusental kronor

	Utfall 2014	Prognos 2015	Förslag 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019
Ingående åtaganden	490 055	467 280	652 429	-	-	-
Nya åtaganden	267 498	491 654	371 500	-	-	-
Infriade åtaganden	-290 273	-306 505	-319 120	-240 000	-240 000	-224 809
Utestående åtaganden	467 281	652 429	704 809	-	-	-
Erhållet/förslaget bemyndigande	560 000	712 000	712 000	-	-	-

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 1 078 646 000 kronor anvisas under anslaget 2:4 *Krisberedskap* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 1 127 757 000 kronor, 1 143 551 000 kronor respektive 1 197 513 000 kronor.

Tabell 4.21 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 2:4 Krisberedskap

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	1 014 373	1 014 373	1 014 373	1 014 373
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	298	11 632	25 951	46 498
Beslut	63 975	101 752	103 228	136 641
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 078 646	1 127 757	1 143 551	1 197 513

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

4.4.5 2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Tabell 4.22 Anslagsutveckling 2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2014	Utfall	214 471		0
2015	Anslag	224 171 ¹	Utgifts-prognos	224 171
2016	Förslag	224 171		
2017	Beräknat	224 171		
2018	Beräknat	194 171		
2019	Beräknat	194 171		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera ersättning från staten till SOS Alarm Sverige AB enligt avtal.

Regeringens överväganden

För att skapa förutsättningar för förbättrade svarstider och fortsatt utveckla verksamheten vid SOS Alarm Sverige AB ökas anslaget engångsvis med 30 miljoner kronor 2016 och 2017. Anslaget 1:6 *Kriminalvården* under utgiftsområde 4 Rättsväsendet minskas med motsvarande belopp.

Regeringen föreslår att 224 171 000 kronor anvisas under anslaget 2:6 *Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 224 171 000 kronor, 194 171 000 kronor respektive 194 171 000 kronor.

Tabell 4.23 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 2:6 Ersättning till SOS Alarm Sverige AB för alarmeringstjänst enligt avtal

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	224 171	224 171	224 171	224 171
<i>Förändring till följd av:</i>				
Beslut			-30 000	-30 000
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	224 171	224 171	194 171	194 171

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

4.4.6 2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Tabell 4.24 Anslagsutveckling 2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Tusental kronor

År	Utfall		Anslags-sparande	
2014	Utfall	1 053 162		6 276
2015	Anslag	1 043 555 ¹	Utgifts-prognos	1 013 984
2016	Förslag	1 052 561		
2017	Beräknat	1 062 372 ²		
2018	Beräknat	1 077 781 ³		
2019	Beräknat	1 096 956 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 1 052 602 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 1 052 650 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 1 052 651 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps förvaltningskostnader.

Anslaget får finansiera verksamhet avseende skydd mot olyckor, krisberedskap, civilt försvar samt beredskap och indirekta kostnader för internationella räddnings- och katastrofinsatser samt andra internationella insatser inom ramen för EU-samarbetet och Nato/PFF. Vidare får anslaget finansiera verksamhet för att upprätthålla beredskap samt indirekta kostnader beträffande myndighetens förmåga att stödja utlandsmyndigheter och nödställda i en situation då många svenska medborgare eller personer

med hemvist i Sverige drabbas till följd av allvarlig olycka eller katastrof i utlandet.

Anslaget får även användas för bidrag till främjande av den enskilda människans förmåga. Delar av utbildningsverksamheten finansieras från anslaget. Anslaget får också finansiera ersättning till länsstyrelserna för tillkommande uppgifter med anledning av lagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor.

Anslaget får också finansiera den verksamhet som myndigheten genomför inom områdena massmediernas beredskap, kunskapsspridning och information om säkerhetspolitik, information om försvar, samhällets krisberedskap och totalförsvar samt opinionsundersökningar. Anslaget får även finansiera drift och vidmakthållande av vissa reservfunktioner inom etermedia.

Anslaget får även användas för stöd till frivilliga försvarsorganisationer.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 4.25 Offentlighetsrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlighetsrättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2014	3 564	-	-	-
Prognos 2015	82 736	-	-	-
Budget 2016	-	-	-	-

Avgifter som tas ut med stöd av lagen (1988:868) om brandfarliga och explosiva varor redovisas mot inkomsttitel 2552 Övriga offentlighetsrättsliga avgifter.

Inkomster från oljeskadeersättning enligt sjölagen (1994:1009) redovisas mot inkomsttitel 2713 Vattenföreningssavgifter m.m.

Tabell 4.26 Uppdragsverksamhet

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2014	636 179	-633 692	2 487
(varav tjänsteexport)	8 738	-12 057	-3 319
Prognos 2015	675 200	-633 487	41 713
(varav tjänsteexport)	7 500	-7 500	0
Budget 2016	691 500	-688 000	3 500
(varav tjänsteexport)	8 000	-7 500	500

Med uppdragsverksamhet avses i detta sammanhang den avgiftsbelagda verksamhet som Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska bedriva.

Myndigheten får ta ut avgifter för finansiering av drift och förvaltning av Rakelsystemet. Intäkterna disponeras av myndigheten.

Myndigheten får åta sig att mot avgift utveckla och förvalta tekniskt stöd åt andra myndigheter samt åt kommuner och landsting.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska vidare utföra uppdrags- och serviceverksamhet åt samverkande myndigheter och andra uppdragsgivare. Med uppdragsverksamhet avses i detta sammanhang bl.a. tjänsteexport. Myndigheten får disponera intäkterna.

Myndigheten får delta i internationella räddnings- och katastrofinsatser, förutsatt att det finns en extern finansiering. Vidare får Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, om verksamheten har anknytning till myndighetens uppgifter, mot avgift tillhandahålla fortbildning, uppdragsutbildning samt tjänster kopplade till konferenser och internat.

Beredskapsinvesteringar

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att för 2016 besluta att Myndigheten för samhällsskydd och beredskap får ta upp lån i Riksgäldskontoret som inklusive tidigare gjord upplåning uppgår till högst 300 000 000 kronor för beredskapsinvesteringar.

Skälen för regeringens förslag: Låneramen för beredskapsinvesteringar behövs för att stärka krisberedskapen.

Investeringsplan

Regeringens förslag: Investeringsplanen för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap för 2016-2019 godkänns (tabell 4.27).

Tabell 4.27 Investeringsplan

Miljoner kronor

	Utfall 2014	Prognos 2015	Budget 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019
Rakelverksamheten	244	75	219	148	163	163
Beredskapstillgångar	38	39	29	16	16	16
Summa investeringar	282	114	248	164	179	179
Anslag	55	47	31	30	21	21
Lån i Riksgäldskontoret	227	67	217	134	158	158
Summa finansiering	282	114	248	164	179	179

Regeringens överväganden

För att finansiera de ökade kostnaderna som genomförandet av Seveso III-direktivet innebär för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap samt för länsstyrelserna ökas anslaget med 11 miljoner kronor från och med 2016.

Regeringen föreslår att 1 052 561 000 kronor anvisas under anslaget 2:7 *Myndigheten för samhällsskydd och beredskap* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 1 062 372 000 kronor, 1 077 781 000 kronor respektive 1 096 956 000 kronor.

Tabell 4.28 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 2:7 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	1 043 555	1 043 555	1 043 555	1 043 555
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löneomräkning ²	15 389	25 218	40 670	59 959
Beslut	-6 383	-6 401	-6 444	-6 558
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/beräknat anslag	1 052 561	1 062 372	1 077 781	1 096 956

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

4.4.7 2:8 Statens haverikommission

Tabell 4.29 Anslagsutveckling 2:8 Statens haverikommission

Tusental kronor

År	Slagslag	Belopp	Ändring	Belopp
2014	Utfall	39 523	Anslags-sparande	5 193
2015	Anslag	43 679 ¹	Utgifts-prognos	43 864
2016	Förslag	44 260		
2017	Beräknat	44 759 ²		
2018	Beräknat	45 536 ³		
2019	Beräknat	46 423 ⁴		

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 44 262 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 44 265 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 44 265 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för att finansiera Statens haverikommissionens förvaltningsutgifter. Anslaget får även användas för myndighetens verksamhet med undersökningar enligt lagen (1990:712) om undersökning av olyckor och samverkan med berörda myndigheter i deras olycksförebyggande verksamhet.

Regeringens överväganden

Regeringen föreslår att 44 260 000 kronor anvisas under anslaget 2:8 *Statens haverikommission* för 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 44 759 000 kronor, 45 536 000 kronor respektive 46 423 000 kronor.

Tabell 4.30 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 2:8 Statens haverikommission

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015 ¹	43 679	43 679	43 679	43 679
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	690	1 188	1 964	2 853
Beslut	-109	-108	-107	-109
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	44 260	44 759	45 536	46 423

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10).

Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

5 Strålsäkerhet

5.1 Omfattning

Området omfattar frågor om strålskydd och kärnsäkerhet. Verksamheten vid Strålsäkerhetsmyndigheten ingår i området

5.2 Utgiftsutveckling

Tabell 5.1 Utgiftsutveckling inom område Strålsäkerhet

Miljoner kronor

	Utfall 2014	Budget 2015 ¹	Prognos 2015	Förslag 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019
<i>Strålsäkerhet</i>							
3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten	351	362	362	372	378	383	390
Summa Strålsäkerhet	351	362	362	372	378	383	390

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

5.3 Resultatredovisning

5.3.1 Resultatredovisning och andra bedömningsgrunder

Resultatredovisningen av miljö kvalitetsmålet Säker strålmiljö finns även under utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård.

5.3.2 Resultat

Inga allvarliga tillbud eller haverier har inträffat vid kärntekniska anläggningar i Sverige under 2014. Vid de kärntekniska anläggningarna arbetar tillståndshavarna kontinuerligt med optimering av strålskyddet och att begränsa doserna till arbetstagare. Inga dosgränser har överskridits vid de svenska kärnkraftverken under de senaste tio åren och det finns goda förutsättningar för att doserna såväl till arbetstagare som till allmänheten kommer att minska ytterligare i framtiden. En viktig

förutsättning för att uppnå kraven på strålskydd är att tillståndshavarna kontinuerligt arbetar med optimering av strålskyddet vid de kärntekniska anläggningarna. Detta innebär att Best Available Technique (Bästa tillgängliga teknik, BAT) ska tillämpas, vilket följs upp inom ramarna för Strålsäkerhetsmyndighetens ordinarie tillsynsarbete.

Strålsäkerhetsmyndigheten beslutade i december 2014 om nya tillståndsvillkor för de tio kärnkraftsreaktorerna. Beslutet innebär en ökning av tillförlitligheten för kylning av härden i en kärnkraftsreaktor genom införande av en oberoende funktion. Denna förstärkta funktion aktualiserades bland annat av händelsen i Forsmark 2006 och olyckan i Fukushima 2011. Under året har Strålsäkerhetsmyndigheten även arbetat vidare med myndighetens författningssamling avseende kärnkraftverk och andra kärntekniska anläggningar samt granskat avvecklingsplanerna för de kärnkraftverk som är i drift.

Under 2014 har Svensk Kärnbränslehantering AB (SKB) lämnat in en ansökan till Strålsäkerhetsmyndigheten om att få bygga ut det befintliga slutförvaret för låg- och medelaktivt radioaktivt avfall (SFR) i Forsmark i Östhammars kommun för att kunna slutförvara det avfall som uppkommer vid rivningen av de svenska kärnkraftsreaktorerna.

Myndigheten har även fortsatt granskningen av SKB:s ansökan om ett geologiskt slutförvar för använt kärnbränsle. Regeringen har beslutat att SKB:s program för omhändertagande av avfall och avveckling av anläggningar samt forskning, utveckling och demonstration (Fud 2013) uppfyller de krav kärntekniklagen ställer på programmets inriktning.

I december 2014 beslutade regeringen om höjda kärnavfallsavgifter för perioden 2015–2017.

I februari 2015 hölls en diplomatkonferens med anledning av ett schweiziskt förslag om en ändring av kärnsäkerhetskonventionen vilket stöddes av EU inklusive Sverige. Konferensen lyckades dock inte samla tillräckligt stöd för denna ändring. Efter att EU-kretsen inklusive Schweiz med flera fått in sina krav i en deklaration (Wiendeklarationen) kunde deklarationen antas med konsensus. Wiendeklarationen anger att nya kärnkraftverk ska vara konstruerade så att olyckor förhindras men även att om en olycka ändå inträffar så ska

utsläpp undvikas. Dessa mål ska också användas vid regelbundna säkerhetsgranskningar av befintliga kärnkraftverk för att identifiera förbättringar som, så långt som är rimligt och så snabbt som möjligt, ska genomföras.

5.3.3 Analys och slutsatser

Strålsäkerhetsmyndigheten har tidigare gjort bedömningen att resurserna inom kärnsäkerhetsområdet har varit tillfredsställande. Myndigheten konstaterar nu att förutsättningarna har försämrats något. Detta beror bland annat på att kärnkraftsindustrin i viss mån minskat sina forskningssatsningar, vilket på sikt kan påverka strålsäkerheten negativt. Utvecklingen på kärnsäkerhetsområdet drivs fortfarande framåt utifrån erfarenheter och lärdomar efter Fukushimaolyckan.

5.4 Politikens inriktning

Erfarenheterna från händelsen i Fukushima kommer fortsatt att påverka utvecklingen av kärnsäkerhetsarbetet i Sverige och vår omvärld. Nyligen har Strålsäkerhetsmyndigheten beslutat om en ökning av tillförlitligheten för kylning av härden i en kärnkraftsreaktor genom införande av en oberoende funktion.

Den s.k. Wien-deklarationen som antogs den 9 februari 2015 kommer också att vara vägledande för att få system på plats som mildrar effekterna av en kärnkraftsolycka samt krav på återkommande säkerhetsgranskningar. Svenska reaktorer är redan i dag utrustade med s.k. haverifilter och återkommande säkerhetsgranskningar är en del av säkerhetskulturen, men ytterligare utveckling av säkerhetskraven pågår.

Den av Vattenfall aviserade nedläggning av två reaktorer i Ringhals samt av huvudägaren initierade signaler om stängning i Oskarshamn aktualiserar åter frågan om kärnsäkerhet i samband med nedläggning. Det blir en viktig fråga för ägarna och strålsäkerhetsmyndigheten att följa upp framöver

Principen om att kärnkraftsindustrin ska bära fulla kostnader för sin verksamhet är central. Den som har tillstånd att inneha eller driva en kärnteknisk anläggning som ger eller har gett

upphov till radioaktivt avfall ska betala en avgift för att slutligt omhändertara avfallet. Som ett led i detta och för att säkerställa att tillräckliga avgifter betalas till kärnavfallsfonden beslutade regeringen om höjd kärnavfallsavgift för perioden 2015–2017. Nästa beslut om kärnavfallsavgift blir hösten 2017.

Ägarna till kärnkraftverken ska även ställa säkerheter för kostnader som de avgiftsskyldiga ska betala men som ännu inte har täckts av de avgifter som betalats. Styrkan i säkerheterna kan påverkas av förändrade ägarförhållanden. Med anledning av detta har Riksgälden regeringens uppdrag att bevaka styrkan i säkerheter som har ställts.

Regeringen ser för närvarande över den s.k. finansieringslagen och avser återkomma med en proposition.

Lag (1988:1597) om finansiering av hanteringen av visst radioaktivt avfall m.m., den s.k. Studsvikslagen, upphör att gälla den 1 januari 2018. Regeringen har för avsikt att genomföra en översyn av lagen.

5.5 Budgetförslag

5.5.1 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Tabell 3.2 Anslagsutveckling 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Tusental kronor

År	Utfall	Anslags-sparande	Utgifts-prognos
2014	Utfall	351 493	11 097
2015	Anslag	362 131 ¹	361 778
2016	Förslag	371 909	
2017	Beräknat	377 530 ²	
2018	Beräknat	383 321 ³	
2019	Beräknat	390 265 ⁴	

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 373 845 tkr i 2016 års prispivå.

³ Motsvarar 373 863 tkr i 2016 års prispivå.

⁴ Motsvarar 373 863 tkr i 2016 års prispivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Strålsäkerhetsmyndighetens förvaltningsutgifter.

Anslaget får användas för utgifter för grundläggande och tillämpad forskning för att

utveckla nationell kompetens inom myndighetens verksamhetsområde och för att stödja och utveckla myndighetens tillsyn.

Budget för avgiftslagd verksamhet

Tabell 5.3 Offentligrättslig verksamhet – Strålsäkerhetsmyndigheten

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2014	307 509	48 357	318 419	37 447
Prognos 2015	310 900	41 260	326 160	26 000
Budget 2016	331 258	20 000	325 258	26 000

Strålsäkerhetsmyndighetens verksamhet finansieras delvis via avgifter enligt förordningen (2008:463) om vissa avgifter till Strålsäkerhetsmyndigheten. Ansökningsavgifter som berör kärnteknisk verksamhet enligt 3 och 4 §§ disponeras av myndigheten. Däremot disponeras inte avgifter som berör icke-kärnteknisk verksamhet enligt 3 och 4 §§. Övriga avgifter förs till inkomsttitel 2551 Avgifter från kärnkraftverken. Av de avgifter som tas ut med stöd av förordningen används en del för beredskapsverksamhet vid länsstyrelser och Myndigheten för samhällsskydd och beredskap.

Tabell 5.4 Uppdragsverksamhet – Strålsäkerhetsmyndigheten

Tusental kronor

Uppdragsverksamhet	Intäkter	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2014	3 078	3 370	-292
(varav tjänsteexport)			
Prognos 2015	3 450	4 650	-1 200
(varav tjänsteexport)			
Budget 2016	3 450	4 550	-1 100
(varav tjänsteexport)			

Bemyndigande om ekonomiska åtaganden

Regeringens förslag: Regeringen bemyndigas att under 2016 för anslaget 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 60 000 000 kronor 2017–2021.

Skälen för regeringens förslag: Behovet av bemyndigande på anslag 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* uppstår genom myndighetens beställningar av forskning inom ansvarsområdet.

Bemyndigandet för 2016 föreslås öka med fem miljoner kronor jämfört med 2015.

Regeringen bör därför bemyndigas att under 2016 för anslaget 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* ingå ekonomiska åtaganden som inklusive tidigare gjorda åtaganden medför behov av framtida anslag på högst 60 000 000 kronor 2017–2021.

Tabell 5.5 Beställningsbemyndigande för anslaget 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Tusental kronor

	Utfall 2014	Prognos 2015	Förslag 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019–2021
Ingående åtaganden	26 517	52 738	55 000	-	-	-
Nya åtaganden	43 281	40 000	35 000	-	-	-
Infriade åtaganden	- 17 060	- 37 738	- 30 000	-20 000	-20 000	-20 000
Utestående åtaganden	52 738	55 000	60 000	-	-	-
Erhållet/föreslaget bemyndigande	55 000	55 000	60 000	-	-	-

Regeringens överväganden

Våra kärnkraftverk blir allt äldre och tillsynen behöver stärkas. Med anledning av detta förstärks anslaget med 6 miljoner kronor 2016 och 8 miljoner kronor per år fr.o.m. 2017.

Beräkningar i tidigare budgetpropositioner påverkar beräknade anslagsramar 2016–2019.

Anslaget har för perioden 2016–2019 beräknats enligt följande.

Tabell 3.6 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 3:1 Strålsäkerhetsmyndigheten

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	362 131	362 131	362 131	362 131
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	4 691	8 307	13 971	20 785
Beslut	5 087	7 092	7 219	7 349
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	371 909	377 530	383 321	390 265

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Regeringen föreslår att 371 909 000 kronor anvisas anslaget 3:1 *Strålsäkerhetsmyndigheten* 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 377 530 000 kronor, 383 321 000 kronor respektive 390 265 000 kronor.

6 Elsäkerhet

6.1 Omfattning

Området omfattar frågor om elsäkerhet. Verksamheten vid Elsäkerhetsverket ingår i området.

6.2 Utgiftsutveckling

Tabell 6.1 Utgiftsutveckling inom område Elsäkerhet

Miljoner kronor

	Utfall 2014	Budget 2015 ¹	Prognos 2015	Förslag 2016	Beräknat 2017	Beräknat 2018	Beräknat 2019
4:1 Elsäkerhetsverket	53	53	52	60	59	58	58
Totalt för område Elsäkerhet	53	53	52	60	59	58	58

¹ Inklusive beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

6.3 Resultatredovisning

6.3.1 Resultat

Elsäkerhetsverksamheten syftar till att förebygga skador på person och egendom orsakade av elektricitet, störningar inom området för elektromagnetisk kompatibilitet (EMC) samt till att bygga upp och upprätthålla en god säkerhetsnivå för elektriska anläggningar och elektriskt material.

Under 2014 har bland annat föreskrifter om behörighet och avgifter ändrats. Vidare har utredningsarbete utförts mot bakgrund av nya EU-direktiv om bland annat elektromagnetisk kompatibilitet och om utrustning och säkerhetssystem som är avsedda för användning i explosionsfarliga omgivningar.

Vad beträffar standardiseringsverksamheten har Elsäkerhetsverket under 2014 fortsatt att delta i och driva frågor inom den nationella och internationella standardiseringen genom att medverka i 17 tekniska kommittéer. Arbetet har bland annat omfattat elbilar, laddinfrastruktur för elbilar samt solcellanläggningar.

Vidare har Elsäkerhetsverket utarbetat och publicerat den årliga elolycksfallsrapporten.

Tillsyn utgör en stor del av Elsäkerhetsverkets verksamhet. Under 2014 har Elsäkerhetsverket

avslutat 866 tillsynsärenden när det gäller elektriska anläggningar och elinstallatörer. Under 2014 avslutades också 443 marknadskontrollärenden avseende elektrisk materiel. Den förra regeringen tillkallade den 21 augusti 2013 en särskild utredare med uppdrag att lämna förslag på vilka krav som ska ställas på den som ska utföra en elektrisk installation. Betänkandet överlämnades till regeringen den 13 januari 2015 (Elsäkerhet – en ledningsfråga, SOU 2014:89). Betänkandet har därefter remitterats. Betänkandet innehåller förslag som bland annat skulle innebära att det nuvarande överinseendet ersätts med ett så kallat egenkontrollprogram. Därmed skulle ansvaret för elinstallationsarbeten flyttas från installatören till elinstallationsföretaget. Vidare föreslås att elinstallationsföretag måste anmäla sig till Elsäkerhetsverket, som ska upprätta ett sökbart register över företag. Syftet är att förbättra tillsynen och konsumentens ställning. Dessutom föreslås att nuvarande bestämmelser förs samman i en elsäkerhetslag.

6.3.2 Analys och slutsatser

Tillsynen på elmaterielområdet genom marknadskontroll har resulterat i att produkter med allvarliga elsäkerhetsbrister eller brister i elektromagnetisk kompatibilitet har fått försäljningsförbud. Cirka 60 procent av ärendena resulterade i någon form av anmärkning eller åtgärd. Många nya aktörer på marknaden och den växande näthandeln medför ett fortsatt stort behov av information och marknadskontroll. När det gäller tillsynen av elektriska anläggningar och elinstallatörer beslutade Elsäkerhetsverket om 36 förelägganden och fattade i ett fall beslut om avstängning av anläggning.

Elsäkerhetsverket registrerar löpande elolycksfall och tillbud som kommer till myndighetens kännedom. Under 2014 har 341 elolyckor och 222 tillbud inträffat som har kommit till myndighetens kännedom. Jämfört med de två föregående åren är detta ett något högre antal.

Regeringen bedömer att elsäkerheten i Sverige i grunden är god vilket pekar på att Elsäkerhetsverkets verksamhet fungerar väl. Samtidigt bedömer regeringen att det finns möjligheter att ytterligare förbättra elsäkerheten.

En viktig del i det arbetet är att reformera behörighetssystemet. Regeringen ser positivt på huvuddragen i betänkandet från januari 2015 (Elsäkerhet – en ledningsfråga, SOU 2014:89). Förslagen innebär bland annat att det blir enklare för konsumenter och andra anläggningsinnehavare att säkerställa att elinstallationsarbete utförs korrekt

6.4 Budgetförslag

6.4.1 4:1 Elsäkerhetsverket

Tabell 6.2 Anslagsutveckling 4:1 Elsäkerhetsverket

Tusental kronor

År	Utfall	52 990	Anslags-sparande	1 058
2015	Anslag	52 839 ¹	Utgifts-prognos	52 463
2016	Förslag	59 713		
2017	Beräknat	59 088 ²		
2018	Beräknat	58 185 ³		
2019	Beräknat	58 330 ⁴		

¹ Inklusivt beslut om ändringar i statens budget 2015 och förslag till ändringar i samband med denna proposition.

² Motsvarar 58 463 tkr i 2016 års prisnivå.

³ Motsvarar 56 633 tkr i 2016 års prisnivå.

⁴ Motsvarar 55 715 tkr i 2016 års prisnivå.

Ändamål

Anslaget får användas för Elsäkerhetsverkets förvaltningskostnader.

Budget för avgiftsbelagd verksamhet

Tabell 6.3 Offentligrättslig verksamhet

Tusental kronor

Offentlig-rättslig verksamhet	Intäkter till inkomsttitel (som inte får disponeras)	Intäkter som får disponeras	Kostnader	Resultat (intäkt - kostnad)
Utfall 2014	320 658	34	580	-546
Prognos 2015	322 600	10	150	-140
Budget 2016	343 900	20	300	-280

Regeringens överväganden

**Tabell 6.4 Härledning av anslagsnivån 2016–2019 för 4:1
Elsäkerhetsverket**

Tusental kronor

	2016	2017	2018	2019
Anvisat 2015¹	52 839	52 839	52 839	52 839
<i>Förändring till följd av:</i>				
Pris- och löne- omräkning ²	807	1 380	2 278	3 325
Beslut	6 067	4 869	3 068	2 166
Överföring till/från andra anslag				
Övrigt				
Förslag/ beräknat anslag	59 713	59 088	58 185	58 330

¹ Statens budget enligt riksdagens beslut i december 2014 (bet. 2014/15:FiU10). Beloppet är således exklusive beslut om ändringar i statens budget.

² Pris- och löneomräkningen baseras på anvisade medel 2015. Övriga förändringskomponenter redovisas i löpande priser och inkluderar därmed en pris- och löneomräkning. Pris- och löneomräkningen för 2017–2019 är preliminär.

Avsikten är att Elsäkerhetsverkets verksamhet delvis ska finansieras genom statens intäkter av elsäkerhetsavgiften. Då denna avgift varit oförändrad under de senaste 20 åren, samtidigt som myndighetens kostnader ökat bl.a. som en följd av den allmänna pris- och löneutvecklingen, underskrider intäkterna av avgiften i dagsläget kostnaderna för Elsäkerhetsverkets verksamhet.

Regeringen planerar därför en avgiftshöjning med ikraftträdande vid årsskiftet 2015/16. Denna nivåjustering av avgiften kommer även att möjliggöra den föreslagna höjningen av anslaget, vilket skapar förutsättningar att genomföra den planerade reformeringen av behörighetssystemet i linje med huvuddragen i betänkandet från januari 2015 (Elsäkerhet – en ledningsfråga, SOU 2014:89).

Regeringen föreslår att 59 713 000 kronor anvisas under anslaget 2016. För 2017, 2018 och 2019 beräknas anslaget till 59 088 000, 58 185 000, respektive 58 330 000 kronor.